

1726
SISA + KBA

STRAAT
PAVILJOEN
DOOS
SCHIJF

van averbeke

Drie scholen. Twee scholen. Eén school. Een stad.

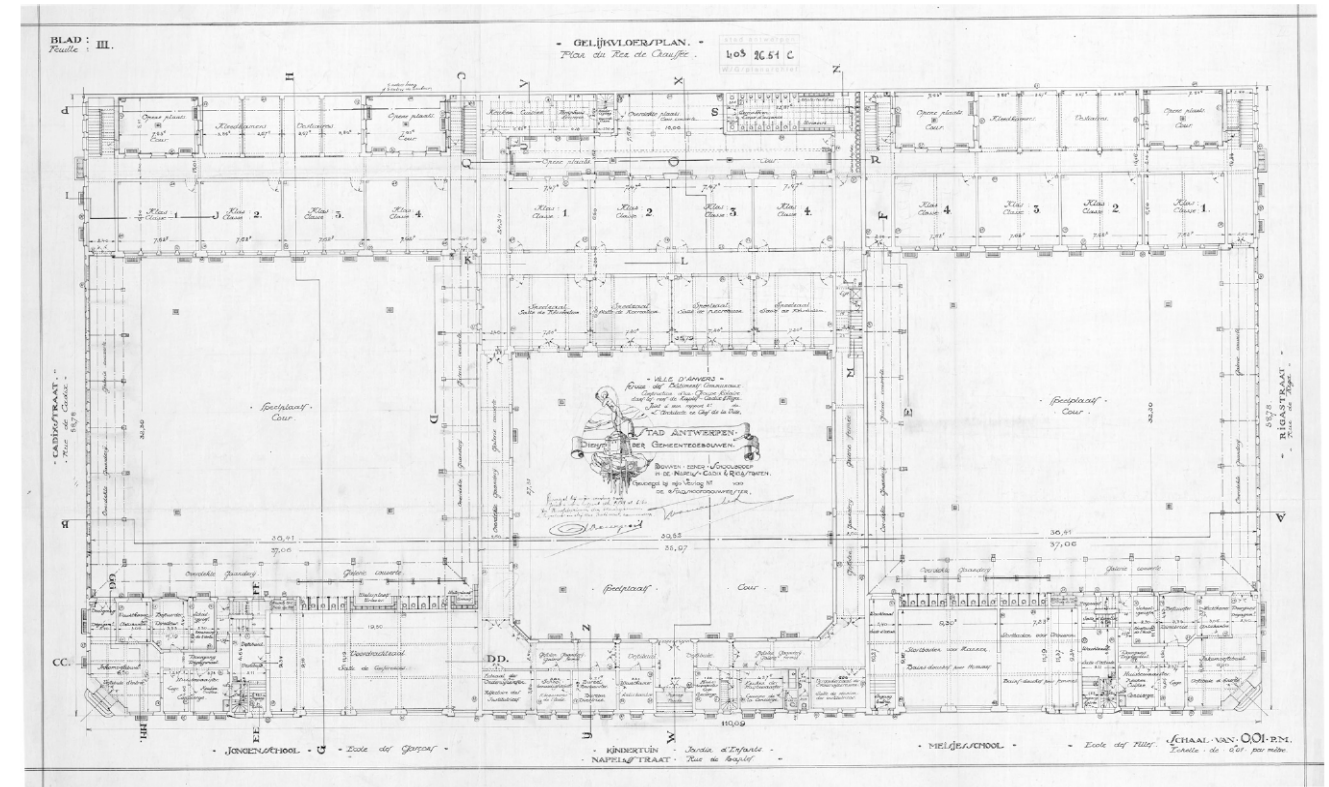
Drie scholen.

Al altijd heeft deze site meer dan één school gekend. Eerst de jongens-; de meisjes- en de kleuterschool. Vandaag de kunstacademie SISA met morgen de balletschool KBA erbij.

Architect Van Averbeké tekent duidelijk drie aparte entiteiten voor de jongens-; de meisjes- en de kleuterschool. Elk een onderscheiden plaats. Maar tegelijkertijd tekent Van Averbeké een gebouw die zich als eenheid representeert.

Een mooi dilemma. Maar een dilemma dat maakt dat de school vandaag meer dan één appreciatie mag gegeven worden: de kracht van de architectuur van de eenheid versus de eenvoud van plan – drievoud - die perfect aansluit bij de opdracht om drie scholen te bouwen. En er is nog zoveel meer die te appreciëren valt in de architectuur van Van Averbeké. Niet alleen de harmonie van de architectuur en zijn detaillering; niet alleen de planopbouw rond de centrale open ruimten; maar ook misschien wel het besef van bouweconomie waarmee die plannen getekend zijn. De bruto netto verhoudingen zijn onmiskenbaar evenwichtig en precies. De materialisatie is voor die tijd niet alleen tekenend maar ook de juiste keuze qua economie. En ondanks, of is het juist mits, dat tekent Van Averbeké een gebouw die in zijn representatie de juiste toon slaat en in zijn architectuur verdient om vandaag al monument gekwalificeerd te worden. En eigenlijk is het niet misplaats om dat gebouw vandaag zelfs nog een eigentijds gebouw te noemen...zo sterk zijn de kwaliteiten als schoolgebouw.

Zie bijvoorbeeld de gevels. De raampartijen weerspiegelen vaak letterlijk de functie; zie bijvoorbeeld de trappenhuisen – als dat geen hedendaags adagio is -. En op een andere keer lijken ze een voorafspiegeling van wat we vandaag de gordijngewel zijn gaan noemen: de raampartijen van de klassen aan de binnenplaatsten: baksteen wijkt nagenoeg volledig voor glas. Hoe Van Averbeké met baksteen omgaat; van massief tot quasi invulling; alleen dat al maakt het gebouw bijzonder.

Kunstschool.

Vandaag is de kunstschool; of liever het beeld van die kunstschool; nog steeds of vooral die school van Van Averbeke. Maar de kunstschool is meer. Uiteraard. Want de kunstschool is meer; is groter; is anders.

De kunstschool is Van Averbeke; de loods en het gebouw aan de Westkaai. Maar ook de Cadisstraat en de Westkaai zelf kunnen als school benoemd worden. Want de verschillende gebouwen zijn deels enkel onderling te bereiken langsheen die straten.

SISA ervaart ook elke dag de kwaliteiten die de school van Van Averbeke rijk is. Maar anderzijds mist dat gebouw een aantal mogelijkheden van gebruik waarnaar de kunstschool vandaag verlangd of gewoonweg nood heeft. Het mooie pak past de man niet geheel (meer).

De loods mag dan wel een inspirerende ruimte zijn. Maar de functionaliteit is vrij beperkt; of liever eenzijdig. Ze valt te gebruiken als die 'grote ruimte'; en niet anders. Verwoede/vermoede pogingen om de loods anders te gebruiken; anders in te delen mag alleen maar in tijdelijkheid worden geapprecieerd.

(En tegelijk valt het volgende op over die loods. Hoewel inspirerend; zo gezien en zo horen zeggen; is dit toch wel geheel iets anders dan Van Averbeek. De veelvuldige kwaliteiten van Van Averbeek versus de eigenlijk quasi mono kwaliteit van het spant. Het spant; ja dat spant mag er zijn. Maar het is zowat het enige die dat gebouw tekent...of is dat dan voldoende; of is dat dan wel voldoende om dit gebouw zo te benaastigen...)

En het gebouw aan de Westkaai; dat is geen onaardig ding. Maar is als gebouw nog het meest afwezig. Eens binnen; laat het minst van al vermoeden waar de 'rest' van school zich bevindt. Het staat op zichzelf. Teveel op zichzelf.

(Het gebouw spreekt als gebouw met een zekere ambitie: de betonstructuur mag als niet onaardig worden gewaardeerd. Maar tegelijk is deze weinig specifiek; weinig onderscheidend; enkel eerder sympathiek)

De vraag vandaag voor de 'nieuwe' kunstschool zal zeer zeker; zo niet eerst; de vraag zijn hoe we vandaag de school 'één' zullen kunnen maken.

De kunstschool heeft de bestaande gebouwen weten te appreciëren en weten gebruiken. Het lijkt er op dat de kunstschool als geen ander de nadelen aan verscheidenheid van gebouwen en aan weerbarstigheid van die gebouwen op een geheel eigen wijze heeft weten om te zetten in een dynamiek die de school buiten haar oevers doet treden. De onmiddellijke stedelijke omgeving van straten en pleinen maken integraal deel uit van de werking van de school. De Cadixstraat is van de school!

De Kunstschool is toonbeeld van een open school.

Balletschool

De balletschool komt erbij. Komt van elders uit de stad.

Vooreerst: het idee of de ambitie van een kunstencampus wordt hiermee versterkt.

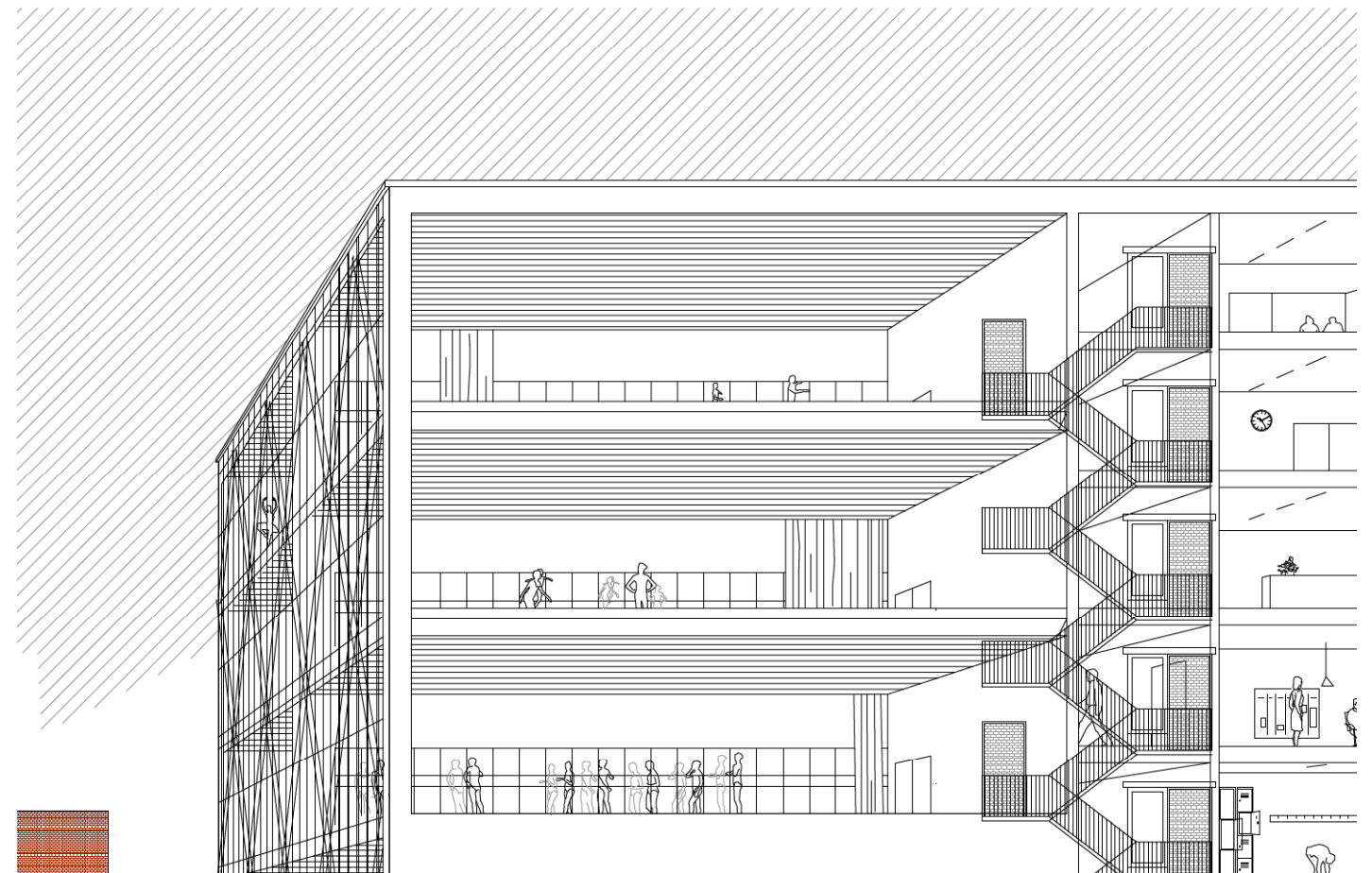
De balletschool is iets helemaal anders dan SISA. Alles is kunst; maar beide kunsten zijn anders. De balletschool komt van ergens anders. Komt van volledig op zichzelf. SISA was dat ook. De balletschool wil meer intimiteit. Is meer op zichzelf gericht; zo is dat gegroeid en geapprecieerd.

De balletschool heeft ook een 'ander' gebouw nodig: de ruimtelijkheid is anders; de maatvoering van de lokalen is groter. De balletschool mag precies iets meer op zich willen zijn.

Twee scholen. Twee keer anders. Eén campus.

Al zijn het er geen drie (Van Averbeke: jongens; meisje en kleuters); wel mogen we dezelfde taak als van Averbeke ervaren: Hoe brengen we die scholen te samen; alsook geven we hen elk de gepaste identiteit. Vandaag heet zo iets: hoe positioneren we beide scholen ten opzichte van elkaar...

Nog meer dan dat jongens van meisjes verschillen; kan ballet van de kunstschool verschillen.

Eén campus.

Want inderdaad: hoe je het ook draait of keert: dit zal als één school geapprecieerd worden. Of zelfs moeten worden. Eén campus.

De 'omvang' van dit vraagstuk – ballet en kunst samen op de site – maakt dat deze 'nieuwe' school onmiskenbaar een referentie voor de omgeving zal worden. Noem het een ijkpunt of zelfs bijna centrum voor die omgeving.

Dat is zelfs zo vastgelegd in het masterplan voor die omgeving. Inderdaad wordt de impact van deze school niet geringschat; maar wordt daarmee erkend wat er verwacht wordt van deze school in zijn omgeving.

We moeten dus; of we moeten willen; dat deze 'nieuwe school' die taak met bravoure opneemt. De school moet zich als ijkpunt in zijn omgeving gedragen; als katalysator voor die omgeving. De uitdrukking 'ik woon in de buurt van de kunstencampus' moet in Antwerpen klinken als 'ik woon aan het museum van schone kunsten'.

Zal de school als 'één' worden geapprecieerd in zijn omgeving; dan zal ook de school zelf verzoeken naar deze 'eenheid'.

Sowieso brengt de omvang van programma al een vraagstuk van eenheid met zich mee: hoe kan een dergelijke grote opzet – en bovendien kunst en ballet samen – een gevoel van samenhangigheid gegeven worden? Dat is alleszins een vraag.

En bovendien: vertrekkende van een dergelijk – mooi maar eigenzinnig – gebouw van Van Averbeke. Dat is tegelijk een aangenaam vertrekpunt; maar zet tegelijkertijd meteen de toon.

Eén. Of Eénheid. Dat is zeker één; zo niet het thema. Eén campus.

Kortom: de uitdagingen:

- de school in de stad; of hoe kan de school hier deze stad; of tenminste dit deel van de stad; mee kan bepalen; mee 'één'-heid geven;
- de school als een stad; of hoe deze school; deze omvangrijke school een gevoel van samenhangigheid kan worden gegeven; van opnieuw 'één'-heid;
- de school als gebouw; of hoe deze school kan worden gebouwd; kan worden gebouwd als een teken van de hedendaagse wijzen van bouweconomie of ook gebruikseconomie.

Eén school. Het project. De CAMPIX!

We kijken naar Van Averbeke. We kijken naar de opdracht. Eigenlijk dus twee scholen. SISA en KBA. Maar eigenlijk 1 school. Eilandje. Cadix.

We screenen eerst de **gebouwen**. Wat ze vandaag zijn. Hoe ze gewaardeerd worden. Hoe ze zouden kunnen gewaardeerd worden.

We kijken nogmaals naar Van Averbeke. Naar zijn gebouwen. Rond open ruimten. Gebouwen die een eenheid zijn; maar tegelijkertijd verscheidenheid incorporeren. Het is duidelijk. Dit complex is een monument. En het verdient dat ook te zijn. De kwaliteiten zijn eigenlijk ronduit hedendaags. En het mag ook duidelijk zijn: mits hier en daar aanpassingen kan dit gebouw volop zijn taak opnemen in het toekomst project. Dat kan zeker. Het dak of de zolder. En hier en daar de aansluitingen verzekeren. En verder: koesteren en restaureren.

De loods; die mag mooi zijn. Maar dat is dan eigenlijk alleen ook maar het spant. Die ruimte maakt. Er zijn natuurlijk ook de muren. Maar dat spant: dat is mooi. Anderzijds: van zodra we enige hedendaagse verwachting projecteren komt het spant – letterlijk eigenlijk – onder druk te staan. Het haal het niet qua sterkte als we een beter dak gaan bedenken. Nog kan het de brandweer overtuigen.

Kempisch dok. Een sterk gebouw. Maar eigenlijk; te weinig gebouw. Op die plaats. Voor de ambitie van de school. Maar vooral voor die plaats. De stedenbouwkundige ambities voor dat gebied vragen anders; vragen meer.

We screenen het programma. Ongeacht de ruime of strengere interpretatie; dit is een serieus programma. Of het nu een goede 24.000m² droom; of 21.000m² realiteit moet zijn. Van Averbeke is slechts 9100m²; die wel echt kunnen gebruikt worden. Op Kempisch dok kan een goede 8500m². Maar samen is dat niet meer dan een goede 17.600m²; in de meest optimale omstandigheid.

Deze getallen laten een eerste gevoel van maat. Maar een programma is ruim meer dan maat. Wat eerst en vooral in gedachte moet worden genomen: we spreken over 1 campus (dat is meteen ook een gevoel: gevoel van samenhangigheid en bepaalde eenheid); maar wel over 2 scholen (dat is meteen ook gevoel: gevoel van onderscheid en identiteit : eenheid van verschil).

KBA+SISA=CADIX. SCHOOL+SCHOOL=CAMPUS. **CAMPIX!**

Om dan weer terug te keren naar de getallen. KBA wil x net. SISA x net.

KBA is voornamelijk 'groot' programma: 'grote ruimtes'; qua oppervlakte en volume. Dansstudio's en andere.

SISA is overgroot deel eerder 'normaal' programma: klaslokalen en andere. Maar SISA kent ook een deel 'groot' programma: drie sportzalen.

Dan zetten we alles voor een eerste keer op een rij.

Van Averbeke kan net wat 'normaal' programma van SISA aan. Van Averbeke is trouwens vandaag al SISA. Laten we dat zo houden; die identiteit is er al. En wordt ook wel geapprecieerd. De zolder zal de meeste aandacht vragen in dit bouwproces. We zullen ook hier en daar moeten durven veranderen. Maar dat kan niet overkomelijk zijn. De sterke architectuur kan daarbij leidraad worden. Qua programma wordt hier meteen de administratieve kern van de school bedacht. Dat is ook meteen representatief. Maar studenten kunnen er ook wel hun weg vinden: de kantine wordt hier bedacht. En de vele facetten die het dak heeft mag de mooiste plaats worden voor zilver goud en diamant. Dat wordt de ambitie.

Aan het Kempisch dok. Het overgrote deel het andere 'normale programma' kan daar ook zeer goed worden samengebracht. Samengebracht tot een geheel. De maat der programma maar ook van de stedenbouwkundige verwachtingen vallen daarbij met elkaar in overeenstemming te brengen. We kunnen dus tot bijna 8500m².

Dan kijken we naar de loods. En naar het andere programma. Allebei groot. Maar niet in overeenstemming. We controleren nog even: neen dat 'grote' programma van dansstudio's en sporthallen laat zich niet op een efficiënte – laat staan enige realistische - manier onderbrengen bij van Averbeke. Dat willen we niet gewild hebben. Leve van Averbeke. En aan het Kempisch dok valt dat niet in te verenigen met de stedenbouwkundige 'smalte'.

Maar de loods zelf: zelfs in zijn loutere begane grond oppervlakte kan dit de totale som van dat 'grote programma' geheel niet aan.

En dan willen we ook nog volgende in acht nemen: waar SISA al minstens twee duidelijke 'gezichten' kan gaan ontwikkelen; moet het gezicht van 'KBA' nog getekend.

Een volgend stap. Of een verdere manier van op een rij zetten. Durf.

SISA is dus al Van Averbeke en Kempisch dok.

We durven de loods op de korrel nemen. En vreemd genoeg: we bedenken – onverwacht -de muren te laten staan. De spanten gaan eruit.

En dan gebeurt er wat zo op een tekentafel soms kan gebeuren: plots komen de dingen tesamen. Hoe het dan juist kwam; dat is niet juist meer te herhalen. Maar het is zo.

Zoals van Averbeke buitenruimtes 'afspant' door zijn gebouwen; en daarmee meteen de ultieme kwaliteit van zijn architectuur bepaalt. Zo interpreteren we die muren van de loods als de nieuwe 'afspanning' waarbinnen we 'nieuw' kunnen ontwikkelen. Enigszins zoals Van Averbeke; maar anders. Of liever: net omgekeerd: gebouw in de open ruimte tussen de muren.

En die beschikbare plaats laat net toe wat nodig is: een mogelijkheid om enerzijds het programma van KBA goed en rationeel te clusteren tot een duidelijk geheel; anderzijds daarmee meteen de identiteit van KBA te tekenen. KBA tekenen we als het ware als een vierkant blok in de open ruimte die getekend wordt door de muren van de loods en de achterzijde van Van Averbeke.

We zetten door: het 'grote' programma van SISA. Dat kan daar ook perfect in mee. We situeren dat 'grote' programma meteen ondergronds. KBA blijft dan als zichtbare identiteit kenbaar. SISA sluit met het grote programma onzichtbaar aan. Maar resultaat is dat een rationeel gebouw valt te ontwikkelen; rationeel want al wat groot is (lees: overspanning maar ook hoogte) kan samen in één gebouw gebracht worden. Op zijn minst betekent dat voor de andere 'nieuwe' gebouwen (in het bijzonder Kempisch dok) dat deze op een eerder 'normale' manier zullen kunnen gebouwd worden. Grote en kleine ruimtes genopen nu eenmaal andere bouwwijzen.

De Loods – of liever de afspanning - dus als nieuwe plek voor KBA. Zichtbaar. Maar ook voor groot programma. Onzichtbaar; maar aanwezig. Voor SISA. Maar eigenlijk: maar ook net dat programma die ze met elkaar willen delen: net daar de grote gemene deler.

We tekenen een 'duidelijk' en 'sober' volume. We noemen het de quasi kubus; want niet hoger dan 20 meter.

(Bovendien: bovendien suggereert de stedenbouwkundige ambitie voor dit stadsdeel net voor dit bouwblok de mogelijkheid dat deze gebouwen configuratie aan die zijde op die manier kan evolueren!)

Alles komt nu bij elkaar.

Aan het Kempisch dok.

We kunnen hier ook een 'duidelijk' en 'sober' volume tekenen. Maar dan lang. Over de volledige lengte. En 12 breed. Meer hebben we niet nodig. Want we bedenken gezien opnieuw niet hoger dan 20 meter een deel van de bouwlagen eveneens ondergronds. Niet in het donker; maar met volledig vrije gevel langs een 'Engelse koer'. Maar alles wat moet kan erin.

En met een bepaald voordeel. Want we moeten ons gebouw niet omslaan om de hoek. Het kan een perfecte schijf blijven. En met de breedte van de Engelse koer van 8 meter is dat genoeg om 7 meter diepte te belichten. Wat betekent dat eigenlijk slechts 20 meter breedte van de plot nodig is waar 25 voorzien was. Menig bouwpromotor (onze buur dus) mag daarin geïnteresseerd zijn. Bovendien mag onze buur via onze Engelse koer zijn ondergrondse parking op een aangename manier belichten.

De blok en de schijf. Dat kan aanleiding geven voor de verdere architecturale ontwikkeling. Gestalte. Of Perceptie die we die identiteiten willen geven.

Ondertussen. De gevel. Of hoe de gebouwen zich laten zien.

De schikking van het programma laat een eenvoudige; duidelijke en efficiënte constructie toe. Onbetwist een economisch voordeel. Van Averbekespeelde dat ook al klaar.

Maar van Averbekes weet daarop ook een gevel te ontwikkelen die tegelijk klassiek en harmonieus is; maar zoals al gezegd tegelijk een afspiegeling is van het programma. Deze analyse is het vertrekpunt voor de gevels van deze nieuwe gebouwen.

We vertrekken; zoals van Averbekes; van niet meer of minder dan een eenvoudig grid van eenvoudige ramen – proporties. En laten enerzijds het programma lezen. Maar zoeken anderzijds de harmonie van de perceptie. En soms laten we de structuur van het gebouw lezen. Zoals Van Averbekes bij de klaslokalen doet.

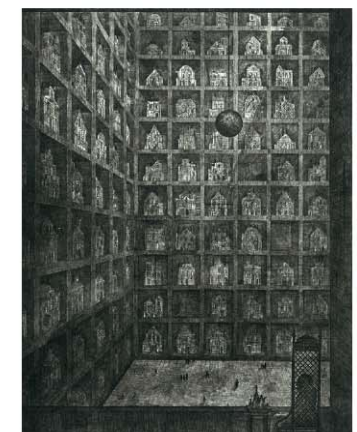
De perceptie van wat nieuw is zal 'nieuw' zijn. Duidelijk. Maar om toch dan weer 'dicht' bij op te zoeken bij het bestaande.

Dat is de ambitie.

Uiteindelijk resulteert dit in een voorstel van een baksteen gevel met een voortdurend grid van eenvoudige 'gewone' ramen. Dit grid wordt consequent doorgevoerd. En rekening houdend met het idioom dat een raam kan aangeven wat het programma daarachter vermag; zal dit grid somtijds beginnen te 'zinderen'. Of laten we het 'kalibreren' noemen. Zich net aan te passen aan zijn taak. Maar zonder danig opvallend anders te willen zijn. Kleine verschuivingen. Iets meer of minder dicht bij elkaar. Of net een iets andere proportie. Maar telkens zo dat enige vertwijfeling in de perceptie kan ontstaan... Om deze perceptie verder te zetten zal het ramen grid op de gevel uitgezet worden zonder meer. Uiteraard met over het merendeel met echte ramen. Maar ook somtijds als louter verdiept gevelvlak; maar ter ondersteuning van de algemene systematiek. Of om somtijds een raam van andere proportie te kaderen.

De aandachtige lezer mag dit allemaal met plezier lezen.

En trouwens: kijk en zie naar menig klassieker: hoe daar ogenschijnlijke evenwichtige raamverdelingen danige afwijkingen kan incorporeren!

Nog programma.

Vergeet het auditorium voor SISA niet. En hun 'Woord'-studio.

We kennen al de technologie van de het 'blok' (KBA/Loods) en de 'schijf'.

We doen verder; en ziedaar: een 'blokje'. In één van de tuinen van Van Averbeké.

We durven het straks 'paviljoen' te noemen. Een flink dan.

En nu komt pas alles tesamen. Twee scholen. Eén school. En de straat.

We merken al op dat vandaag de 'straat' of liever de 'straten' rondom de school een cruciaal element zijn in de bewegingen in de school. De straat maakt er als het ware een integraal deel vanuit.

We merken ook dat Van Averbeké zelf in zijn school bewegingen koestert. Pandgangen van verschillende beleving maken de rondgang mogelijk; in het bijzonder rondom de centrale buitenplaats.

Ons project ordent drie nieuwe gebouwen. Vertrekkend vanaf het 'paviljoen' in Van Averbeké. Daarna 'blok' in de loods (Of noemen we dit straks DOOS versus IOODS). En daarna de 'schijf' aan het dok.

Maar vertrekkend vanaf de deels open overkapping deels gesloten overkapping die van Averbeké ontwerpt tussen linkse open buitenruimte en centrale tuin; daarvan vertrekken tekenen we een as die langs de 'doos' verder loopt tot loodrecht op de schijf. We bedenken een nieuwe centrale circulatie. We bedenken deze als straat.

STRAAT PAVILJOEN DOOS SCHIJF 4 begrippen die we introduceren in **VAN AVERBEKE**.

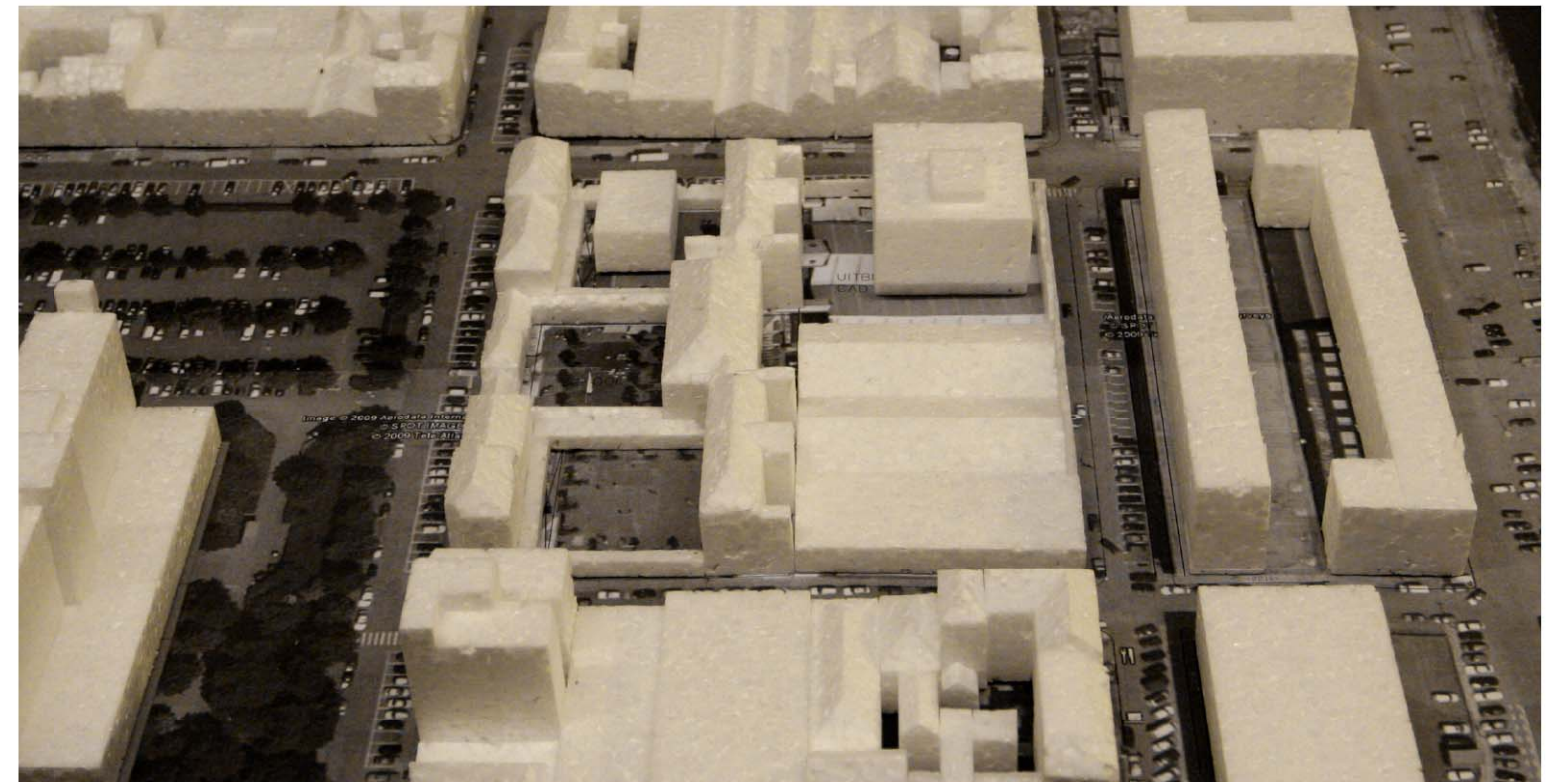
De campus heeft zijn ordening gevonden.

De straat als nieuw – of noem het gerecupereerd - adagio zoals de Van Averbeké zijn adagio van open plekken creëerde.

Zoals het ensemble van gebouwen de variëteit van het geheel maakt; zo laat deze straat deze variëteit smaken maar brengt deze straat samen met de 'wijze van gevelmaken' de campus terug tot een duidelijk herkenbare en voelbaar geheel.

De straat brengt iedereen van A tot Z; en weer terug. Tegelijk brengt het iedereen langsheen en doorheen alles. Langsheen en doorheen de gebouwen. Maar ook langsheen de engelse koer die de ondergrondse sporthallen doen ademen. Tot aan de engelse koer die de schijf begeleid.

Er is niet alleen een aaneenschakeling van gebouwen die de campus tekenen; maar nog meer van de tussenruimtes tussen alle gebouwen. Dit is evenzo nog belangrijker; het tussendoor. Daar gaat de straat trouwens ook en vooral over. Van Averbeké begon daarmee: zijn gangen; zijn open ruimte.

Van Averbek. Plecnik.

De gevel van de nieuwe gebouwen en de gevel van de bestaande gebouwen. We zijn op zoek naar om een zekere 'aberratie' tot stand te brengen tussen nieuw en Van Averbek.

Nu; Van Averbek moet ook enige aanpak. Niet alleen aanpak van bestaande in de zin van technische update of restauratie. Ook het dak moet meer. Maar ook moet hier en daar één en ander anders. Lift of sanitair. Of nog anders.

Joze Plecnik.

Die ambitie van die 'aberratie' in gedachte nemend komen we uit bij Joze Plecnik. Hoe Plecnik In Praag of Lubljana het kasteel of de stad hertekend; niet radicaal anders maar door dicht bij wat is toch het kleine verschil te gaan maken; met een eigen handtekening. Die dan wel op bepaalde momenten doet vertwijfelen over wat er eerst was en wat dat Plecnik deed. Dat is de aberratie die we zoeken.

Niet alleen in de gevel; maar ook in de aanpak van Van Averbek zelf: wat we veranderen; toevoegen of redigeren op een manier die dichtbij van Averbek komt. De quasi kopie of de quasi interpretatie. Daartussen willen we de architectuur vinden.

Van Averbek. Plecnik.

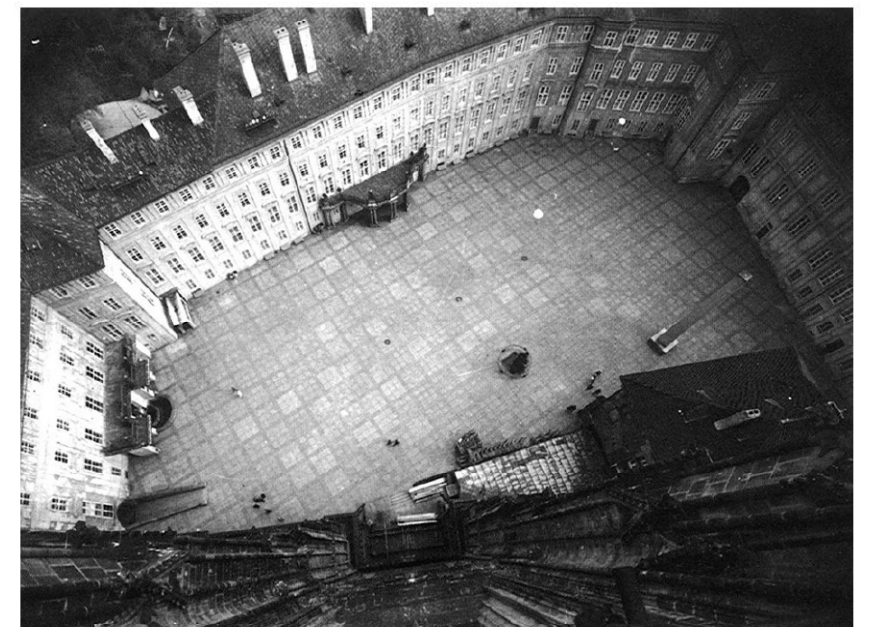
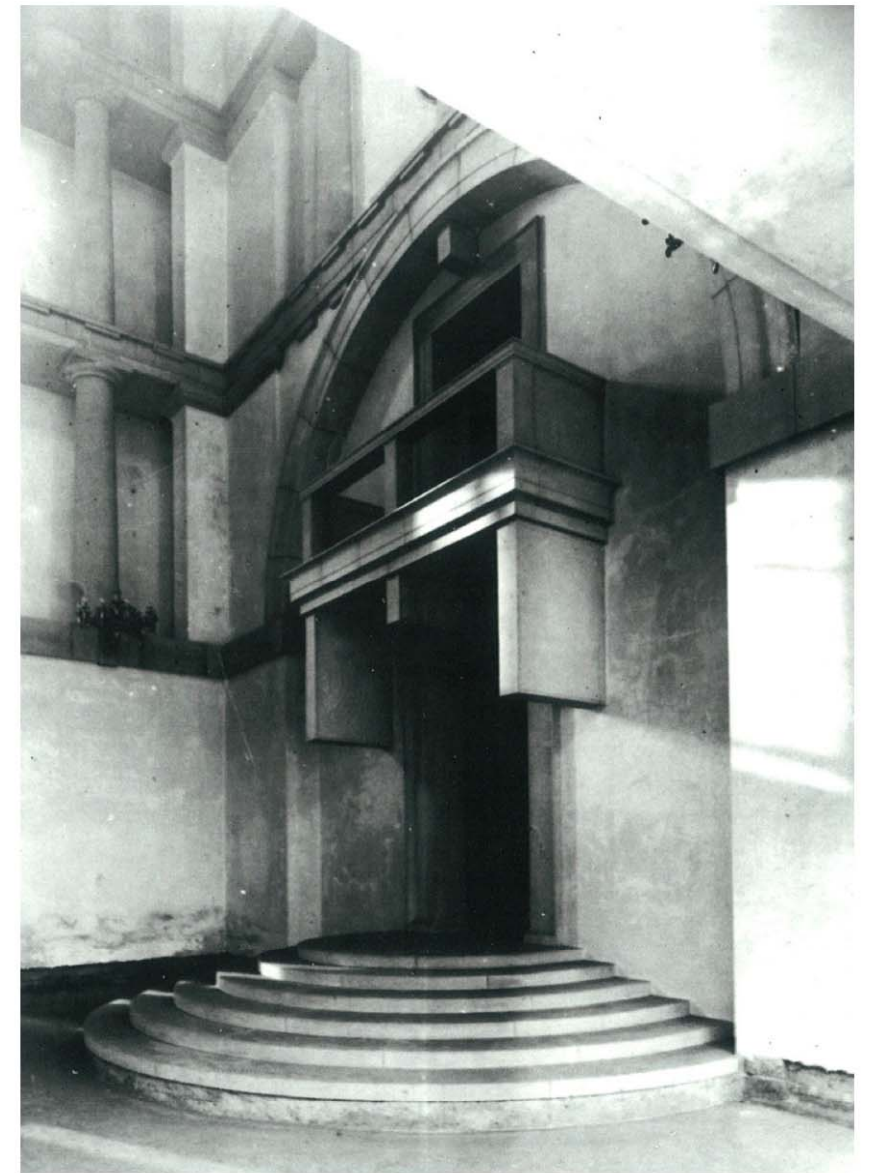
De gevel van de nieuwe gebouwen en de gevel van de bestaande gebouwen. We zijn op zoek naar om een zekere 'aberratie' tot stand te brengen tussen nieuw en Van Averbek.

Nu; Van Averbek moet ook enige aanpak. Niet alleen aanpak van bestaande in de zin van technische update of restauratie. Ook het dak moet meer. Maar ook moet hier en daar één en ander anders. Lift of sanitair. Of nog anders.

Joze Plecnik.

Die ambitie van die 'aberratie' in gedachte nemend komen we uit bij Joze Plecnik. Hoe Plecnik In Praag of Lubljana het kasteel of de stad hertekend; niet radicaal anders maar door dicht bij wat is toch het kleine verschil te gaan maken; met een eigen handtekening. Die dan wel op bepaalde momenten doet vertwijfelen over wat er eerst was en wat dat Plecnik deed. Dat is de aberratie die we zoeken.

Niet alleen in de gevel; maar ook in de aanpak van Van Averbek zelf: wat we veranderen; toevoegen of redigeren op een manier die dichtbij van Averbek komt. De quasi kopie of de quasi interpretatie. Daartussen willen we de architectuur vinden.

SISA EN KBA. CAMPUS CADIX.

SISA en KBA. Hebben nu elk hun plek; hun plaats in het geheel. Hun identiteit is duidelijk onderscheiden. Niet alleen elk hun gebouw of plek. Maar een plek of gebouw met eigen identiteit.

Maar niet alleen identiteit.

Maar ook functionaliteit. Of dan beter anders uitgedrukt: hoe zij school willen zijn.

KBA

De DOOS van KBA.

Een eigen cluster. Compact. Samen.

Studio's aan de ene kant; andere 'kleinere' programma aan de andere kant. Midden in een duidelijke en rationele circulatie. Efficiënt en duidelijk. Het gebouw valt niet beter te begrijpen.

Op het gelijkvloers een ruim onthaal.

Aan de andere kant van deze onthaalruimte is de kantine gelegen; letterlijk ik de oksel van het terrein. Maar beeldbepalend op de hoek. Vandaar uit kijken naar het Kempisch dok.

Het onthaal geeft ook aansluiting naar de sportzalen onder de grond. Hoewel de sportzalen eigenlijk programma voor SISA zijn; ligt het ultieme onderlinge gebruik hier voor de hand.

Sportzalen; ondergronds; maar niet zomaar. Een engelse koer brengt licht en lucht tot op niveau. De noodevacuatie sluit daarbij aan.

De DOOS sluit op zijn eigen manier aan op de STRAAT: een 'inkeping' op het maaiveld maakt de straat als het ware 'overkapt'. Terwijl deze overdekking eveneens begeleid wordt door de tekening van de engelse koer voor de sportzalen. Een eigenzinnige ervaring die de straat variërend maakt.

De gevels van de DOOS sluiten aan bij de opzet van de nieuwe gevels. Die 'aberratie' waarover we het al hadden. Tegelijk heeft de gevel van de studio's een aparte eigenzinnige 'aberratie': de gevel wordt eerder quasi transparant. Zoals Van Averbeke bij zijn klaslokalen de ramen laat evolueren naar een quasi volledige transparante gevel.

KBA weet wie ze zijn. En waar ze zijn. En hoe ze daar zijn. Tegelijk is dit de ietwat eigener en intiemere atmosfeer waarnaar KBA verlangd. Duidelijk anders maar intiem.

SISA.

SISA aan het Dok.

Rechttoe rechtaan. Beter kan niet. Functioneel en efficiënt. Maar daarom niet minder aangenaam.

Waar het ene uiteinde van de straat begint in de school van Van Averbeke; eindigt deze straat loodrecht op of eerder in deze schijf. Beide SISA zijn daarmee met elkaar verbonden.

Het uiteinde van deze straat aan de zijde van deze schijf geeft onmiddellijk zicht op de engelse koer die deze langse schijf begeleid. Deze engelse koer is noord zuid gericht. Aangenaam licht kan daardoor spelen in die engelse koer; en dit voor elke bouwlaag. In principe vervaagt zo wat ondergronds en voelen alle bouwlagen aan als gelijk. Tegelijk is maakt dat dit gebouw geen hoogbouw is met 7 bouwlagen. De toegang situeert zich ongeveer ten midden de bouwlagen. Twee lagen naar beneden en vier erboven.

Lange gangen wisselen van langse gevel. Op de lagere niveaus zijn de lokalen gelegen langsheen de engelse koer. Vanaf de eerste verdieping wisselt deze positie en zijn de lokalen gelegen kijkend naar de DOOS en naar Van Averbeek. Op die manier toont de school zich wisselend aan de omgeving. Tegelijk is op de bovenste verdieping de vis-a-vis met het interne bouwblok beter geregeld.

De verdiepingen zijn ingetekend volgens de clusters die tussen de verschillende klaslokalen mogen verwacht worden.

Op de gelijkvloerse verdieping; daar waar de straat door de schijf loopt is de verticale circulatie gelegen. Een administratieve cel sluit hierbij aan. Een eigen studentensecretariaat.

Op de gelijkvloerse verdieping is aan de kant van de Rigastraat een laad- en loszone voorzien.

Aan de Cadixstraat richt de Engelse koer zich naar de stad via een even brede trap.

Alle vluchtwegen komen toe op de Engelse koer en krijgen via die brede trap een vervolg.

Doordat deze schijf werkelijk als schijf intekent – en niet als bouwblok zoals voorzien in het stedenbouwkundig masterplan omplooit aan de hoeken – kan het SISA op minder en slanker terrein worden gerealiseerd en behoeft minder ruimte. Daardoor oriënteert SISA zich ook meer naar zijn eigen campus. Bovendien kan zo meer ruimte worden gegeven aan het wonen in het bouwblok: het woonblok kan zich nu verder omplooiën en zo alsnog de stedenbouwkundige ambities om eerder gesloten bouwblokken te ontwikkelen blijven bestendigen. De openingen zoals voorzien in dat stedenbouwkundig masterplan worden nu georiënteerd thv de Engelse koer.

SISA in Van Averbeke.

De klaslokalen nemen plaats in de oostvleugel; dicht bij de DOOS en richting SCHIJF. Zilver; goud en diamant nemen plaats onder het dak.

De straat vertrekt vanaf het middenvoorportaal – terug in ere hersteld als toegang – en loopt deels overdekt als werkelijk binnenruimte langsheen noordelijke speelplaats en de binnentuin. Ter hoogte van de STRAAT is op het knooppunt van de oostvleugel en die straat een lift voorzien om de zolder te bereiken.

Op het gelijkvloers; de eerste en tweede verdieping worden de gangen in deze oostvleugel doorverbonden.

Alle deze ingrepen worden in architectuur omgezet volgens wat we hier eerder de principes naar Joze Plecnick aanduiden. De ingrepen onderscheiden zich maar nemen meteen de toon van de omgeving aan; als het ware ze precies al steeds daar zo geweest zijn.

De westvleugel huisvest administratie; refter en computerlokalen. De centrale inkom is het vertrekpunt voor de STRAAT.

In de noordelijke buitenruimte staat het Paviljoen die het auditorium en de woordstudio huisvesten.

Van Averbeke. En dan de nieuwe gebouwen.

Van Averbeke liet werkelijk niets aan het toeval. Hij ontwierp niet alleen een functioneel maar aangenaam gebouw; maar toonde zich eveneens meester tot in de afwerking: het pallet aan gehanteerde materialen en detailleringen is niet alleen duurzaam; maar tegelijk harmonieus.

Vandaag valt daarbij op dat ondanks de leeftijd van de gebouwen deze materialen nog steeds een redelijk voorkomen hebben.

Waar we vandaag claimen dat gebouwen bovendien duurzaam moeten zijn; moeten we eigenlijk wel erkennen dat goede gebouwen – zoals die van Van Averbeke - in se duurzaam zijn; een appreciatie die we deze gebouwen vandaag kunnen geven zonder dat indertijd dat begrip allicht nog niet zo op de voorgrond werd gebracht. (Uiteraard; valt niet te miskennen; dat de gebouwen een hedendaagse update moeten en mogen krijgen; maar dat is evident)

Nieuw.

Zowat van meet af aan was duidelijk dat de begrippen DUURZAAM en ECONOMIE cruciale parameters zouden moeten worden in de ontwikkeling van dit project.

Alsof het twee paradoxale begrippen zouden zijn; was duidelijk dat deze eerder begrippen moesten worden die in evenwicht met elkaar moeten worden gebracht.

Dit behoeft een durf om enige vanzelfsprekendheden te trachten te doorbreken.

Qua structuur werd daarom gestreefd om onmiddellijk zaak te maken van een economisch efficiënte structuur. En dit in evenwicht met economische flexibiliteit. Voor de gegeven nieuwe gebouwen resulteert dit in gebouwen met een dragende schil versus vrije binnenruimten.

De gevel; de uitdrukking van het gebouw; sluit met zijn 'gewone raamvoering' hierbij aan. Eenvoudige ramen maakt ook hier eenvoudige en eerder bekende bouwdezelleringen.

Qua materialen wordt geopteerd om een zeer uiteenlopende pallet aan materialen voor te stellen. Een pallet aan zeer economische materialen samenstellen maakt dat voor een aantal specifieke keuzes dan weer eerder uitzonderlijke materialen kunnen worden geselecteerd.

Zo durven we kunststof raamwerk in combinatie te brengen met deurbeslag in brons. Maar ook eenvoudige snelbouw toepassen als afwerking binnen en buiten – en dat kan technisch! – mag gedurfd zijn; maar komt het idee en de perceptie van algehele soberheid tegemoet. Eenvoud geeft kracht. Eenvoud kan tijdloos maken.

Zie van Averbeke!

Toekomst.

Bovendien kunnen we geloven dat deze keuzes toekomstgericht een juiste efficiënte onderhoud kan betekenen. Een eenvoudig raamprincipe laat een eenvoudige vervanging toe. Onderhoudsvriendelijke materialen – kunststof – verlagen de onderhoudskost maar verlengen ook de gebruiksduur. En daar waar nodig kunnen eerder hoogwaardigere componenten of materialen voor de gepaste toepassingen ook daar langere duurzaamheid garanderen.

Uiteraard. Van duurzaam naar passief.

Op deze manier ligt passief voor de hand.

Een gebouw ontwerpen met een zekere compactheid en een uitdrukking – lees materiaalkeuze; gevel; etc - die toelaat om een gedegen bouwschillen te ontwerpen maar ook te realiseren.

Van Averbek.

Het spreekt voor zich dat het monument verdient wat het toekomst: een juiste restauratie met aandacht en navolging van de door de architect vooropgestelde principes en aspecten.

Laten we zelfs terugkeren naar het oorspronkelijke gedachtegoed.

Maar wat is duurzaamheid. Echte duurzaamheid.

Een plek om te verblijven.

Een plek waar je steeds weer opnieuw wil verblijven. Die je wil koesteren – lees ook als: verzorgen; onderhouden -.

Dat is eigenlijk de enige echte duurzaamheid.

Cadixstraat.

Lopend in de Cadixstraat; van west naar Oost; daagt eerst het gebouw van Van Averbek op. Tussen in de gebouwen laat het paviljoen zich zien. Na de oostvleugel gepasseerd komt de DOOS in zicht. Tenslotte komt de SCHIJF in beeld.

Een cascade van opeenvolging van gebouwen en open ruimtes.

Het verder zetten van de sequenties die Van Averbek heeft aangezet: de suggestie van gebouwen afwisselend met open ruimte achter muren of andere gebouwen. Een duidelijk geprofileerd geheel die de randen van het bouwblok duidelijk afbakt maar tegelijk de openheid van het binnenste van het bouwblok in fragmenten openbaart.

Drie scholen. VAN AVERBEKE, DOOS, SCHIJF.

Twee scholen. SISA en KBA.

Eén school. CADIX.

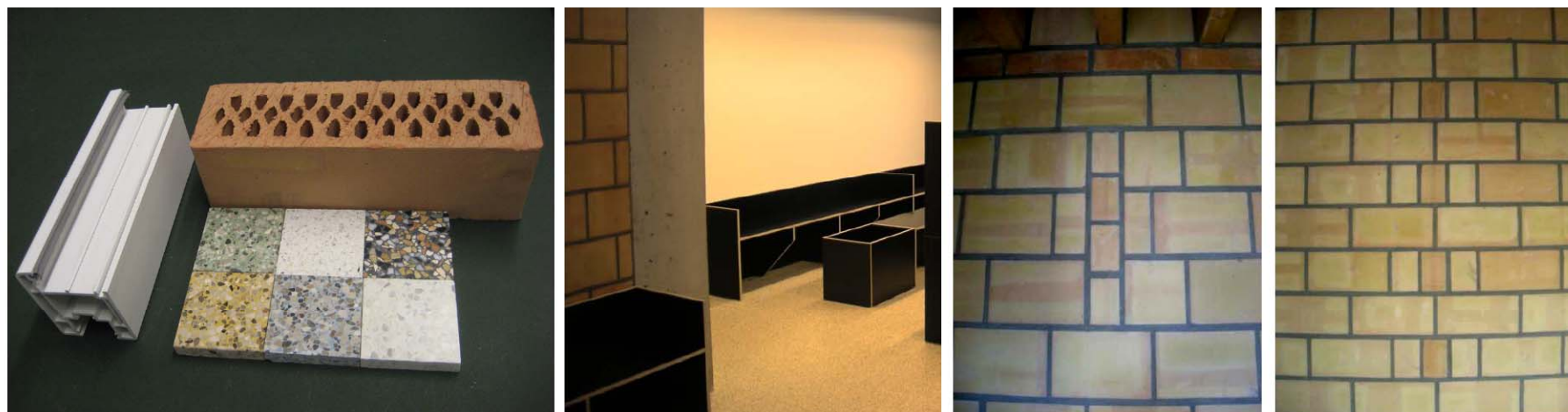
Eén campus. CAMPIX!

In de stad! IN 't STAD!

Die bijzondere structuur van site – verscheidenheid aan gebouwen sinds Van Averbek en verder in dit toekomstige project - is eigenlijk wel de beste structuur die een school zich kan inbeelden: enerzijds een duidelijk geheel; een afgebakend geheel: zowel qua functionaliteit als naar beleving.

Anderzijds een geheel die kans geeft op identiteit: elk deel ervan kan en mag en moet en zal zich onderscheiden.

Bovendien is een school door zijn dergelijke opbouw en verschijning geen eiland meer in de stad maar participeert daardoor actief in de stad.

En verder. Meer. Het kot.

Het kan niet eenvoudiger: de toon is gezet door de doos. En dan zo verder.

Maar evengoed. Een stedelijk dak. Of wordt het een overdekte buitenspeelplaats. Wie zal het weten. Maar de techniek is al bekend.

En verder. Minder.

Vandaag is in het ontwerp uitgegaan van de maximum opdracht. Maximum droom.

We weten dat minder zal moeten.

Maar we weten niet of dat moet of mag resulteren in bijvoorbeeld louter elke maatvoering van lokalen gewoonweg percentueel te minderen. Of enige andere rekenkundige oefening. Dat kunnen we niet geloven.

Wel kan één en andere suggestie van synergie of visie helpen. Maar dat is uiteraard evenveel deel van overleg met diegenen die net de onderwijsvisie uitstippelen. We zien er naar uit.

Hier stippelen we een aantal suggesties uiteen die eerder suggereren welke de te behalen voordelen – dus kwantitatieve hoeveelheden gebouw – bij de ene of de andere ingreep.

Oefeningen dus. Oefeningen die aantonen dat gelijk welk gevolg geen invloed heeft op het gekozen concept.

Inderdaad.

En verder. Bouwen. Fasering.

En school in beweging brengen – lees: bouwen – terwijl de school zelf in beweging is – lees: operationeel -.

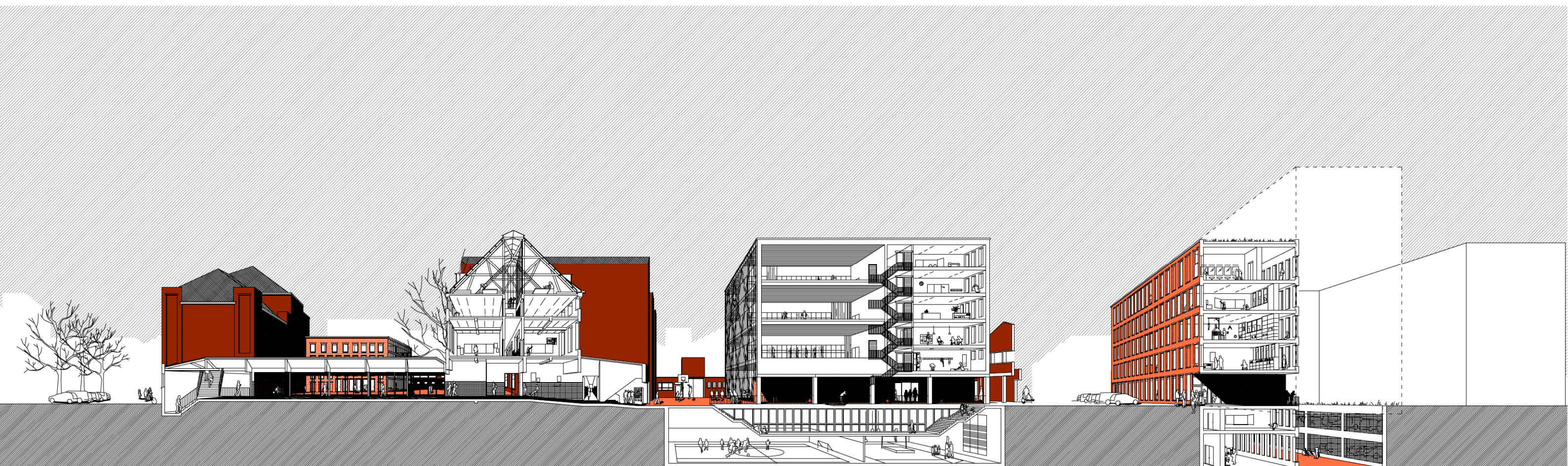
Daarom: een eerste voorstel van fasering!

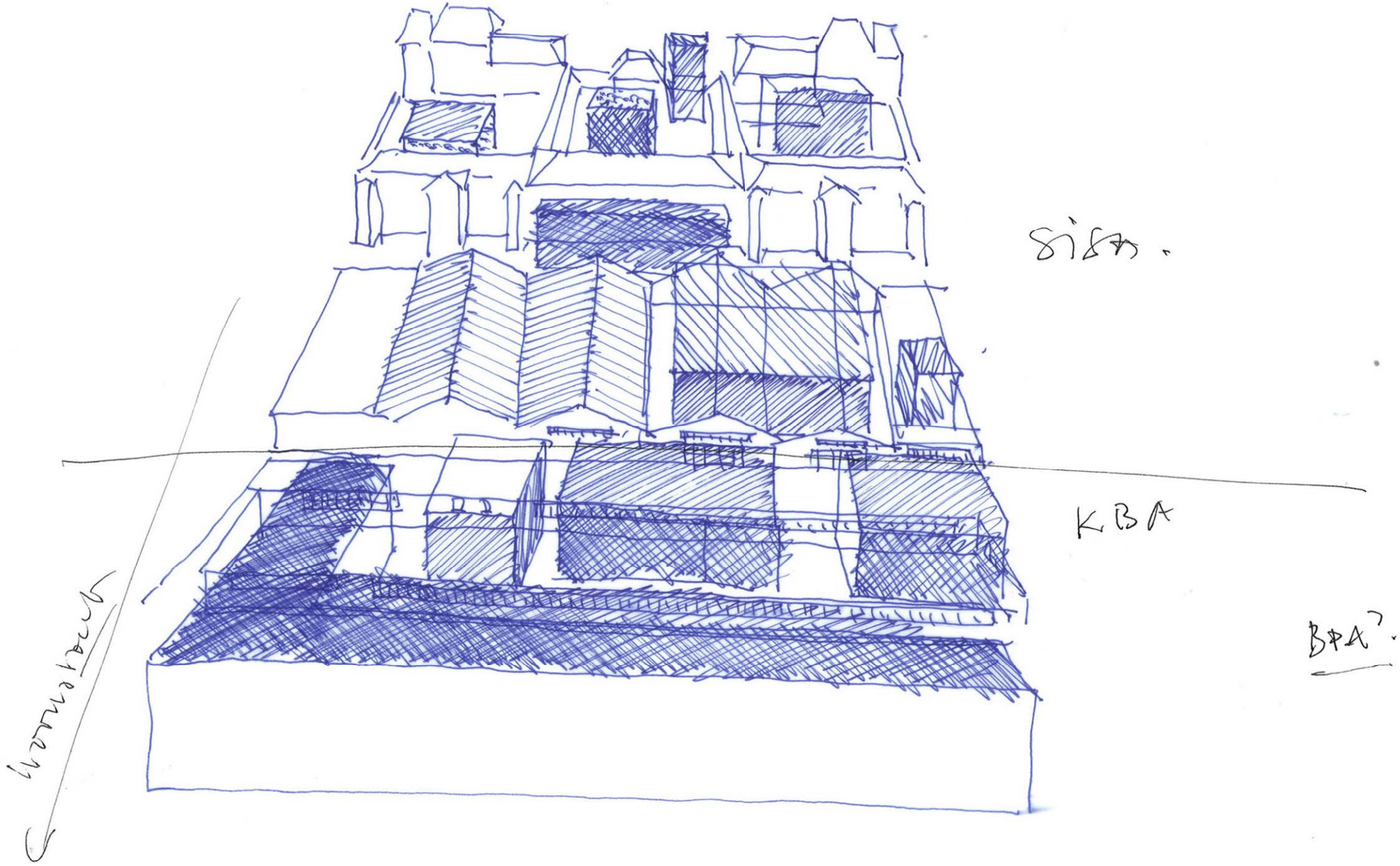

CAMPIX in 't STAD!

De campus en wat die campus kan betekenen voor de omgeving. Hoe de omgeving of het ruimer 't stad gebruik kan maken van de CAMPIX!

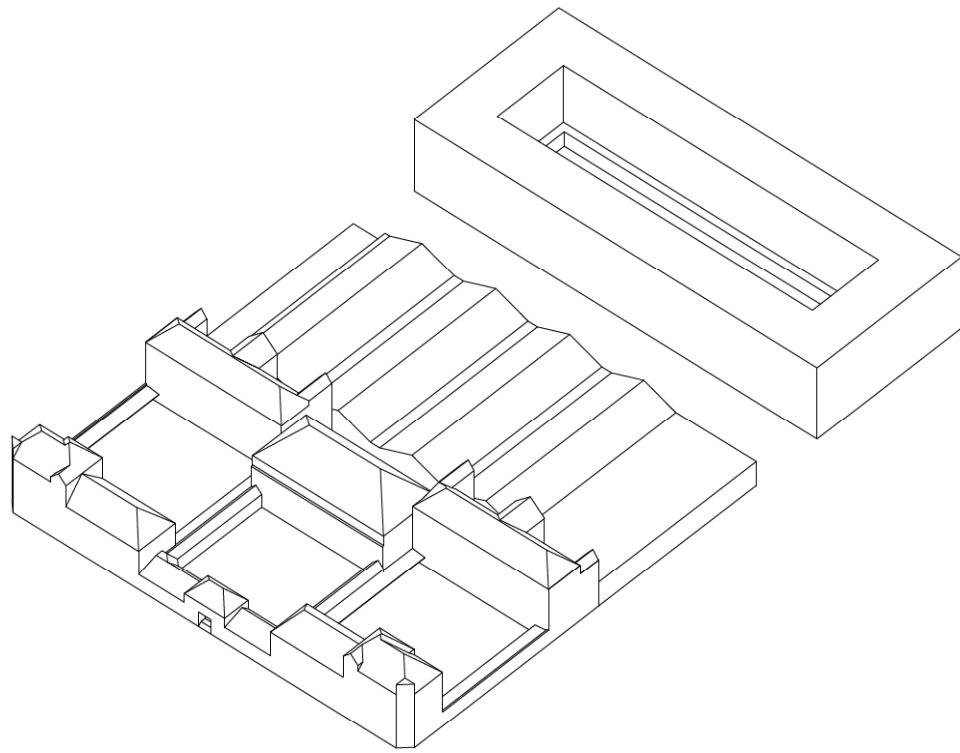
SIFA.

K.BA

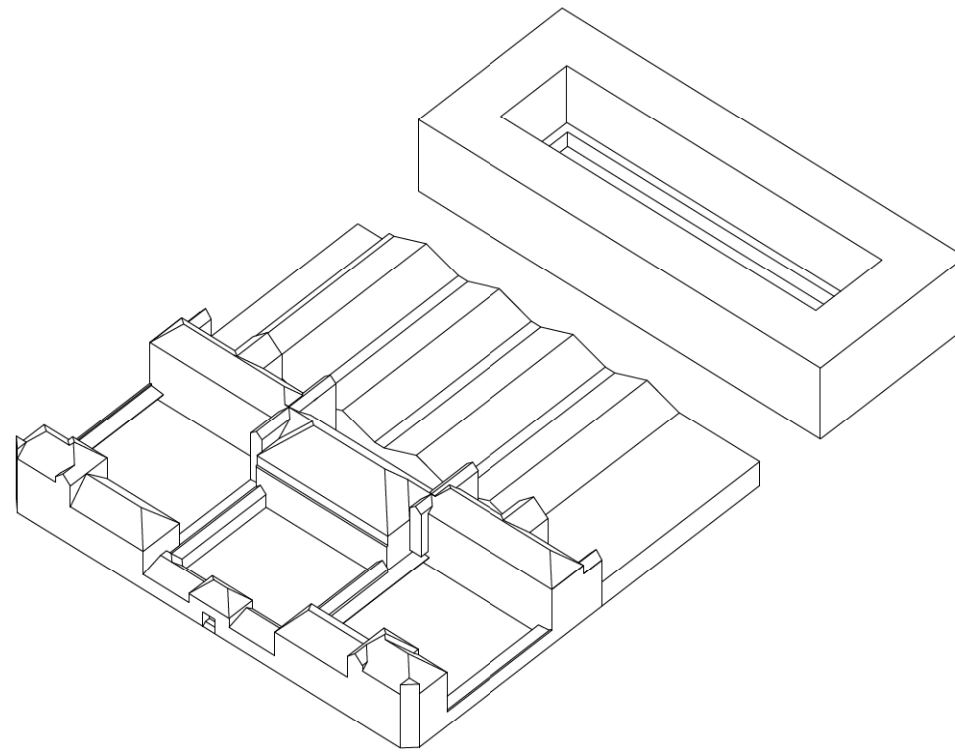
BPA?

Korridor

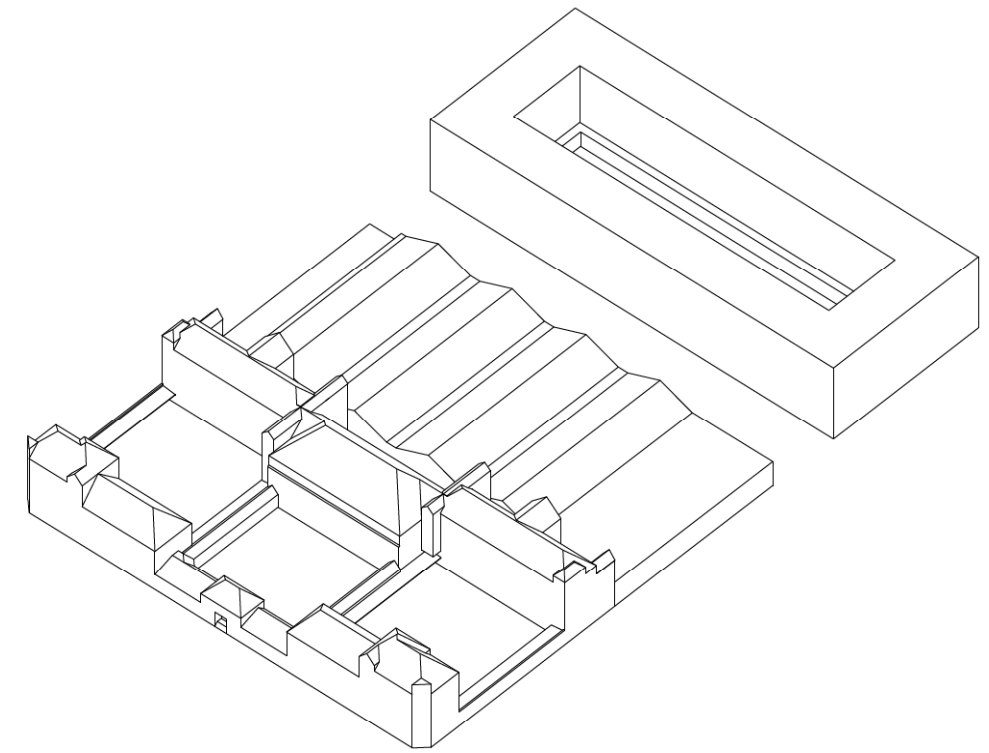
even alles schematisch op een rij

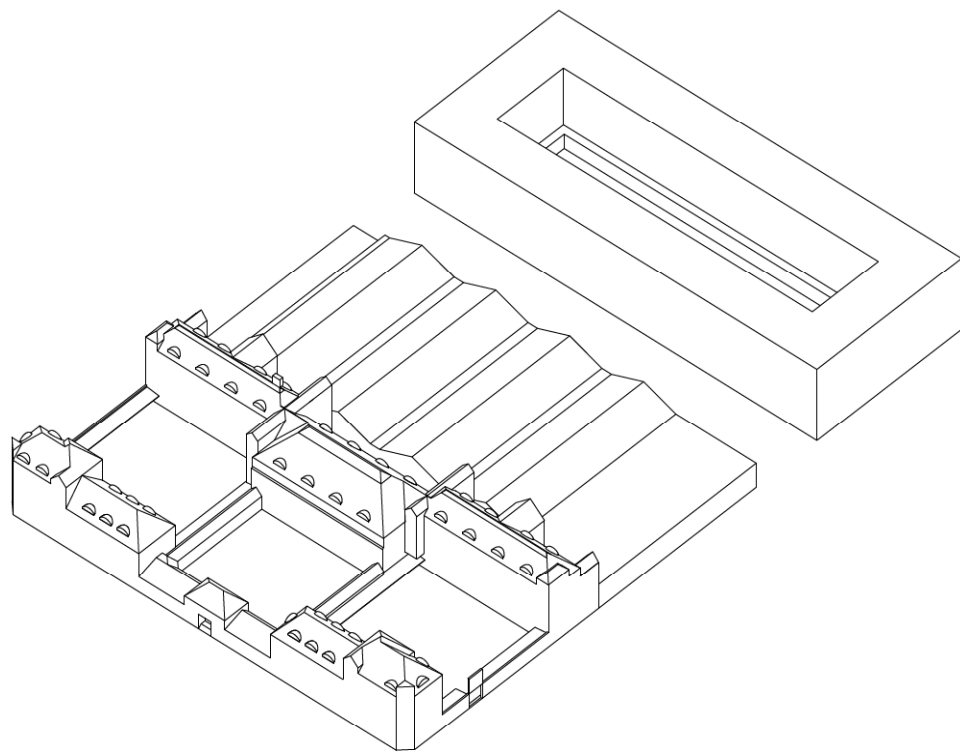
bestaande situatie

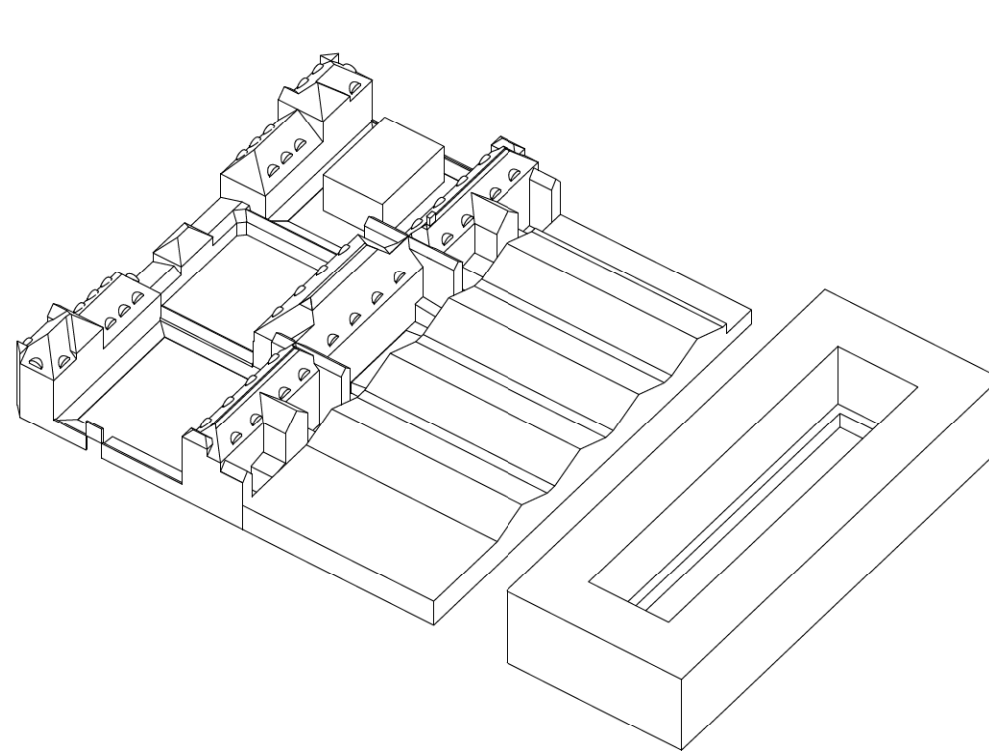
ingreep 1: nieuw lift - verbinden gangen

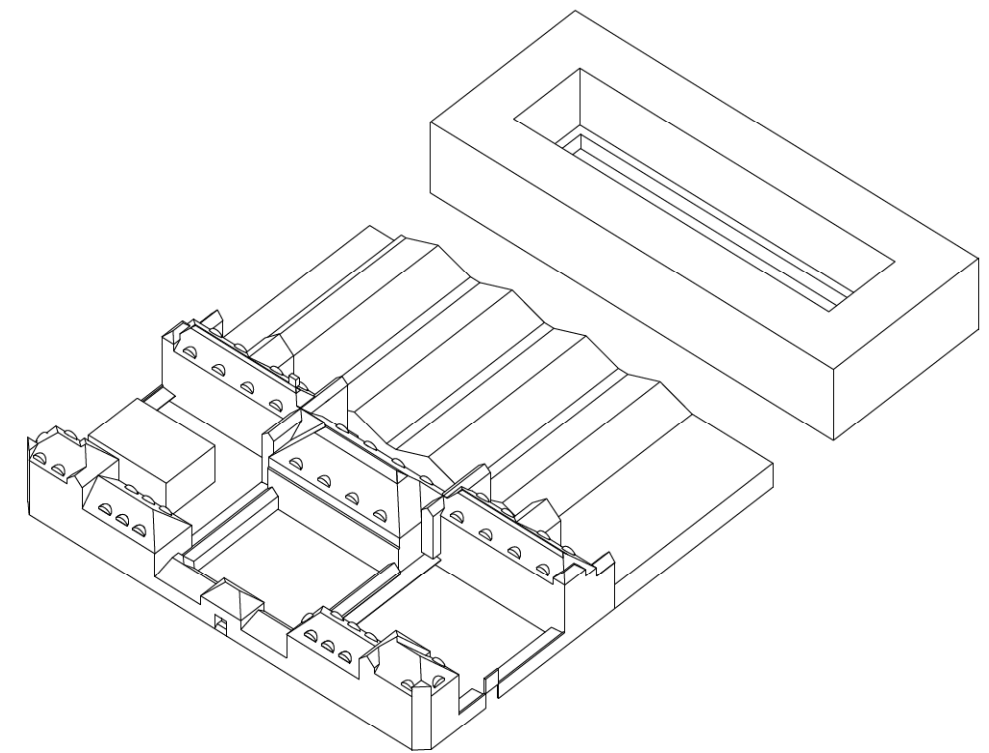
ingreep 2: nieuwe trappen naar de zolder
aan de uiteinden van blok A en C

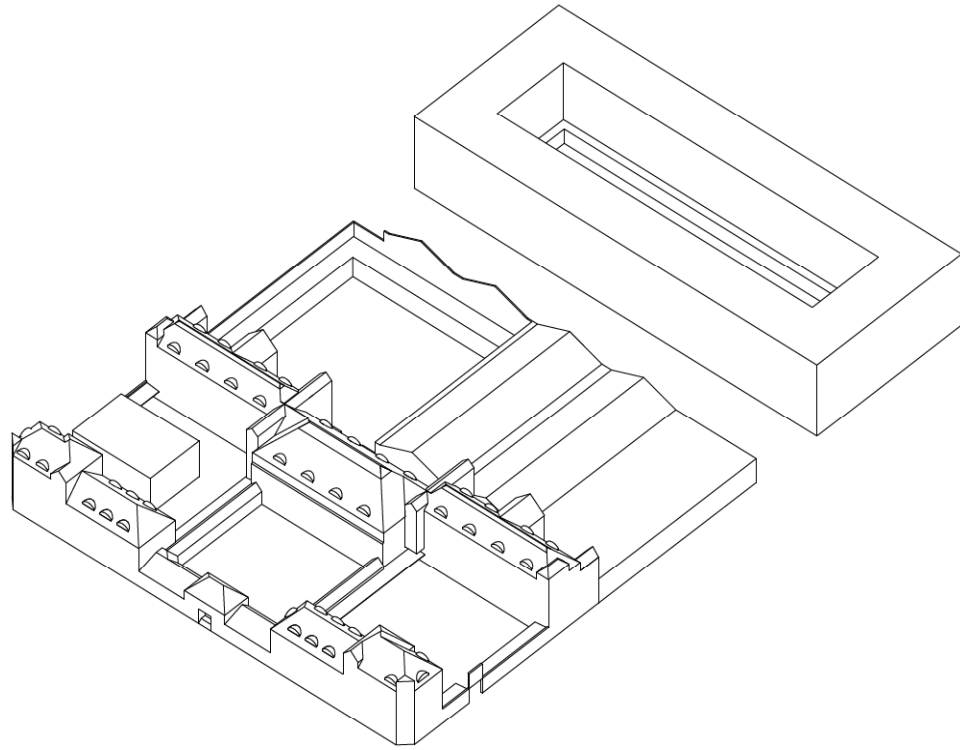
ingreep 3: dakkapellen, opnieuw, dezelfde van vroeger

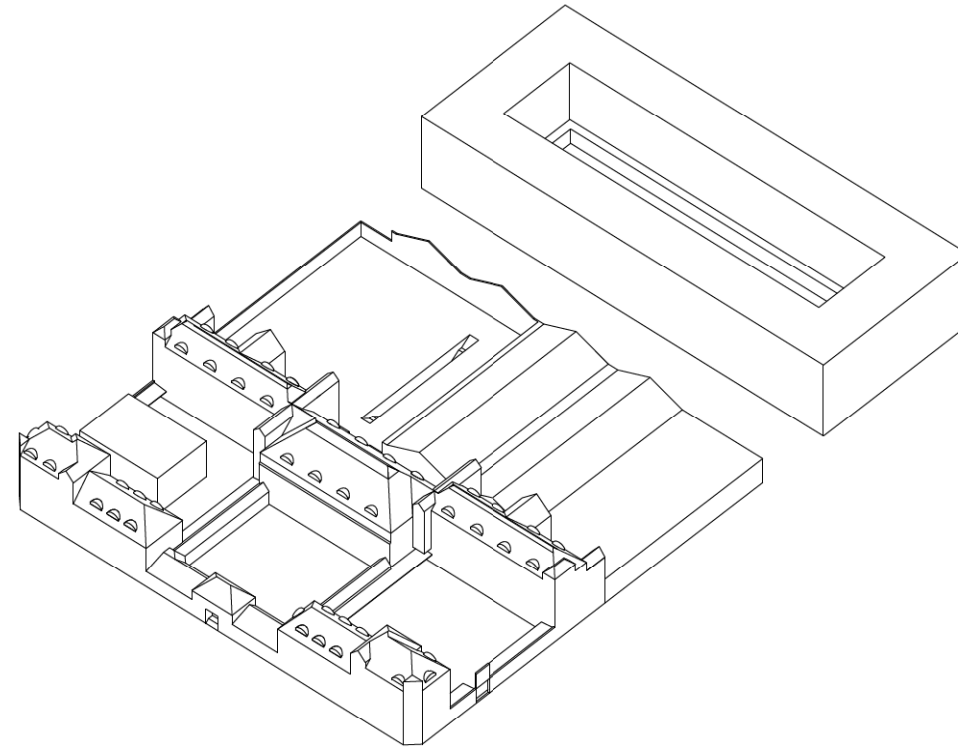
ingreep 4: nieuwe volumes, administratie in koer,
nieuwe uitgangen aan achterkant

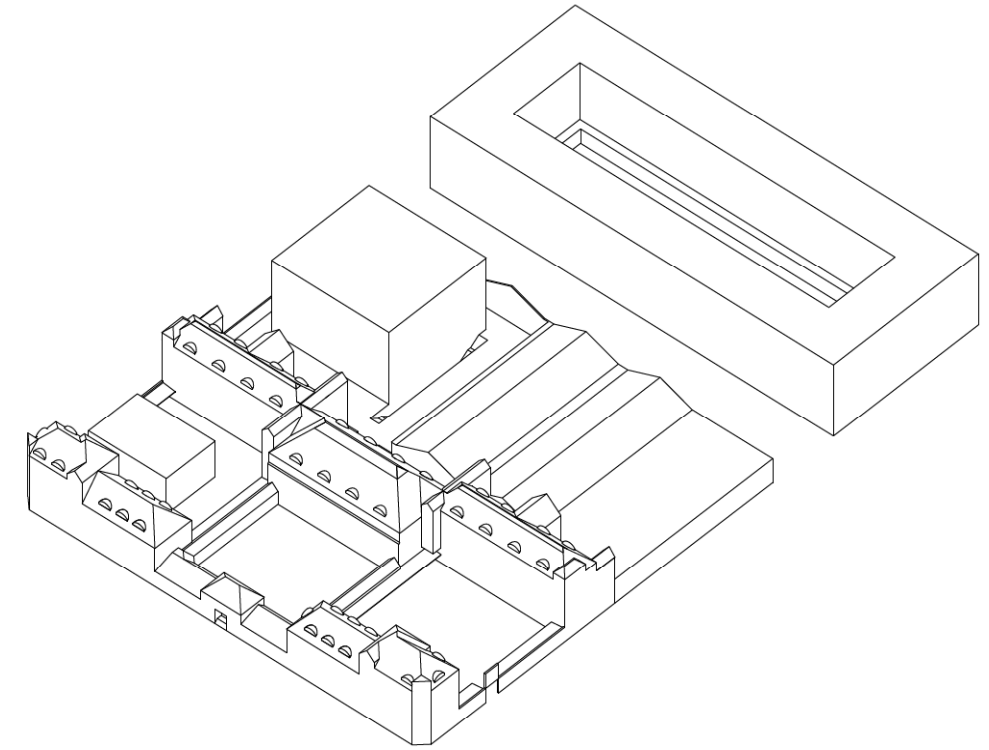
en nieuw auditorium, in de patio van de vroegere jongens school

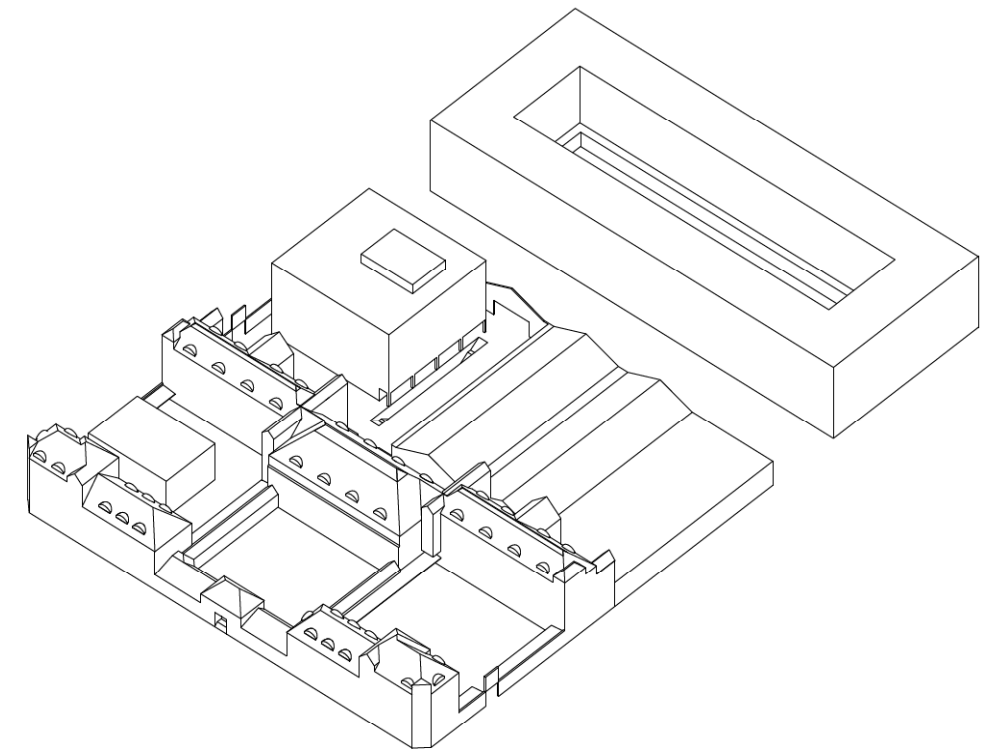
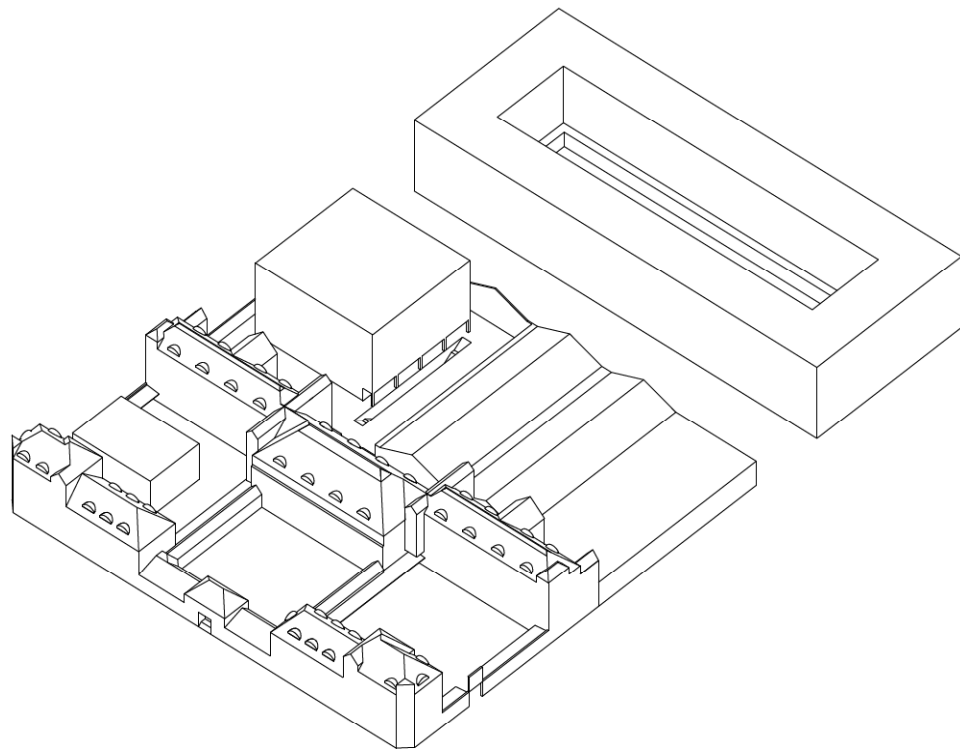
ingreep 1: verder, met CAD-loads, bestaande muren, muren als afscheiding van buitenruimte

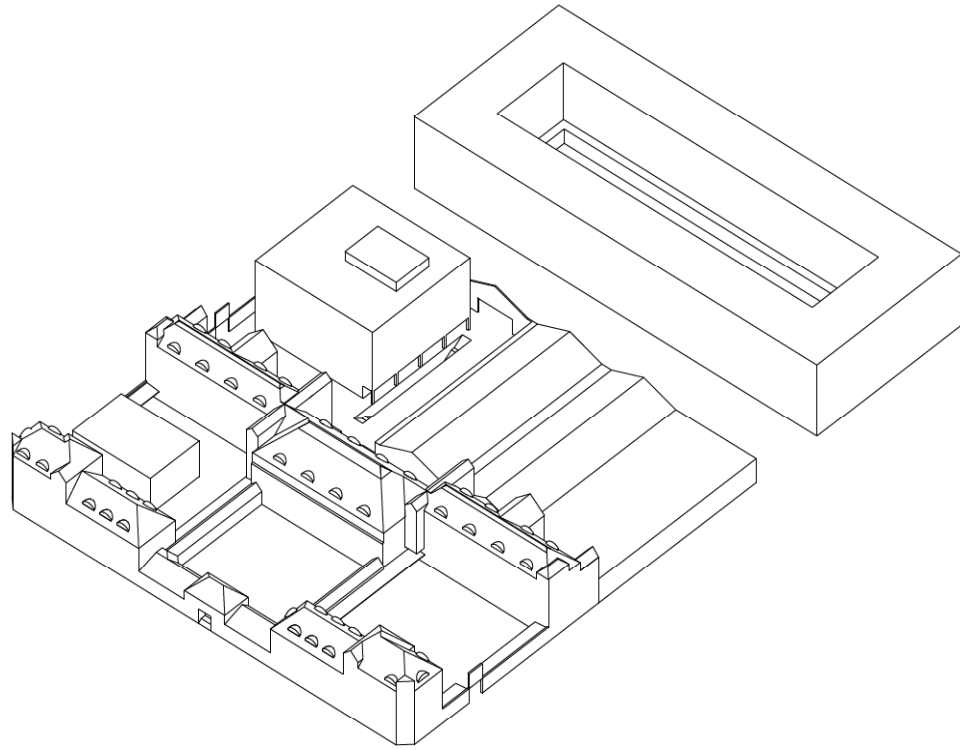

ingreep 2: de sportzalen, onder de grond, een sleuf in patio, een begin van ons straat

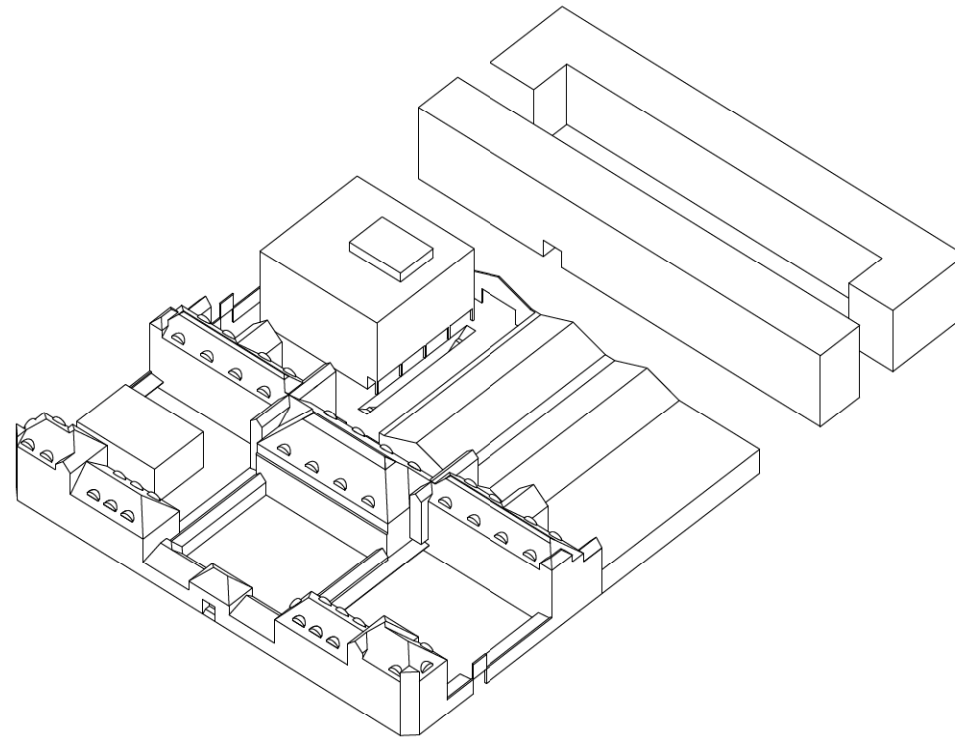

ingreep 3: KBA

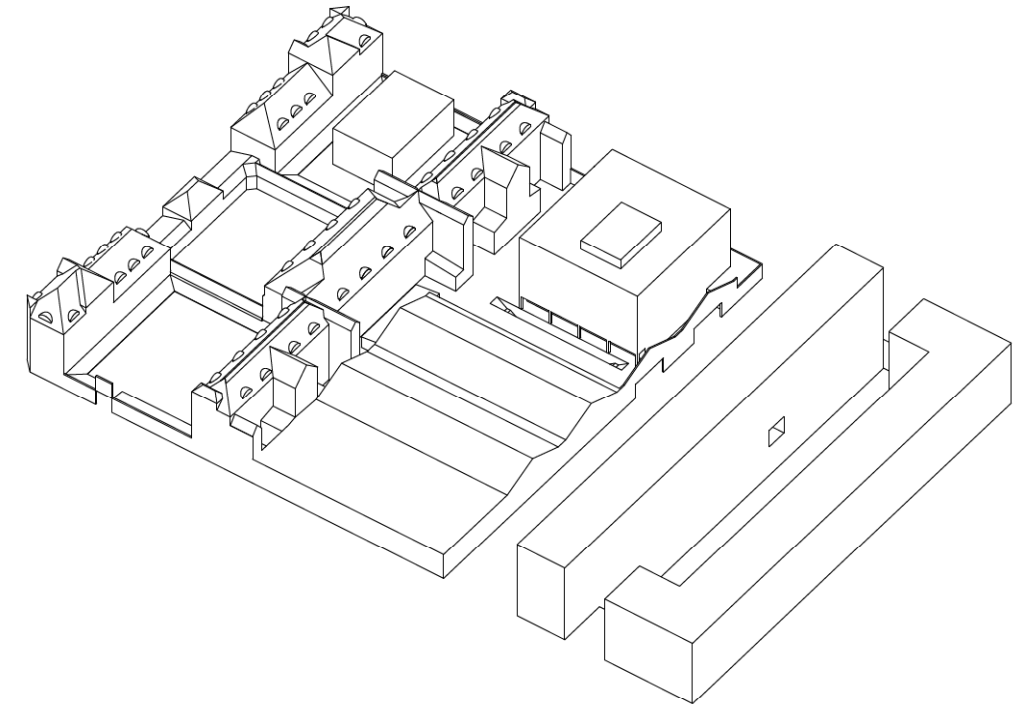

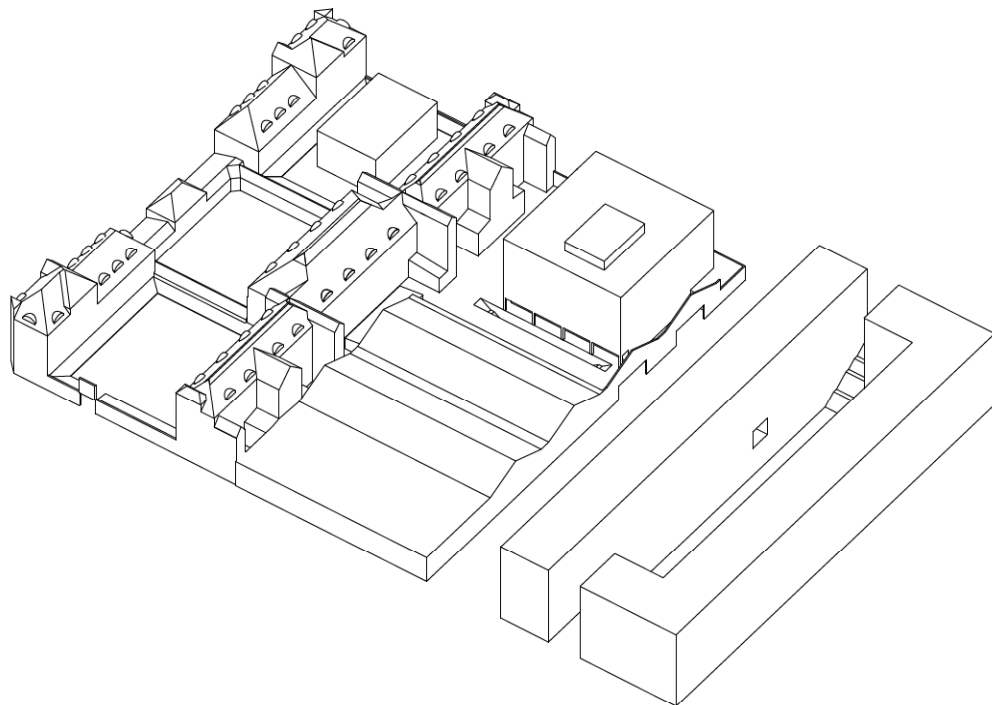
en dan, Kempisch dok, de masterplan voorstel

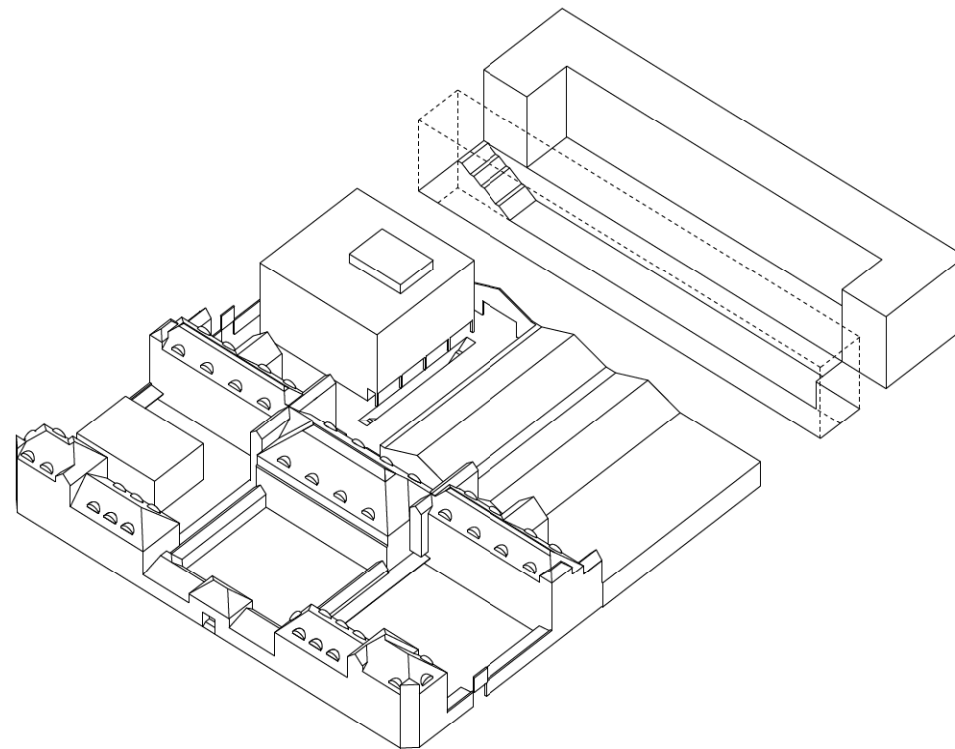
nieuwe SISA, nieuw Kempisch dok, een schijf

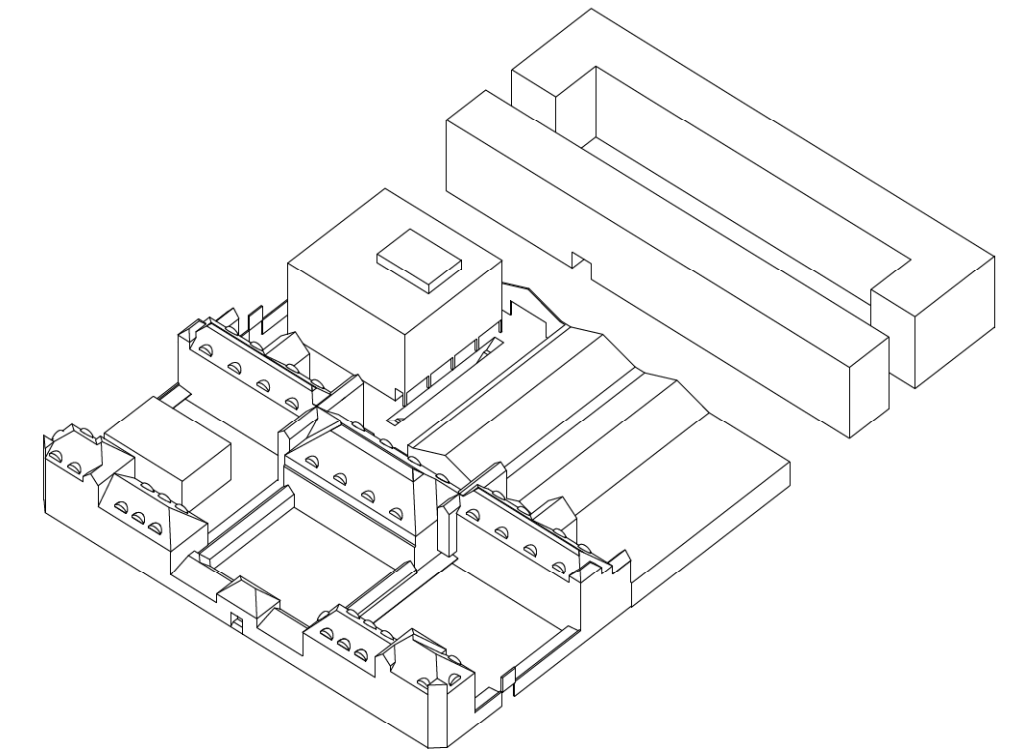
2 lagen in grond, deel van de schijf, gericht naar engels koer, open naar nieuw SISA, open ook naar mogelijke parking

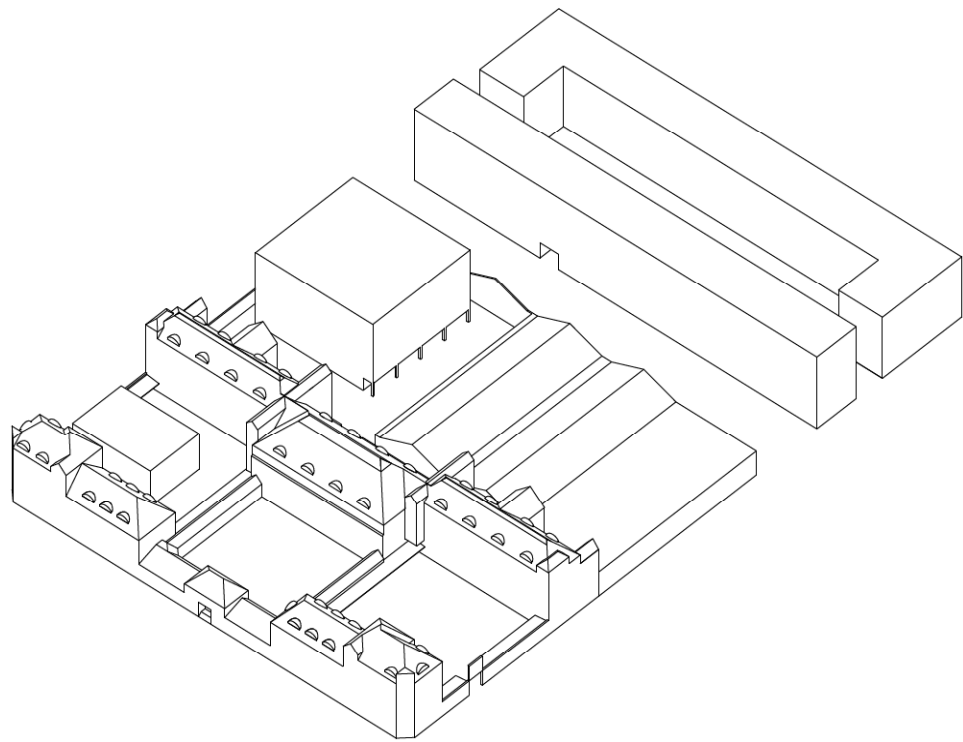
de engelse koer, lange trappen maken verbinding met maaiveld

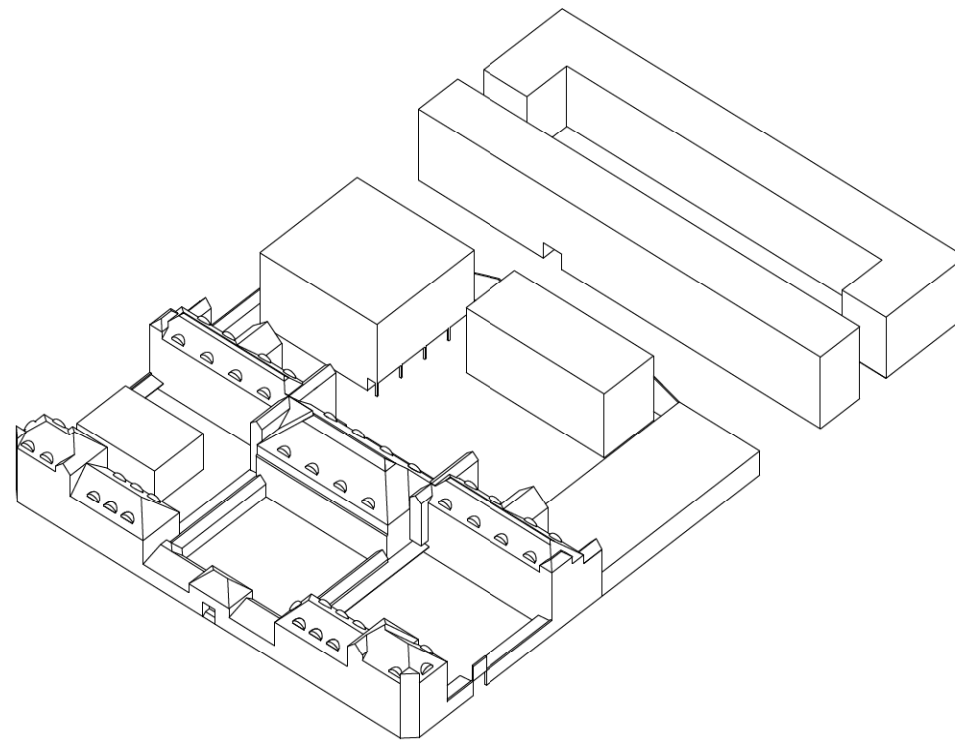
de engels koer, 8 m diep, rest van de grond wordt afgegeven aan de ontwikkelaar

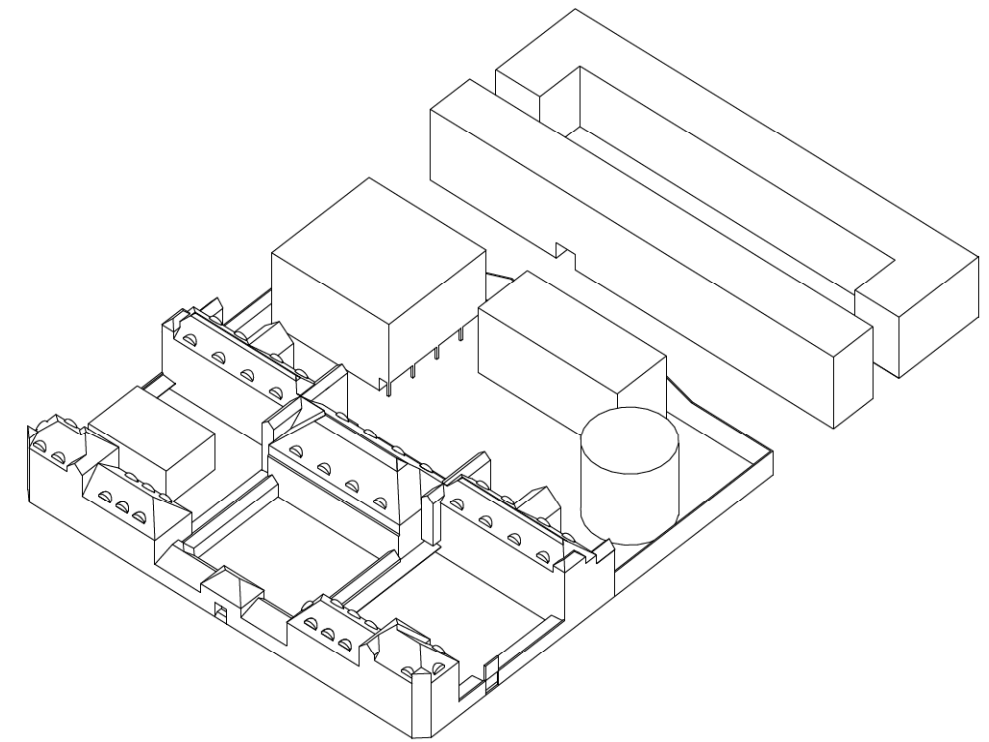
nieuw SISA, ongeveer 6500 m² boven gronds, 2000 m² voor woningen meer

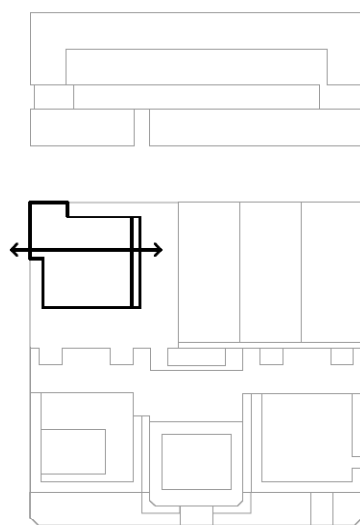
CAD-loods, de doos, KBA+SISA, een campus

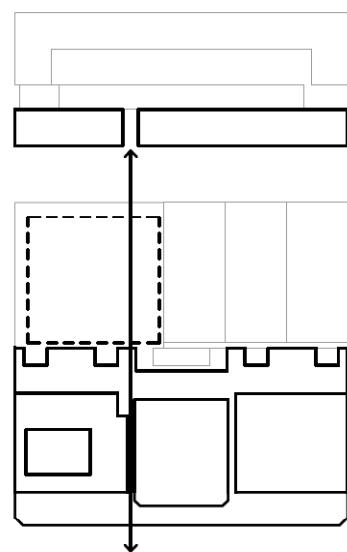
en verder, doorgaan binnen één bouwblok

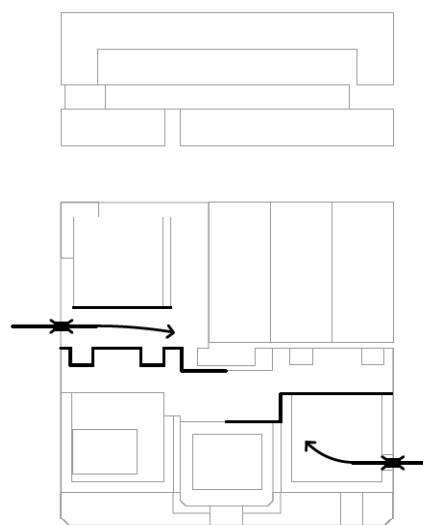
CAD-loods als de ommuring

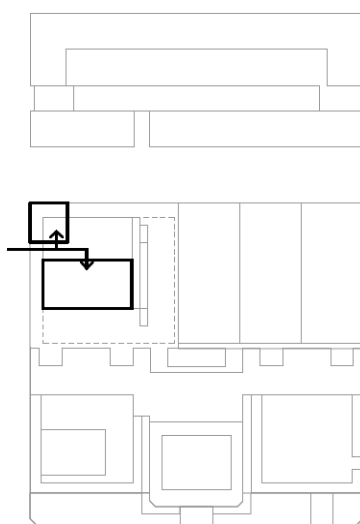
binding van de campus
KBA

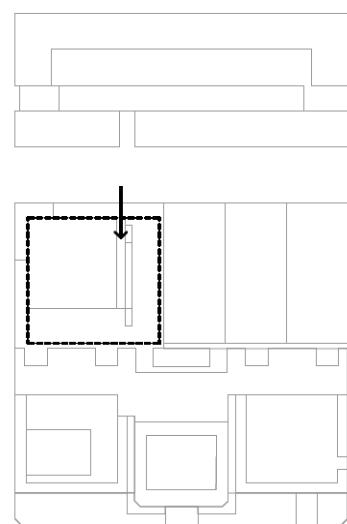
binding van de campus
SISA

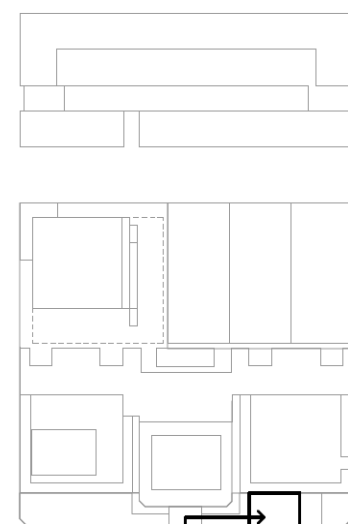
toegang voor brandweer
bereikbaarheid gevels intern

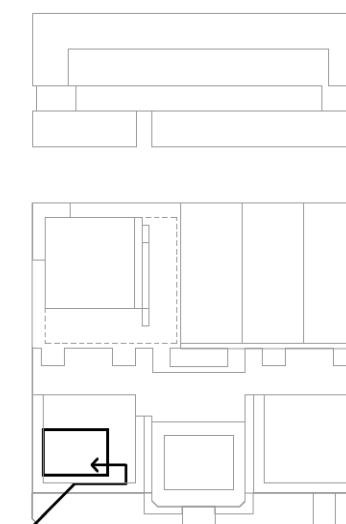
gebruik voor externen
reffer, dansstudio met tribune

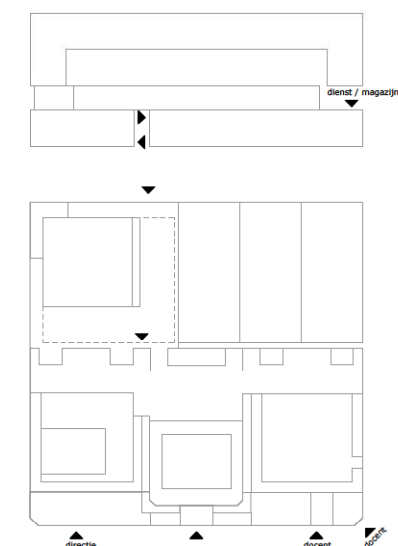
gebruik voor externen
sporthal

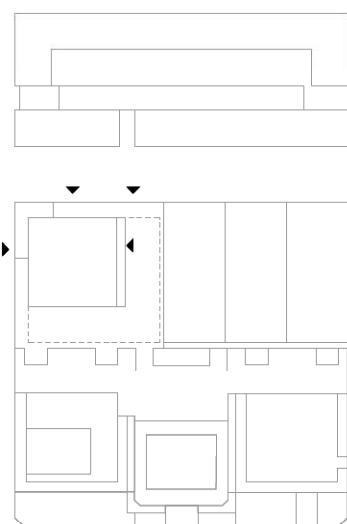
gebruik voor externen
PC-ruimte

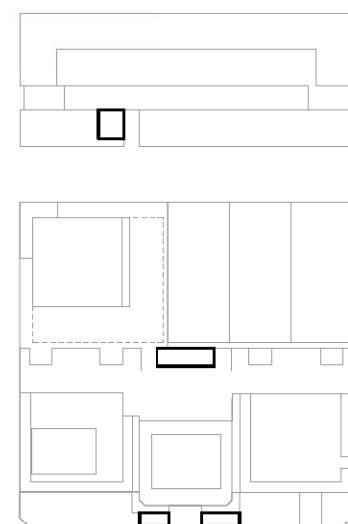
gebruik voor externen
auditorium

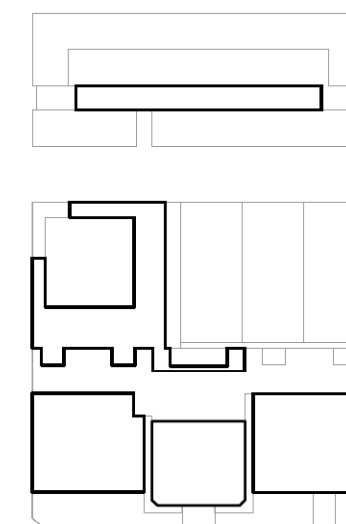
toegangen
SISA

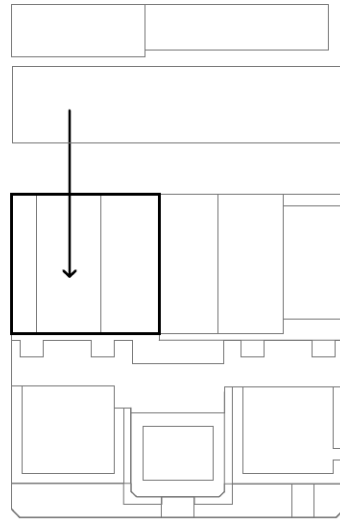
toegangen
KBA

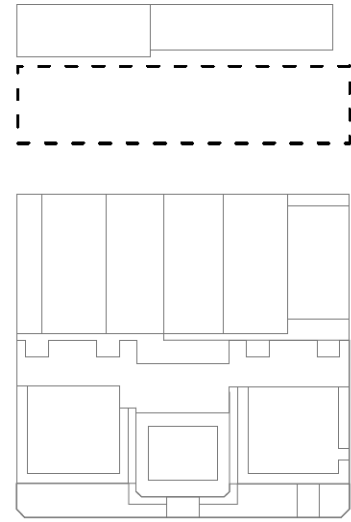
toegangen
controle

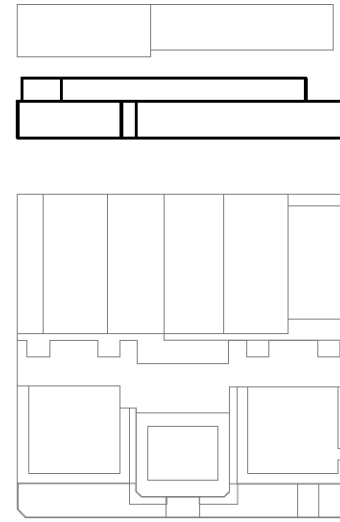
gedifferentieerde buitenruimte

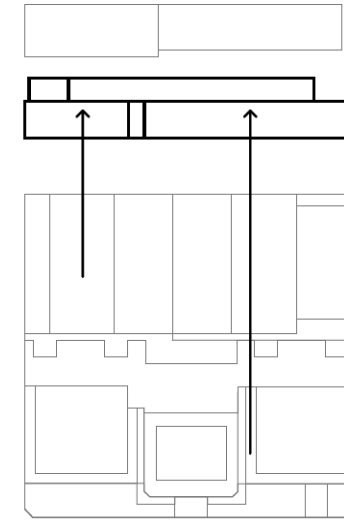
fasering 1
verhuys gebouw SISA Kempisch dok naar CAD-loads

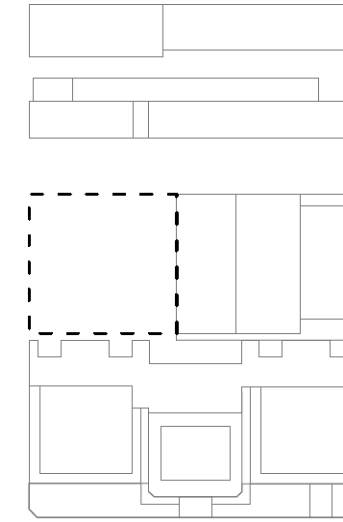
fasering 2
afbraak bestaand gebouw SISA Kempisch dok

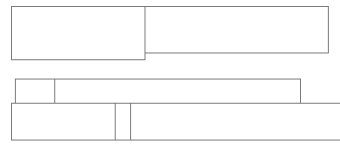
fasering 3
bouwen nieuw gebouw SISA Kempisch dok

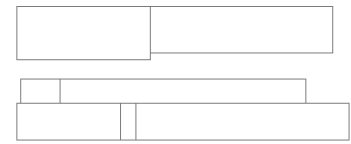
fasering 4
verhuys SISA naar nieuw gebouw SISA
Kempisch dok

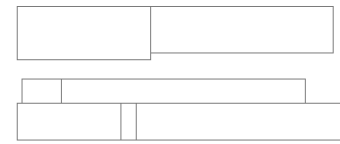
fasering 5
sloop dakstructuur CAD-loads

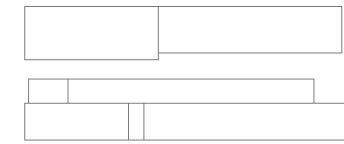
fasering 6
realiseren SISA sportzalen en KBA gebouw
realiseren gebouw SISA; auditorium en dansstudio

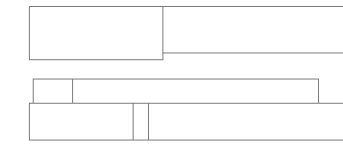
fasering 7
verhuys SISA naar nieuw KBA gebouw
verhuys SISA naar nieuw SISA gebouw

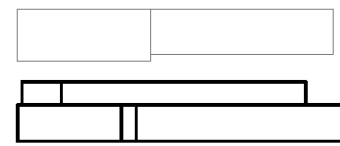
fasering 8
renovatie blok SISA A/B/C/D/E/F

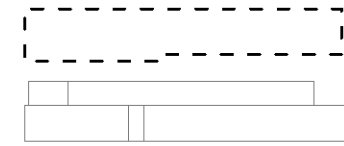
fasering 9
Ingebruikname SISA blok A/B/C/D/E/F

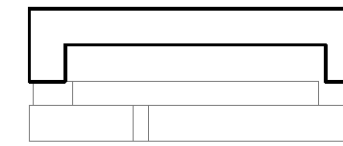
fasering 10
Ingebruikname KBA

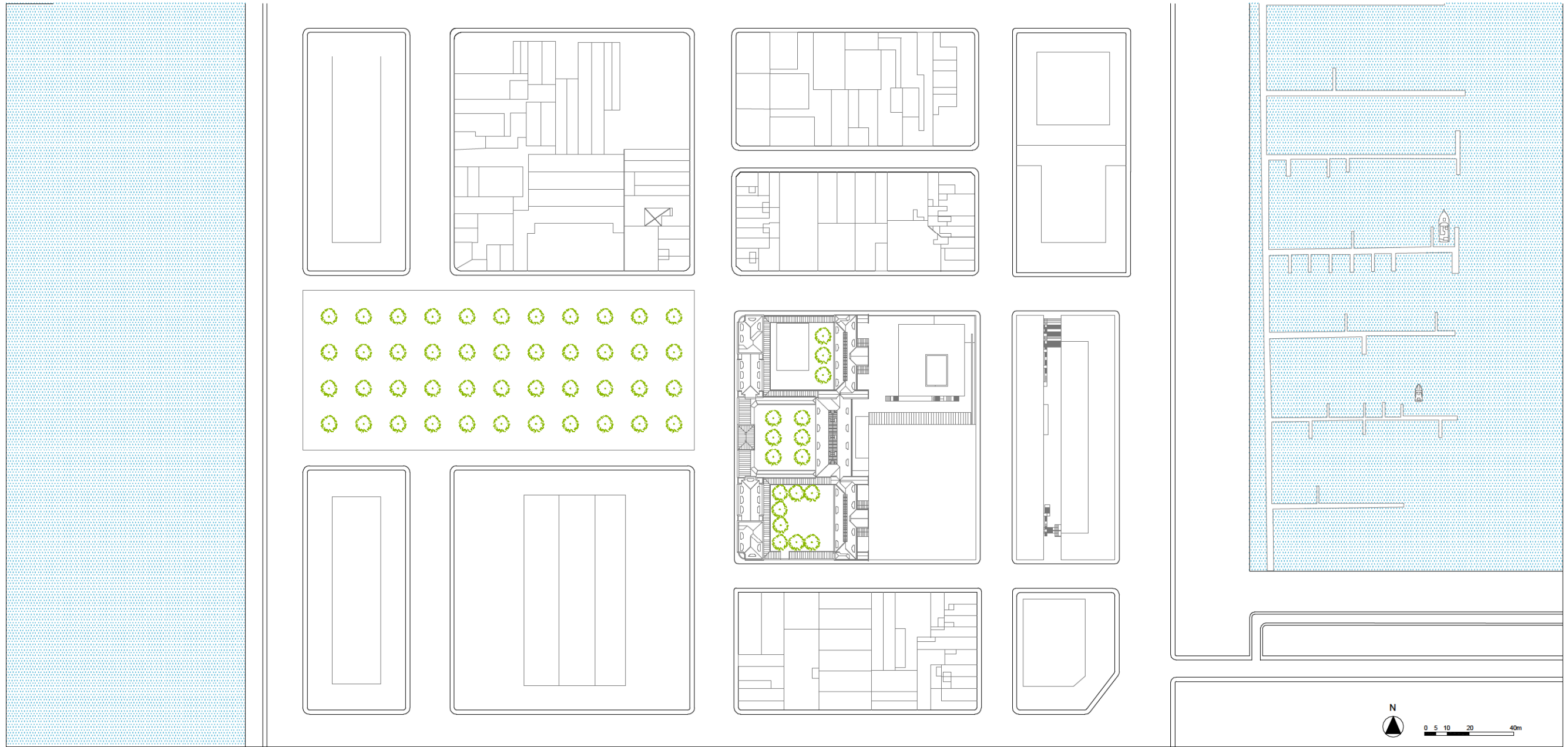
fasering 13
volledige voltooiing campus

ontwikkelaar
afbraak Kempisch dok

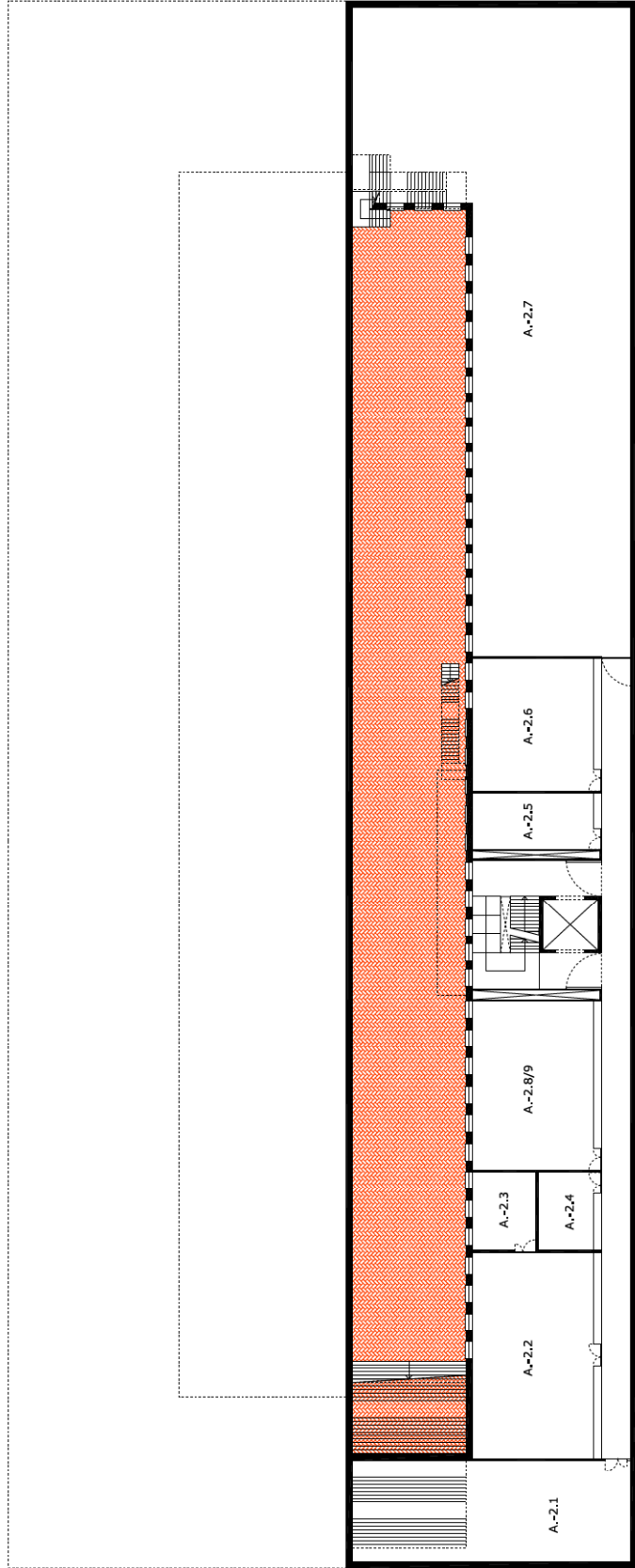

ontwikkelaar
nieuwbouw woningen met parking

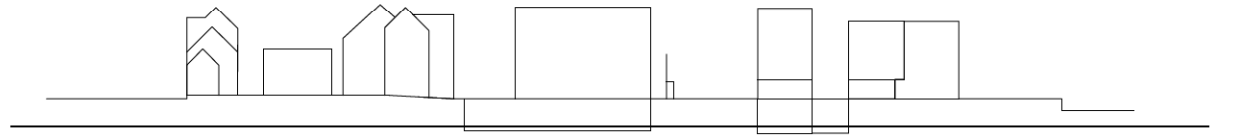
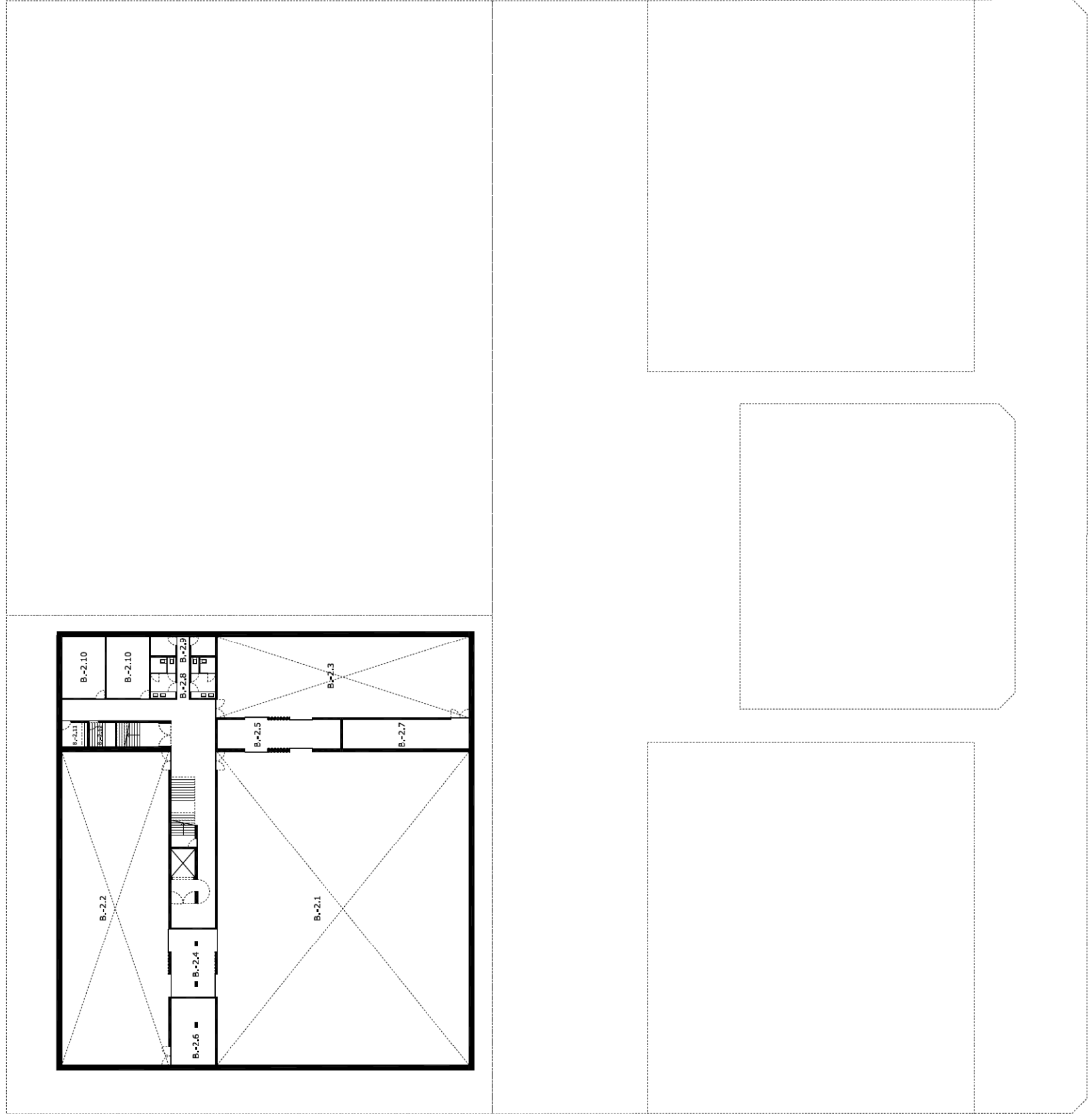

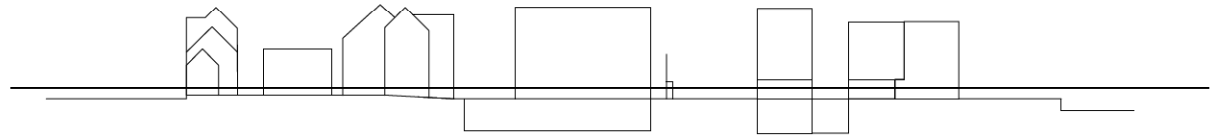
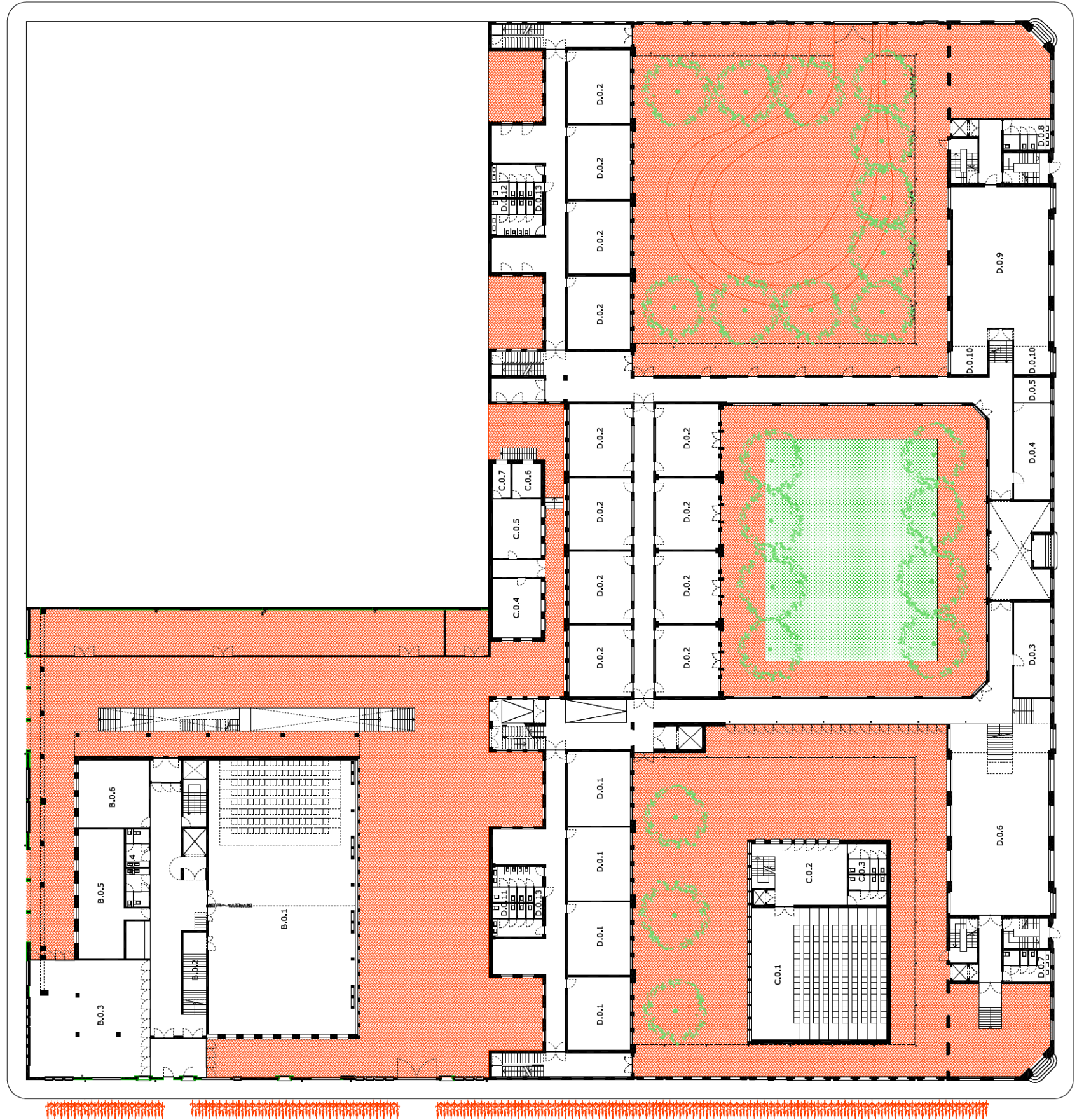
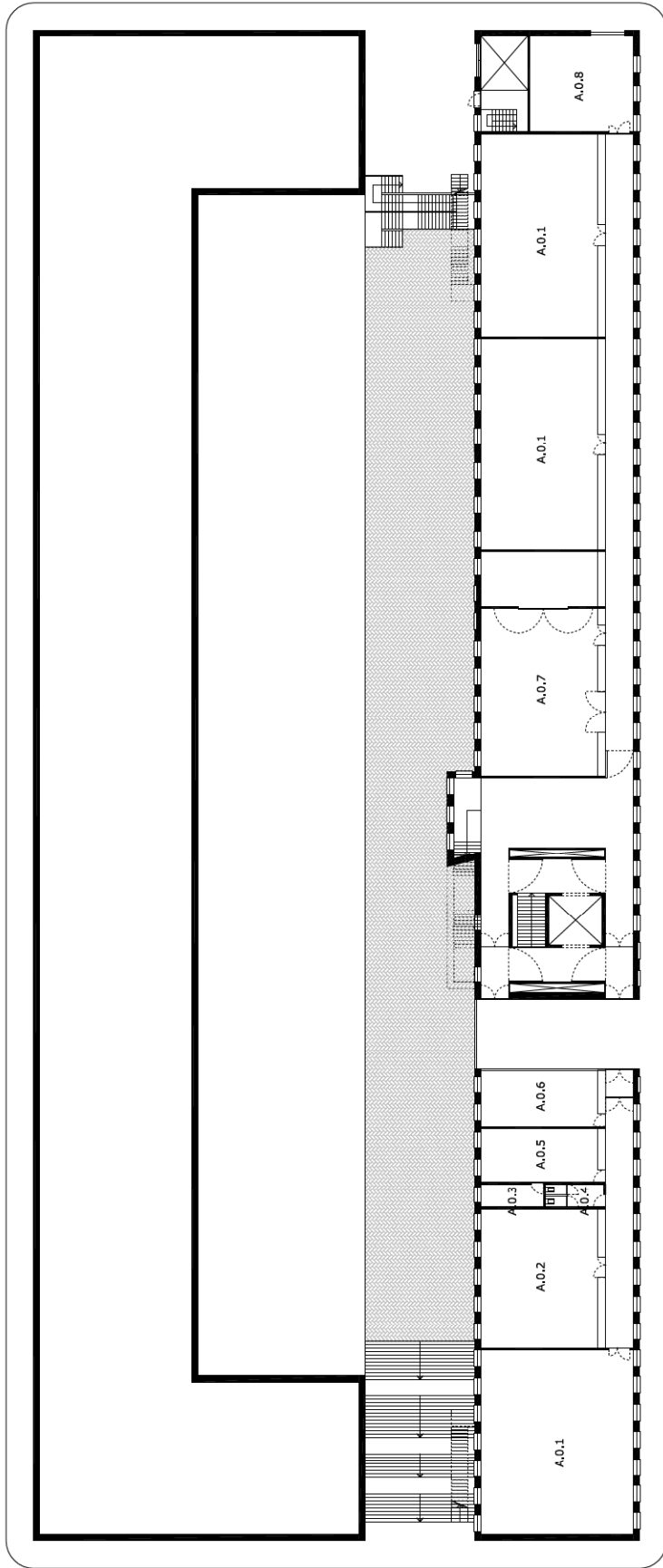

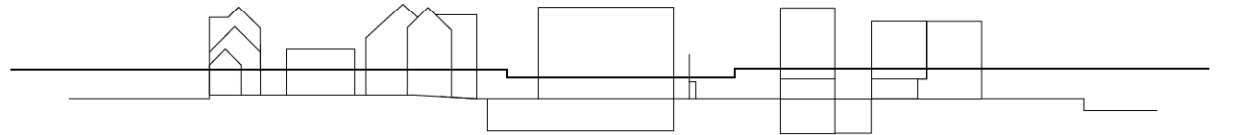
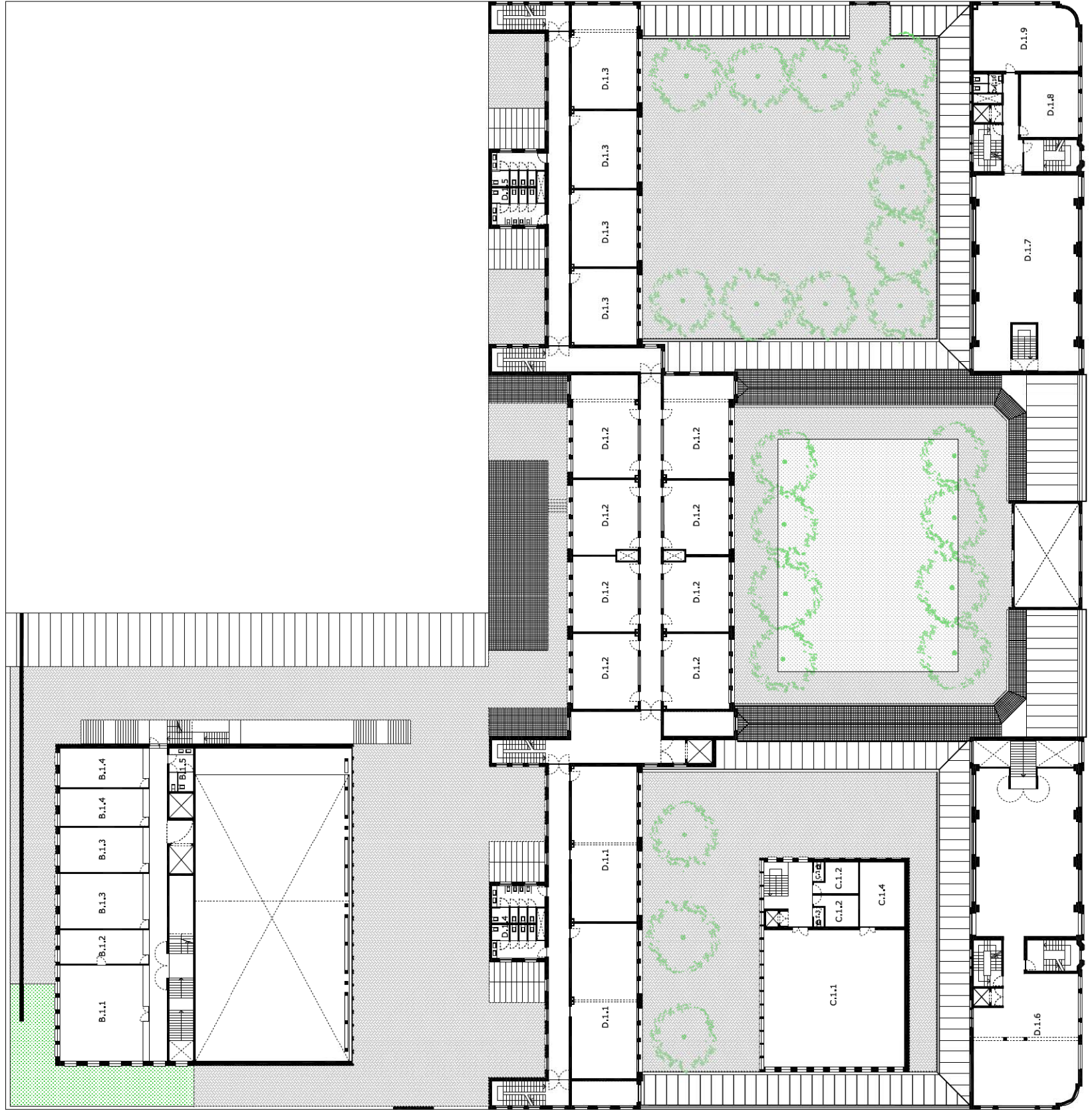
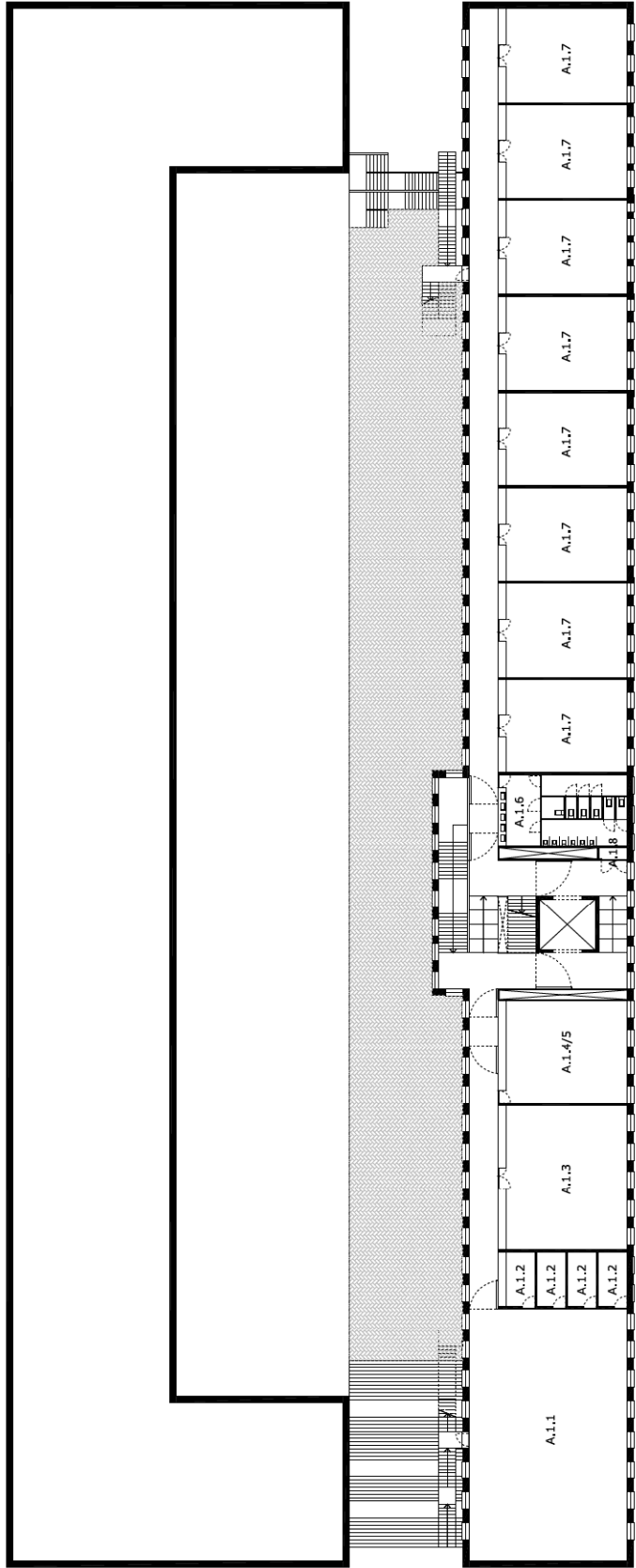
echte tekeningen

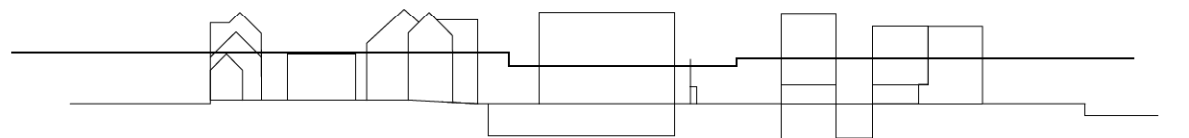
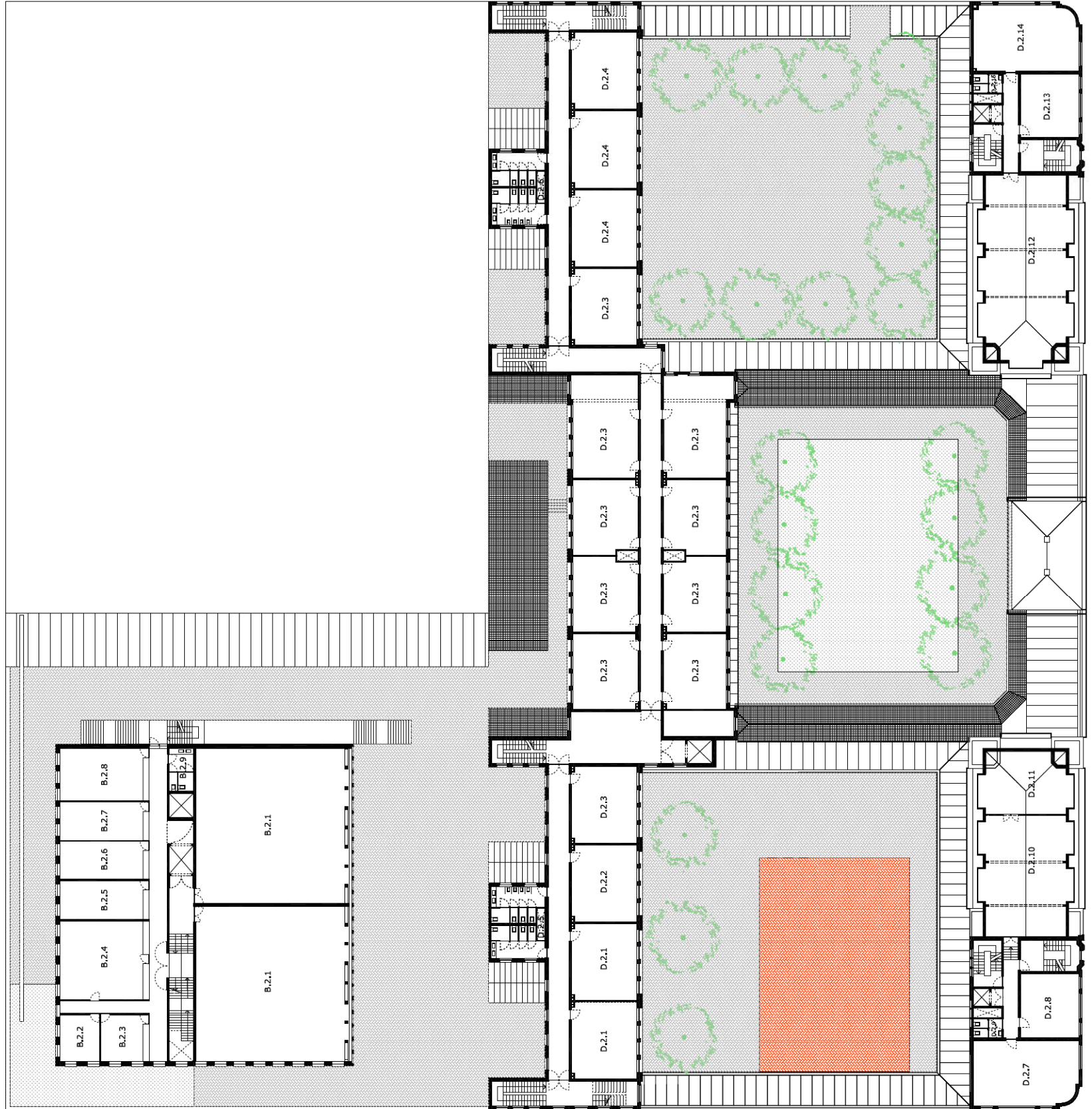
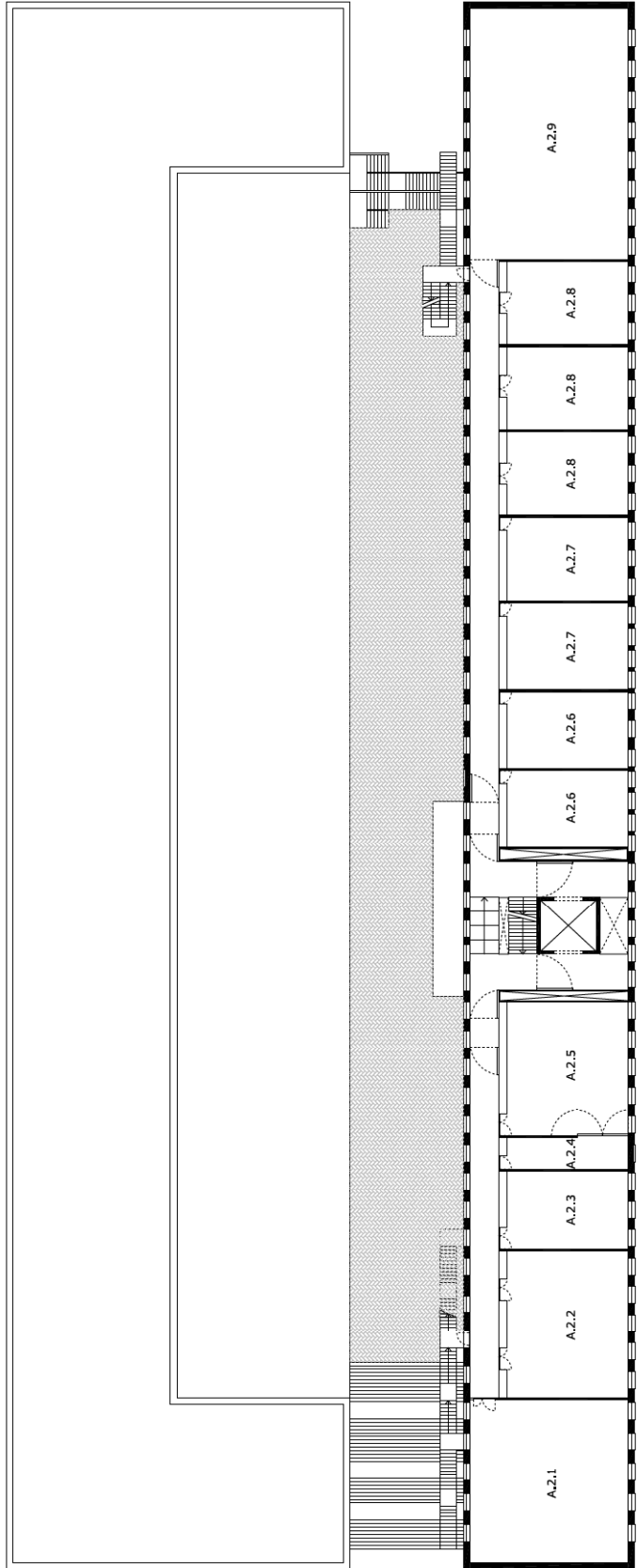

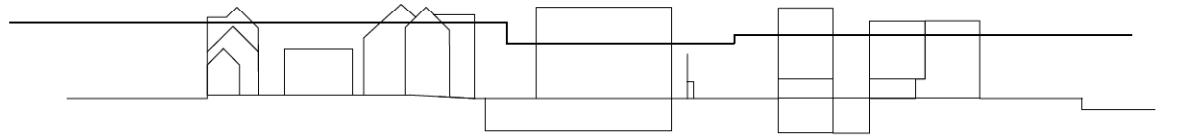
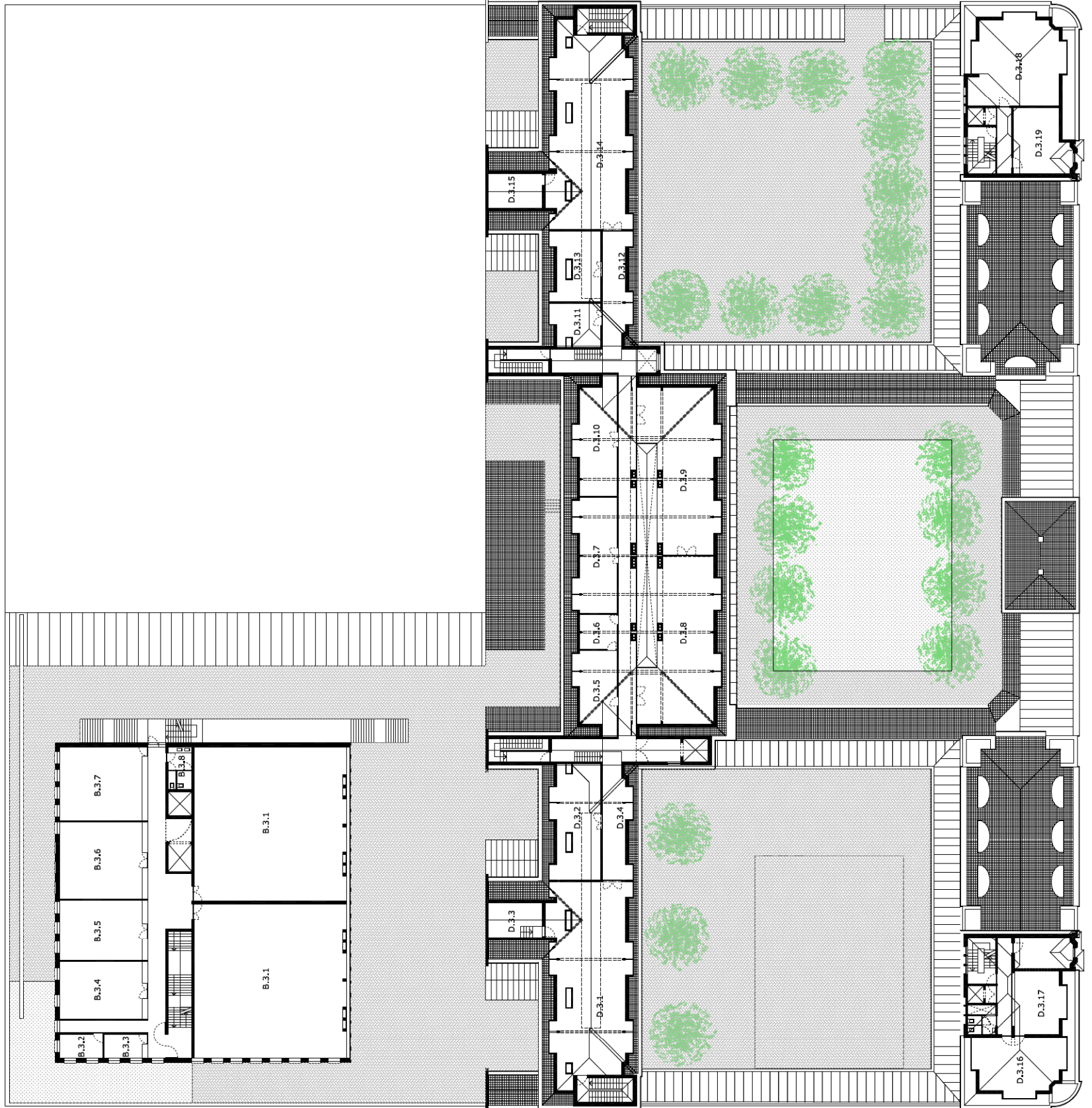
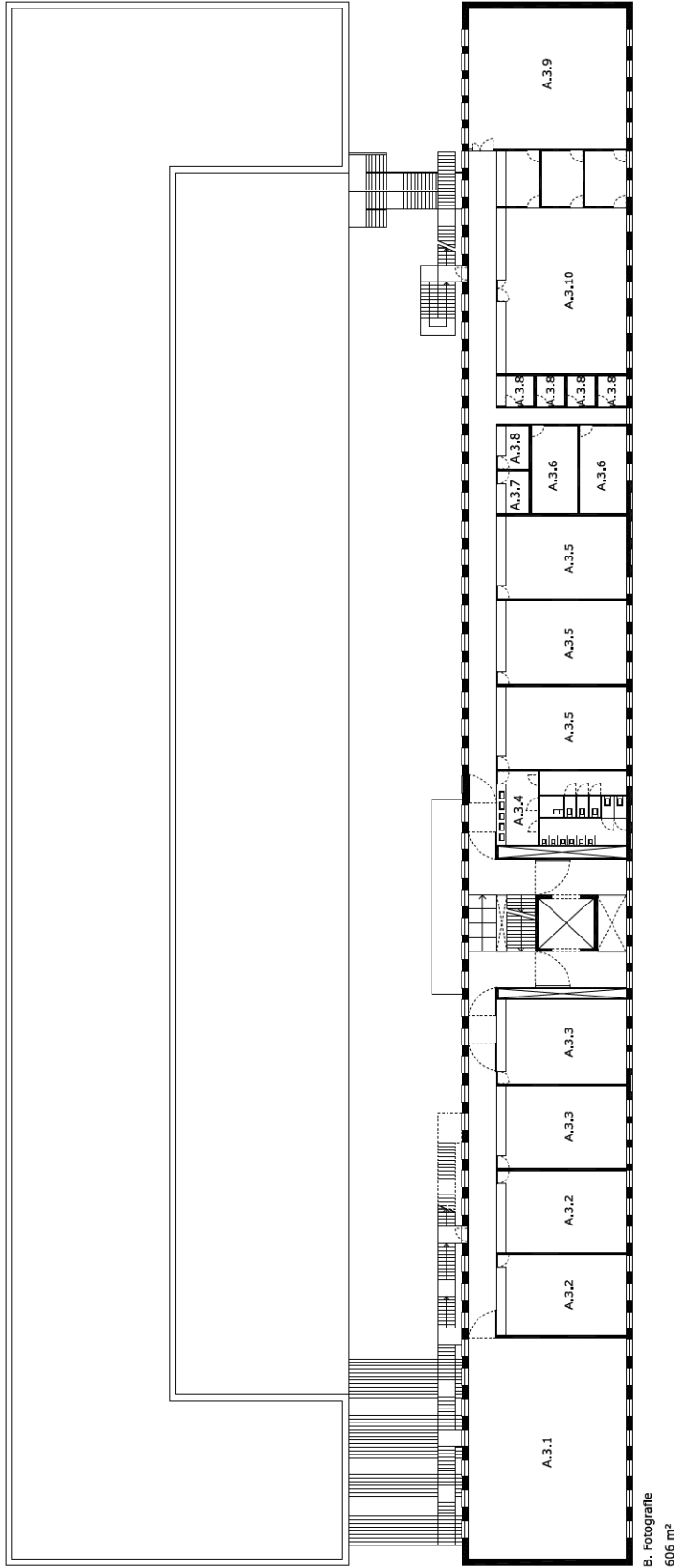
A. Grafische communicatie en media
1467 m²

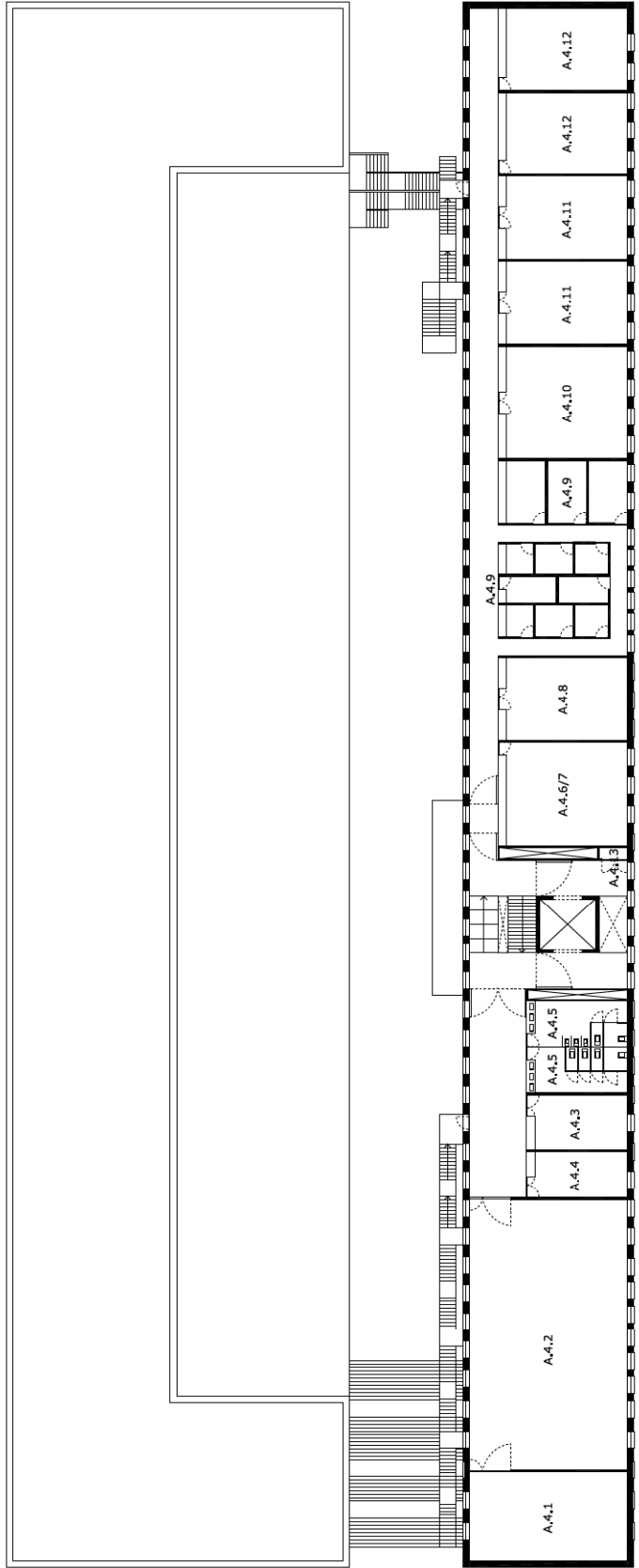

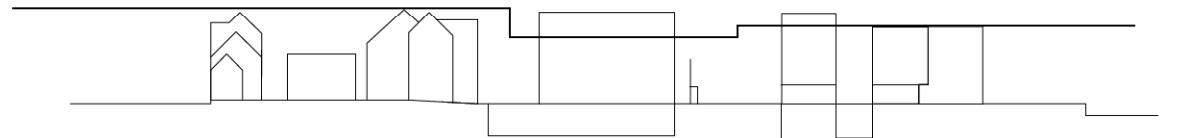
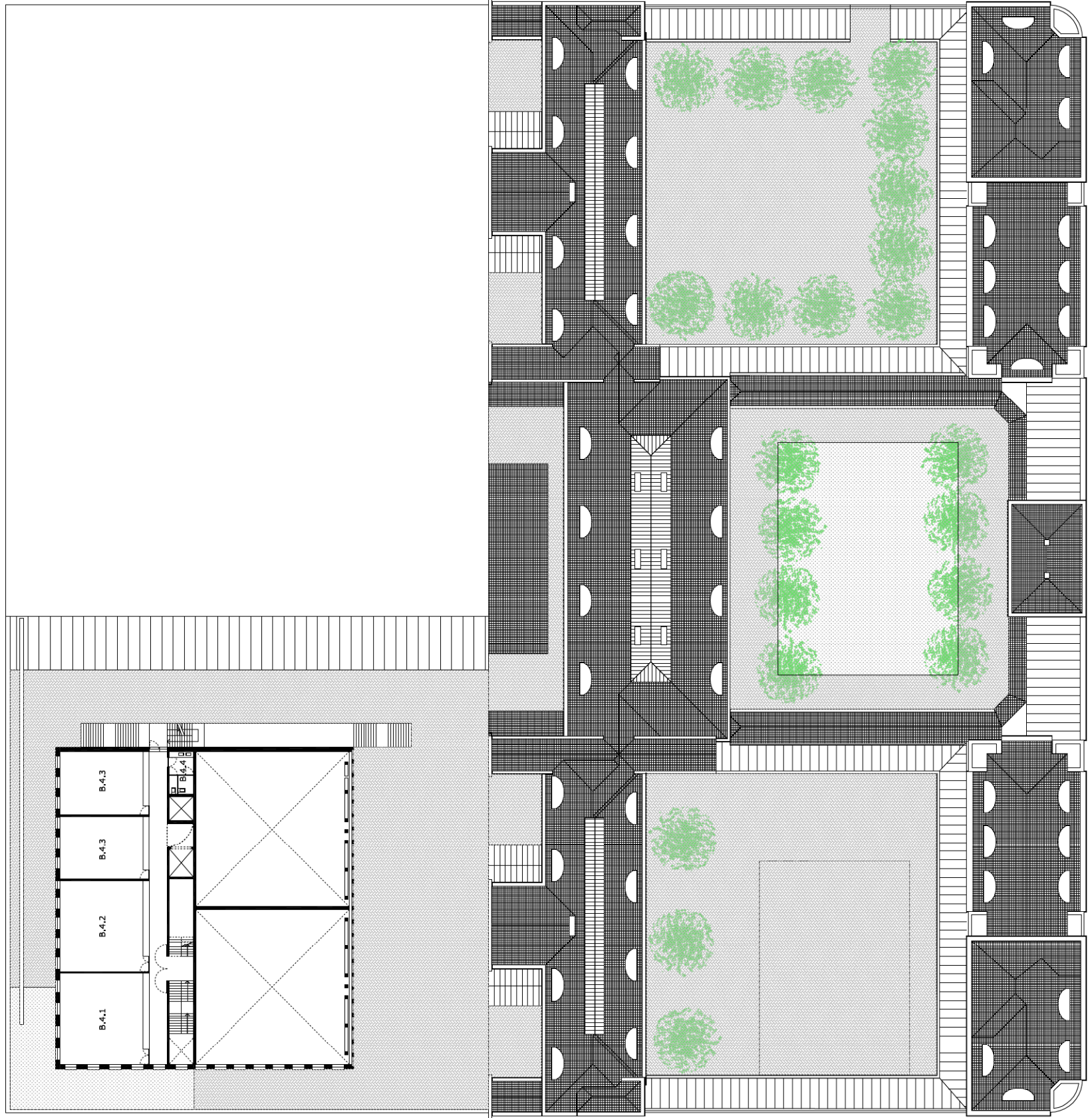

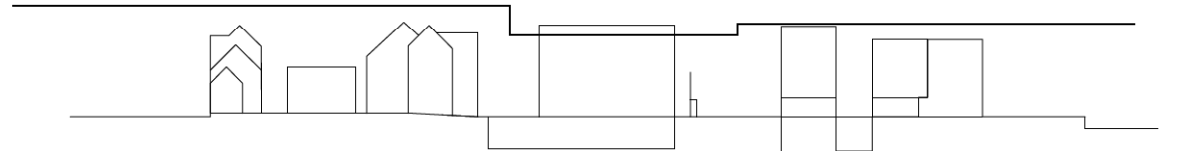
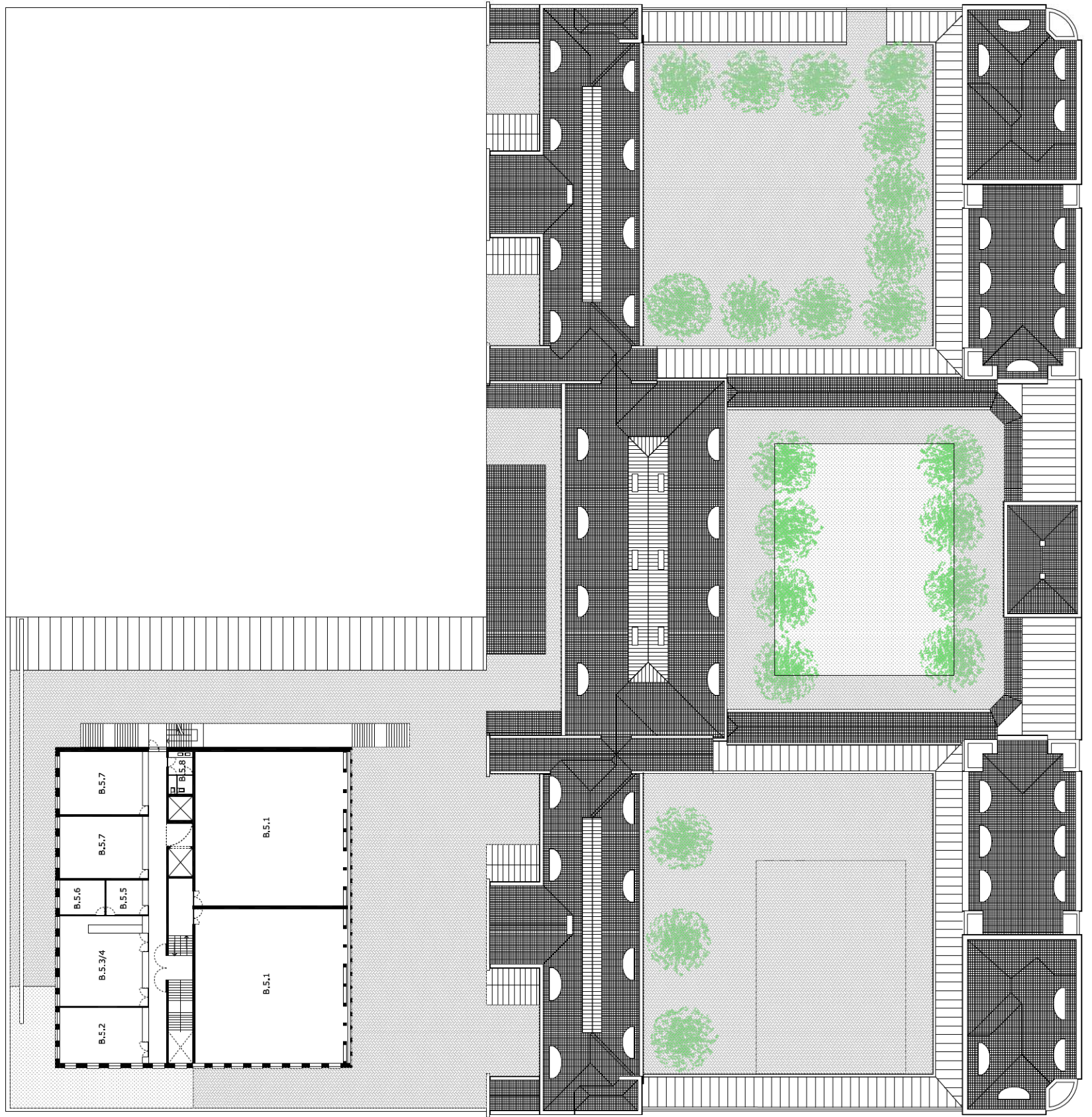
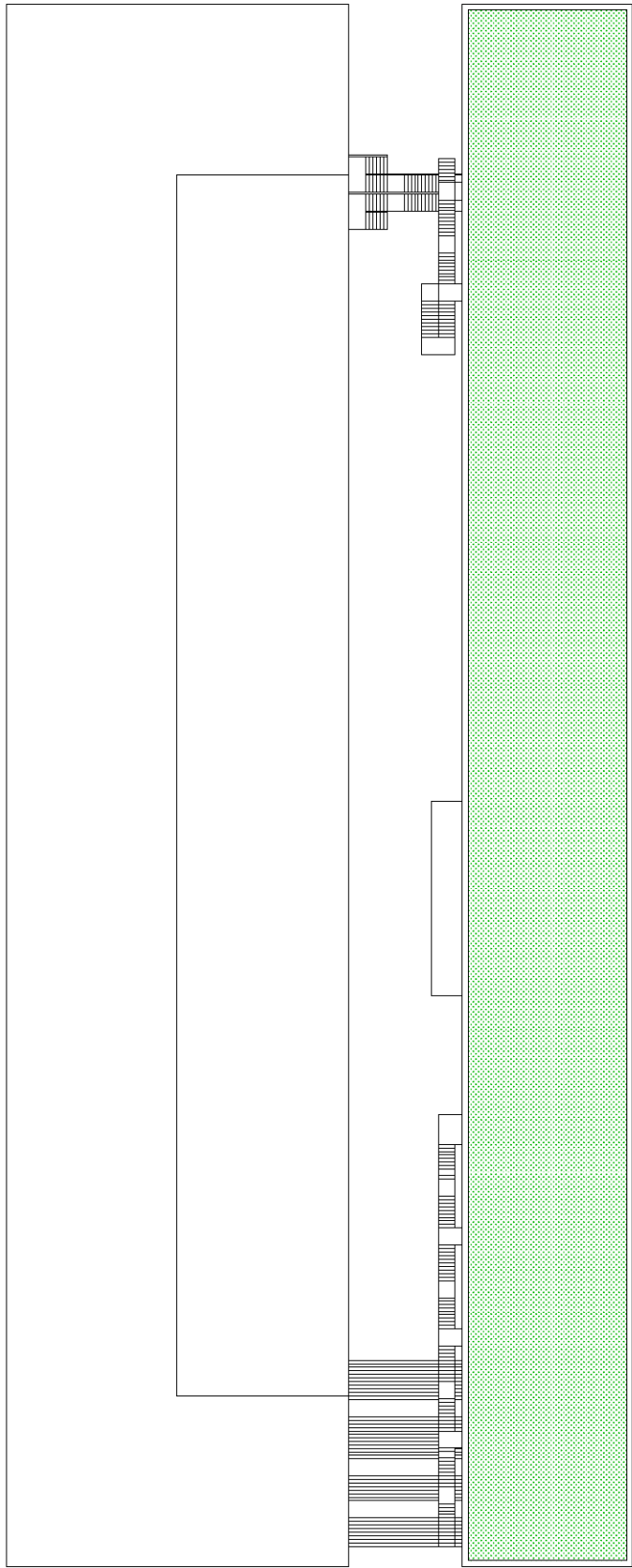

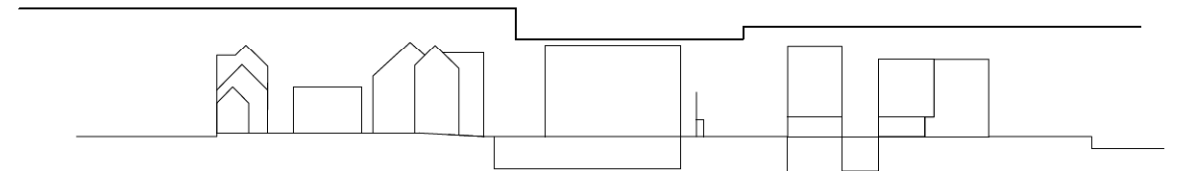
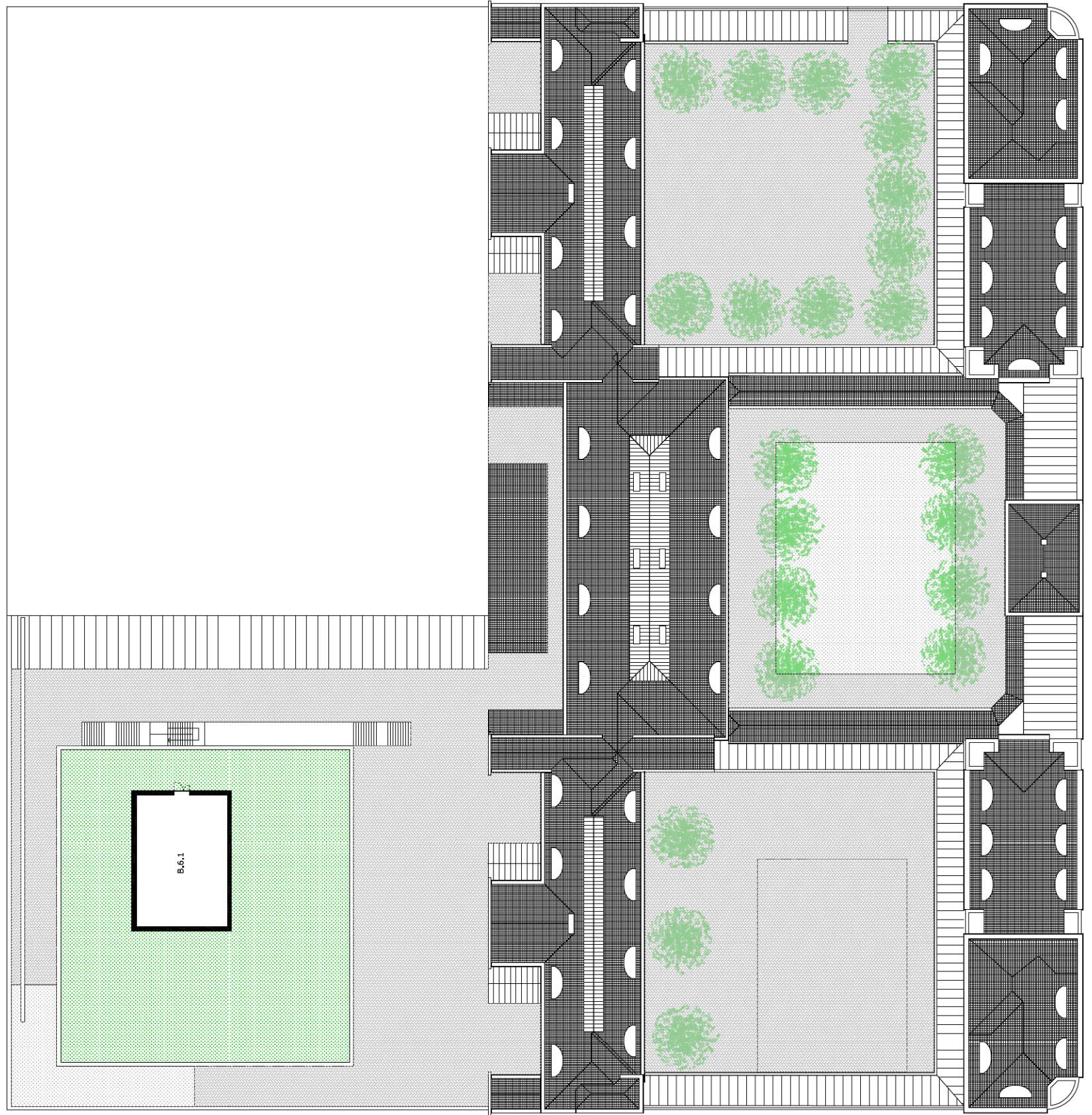
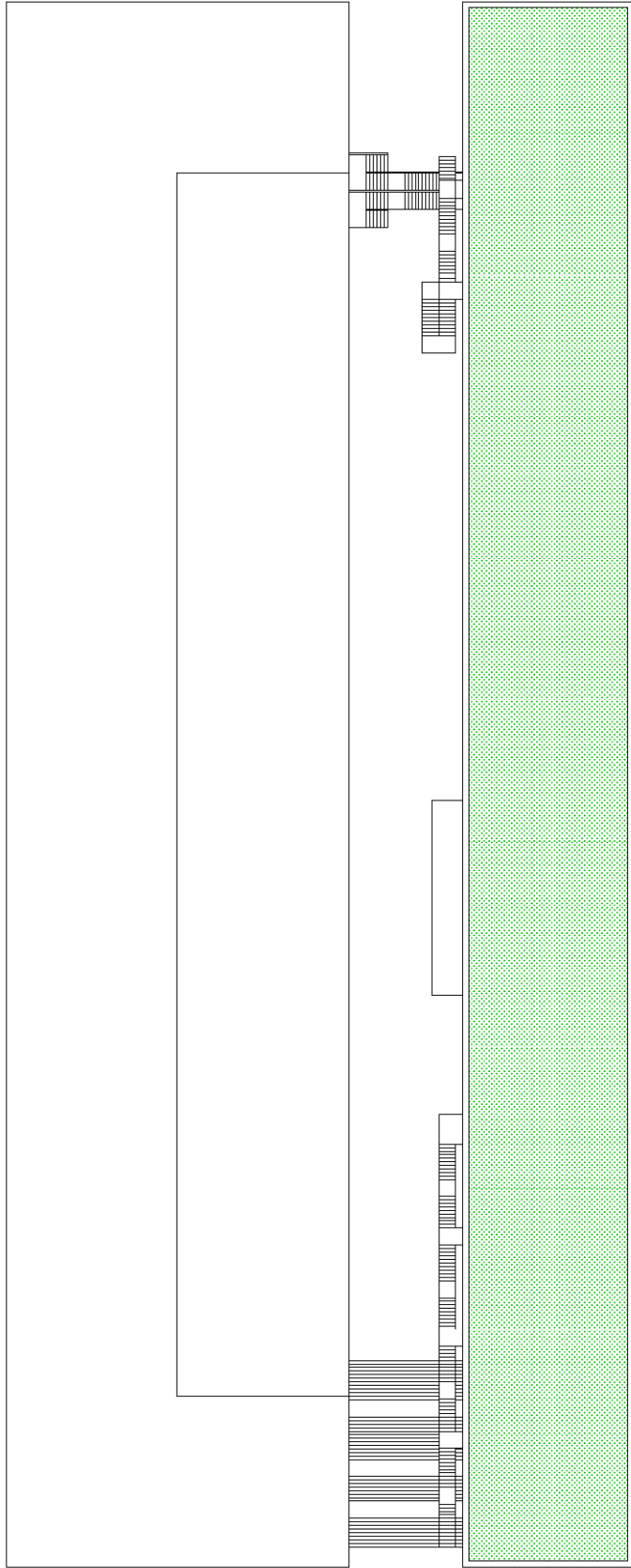

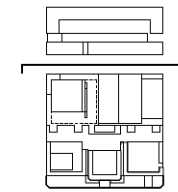

A. Audiovisuele vorming
703 m²

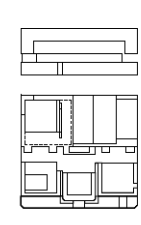
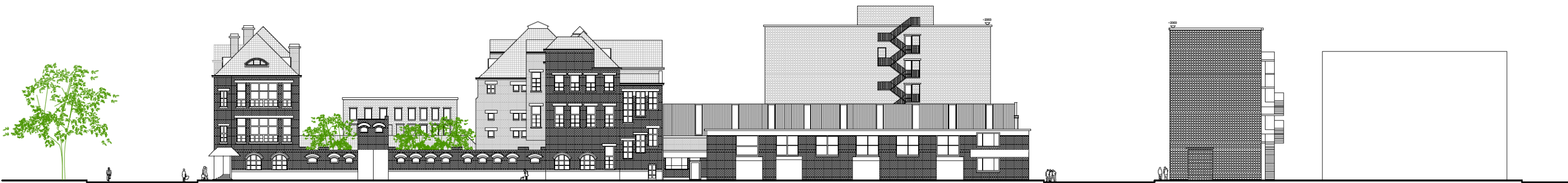

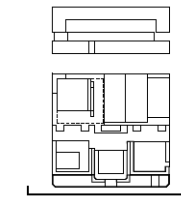

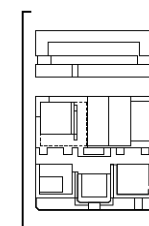
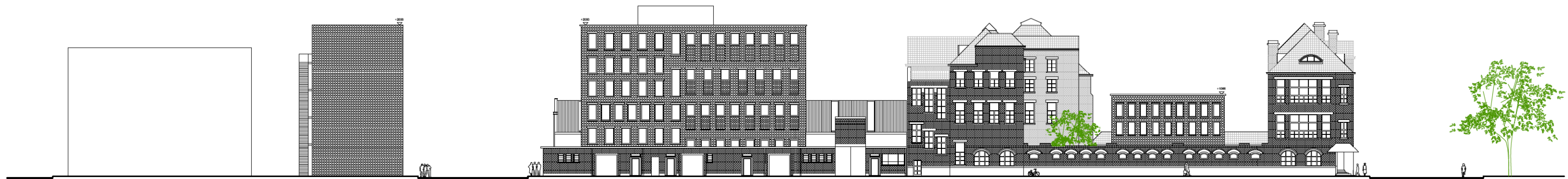
oostelijke gevel 1:500

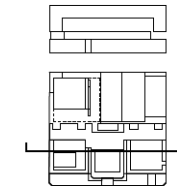
zuidelijke gevel 1:500

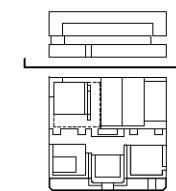
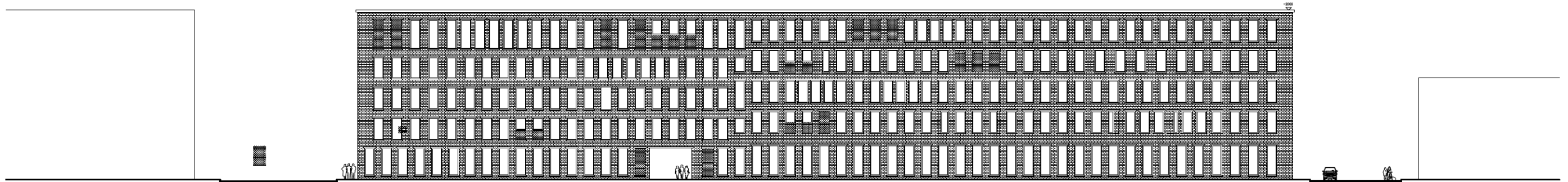
westelijke gevel 1:500

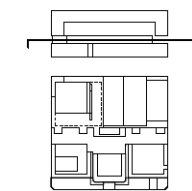
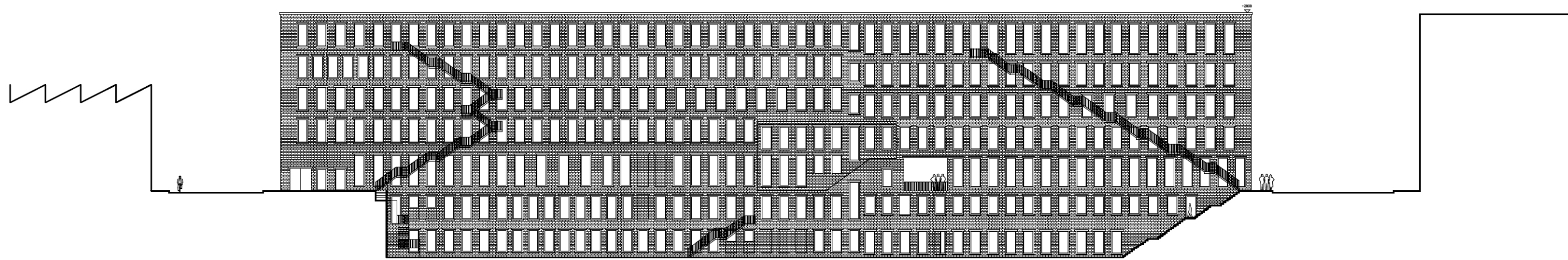
noordelijke gevel 1:500

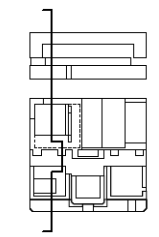
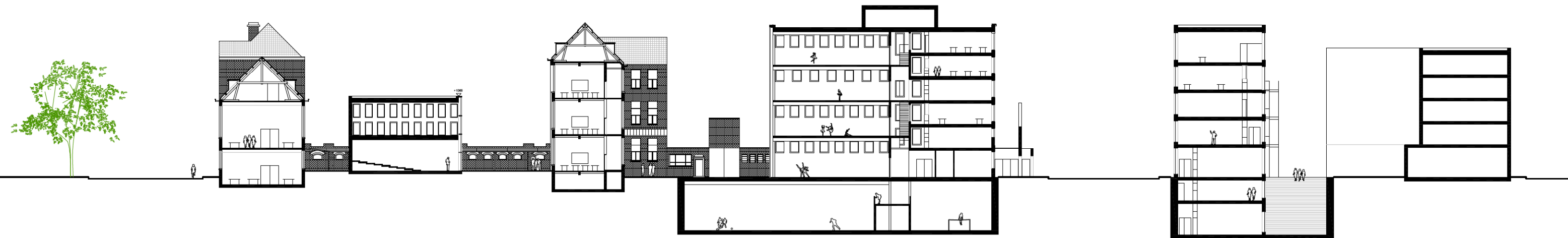
snede westelijke gevel 1:500

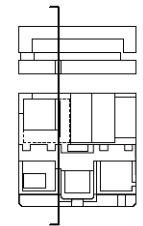
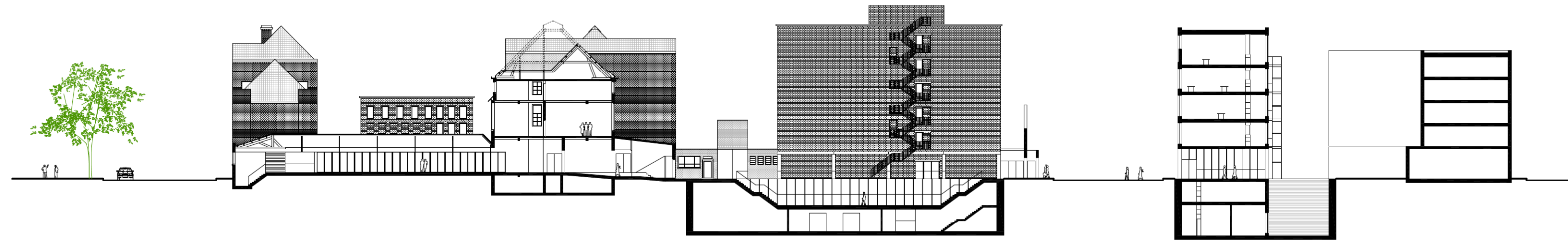
gevelzicht straat SISA 1:500

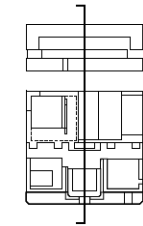
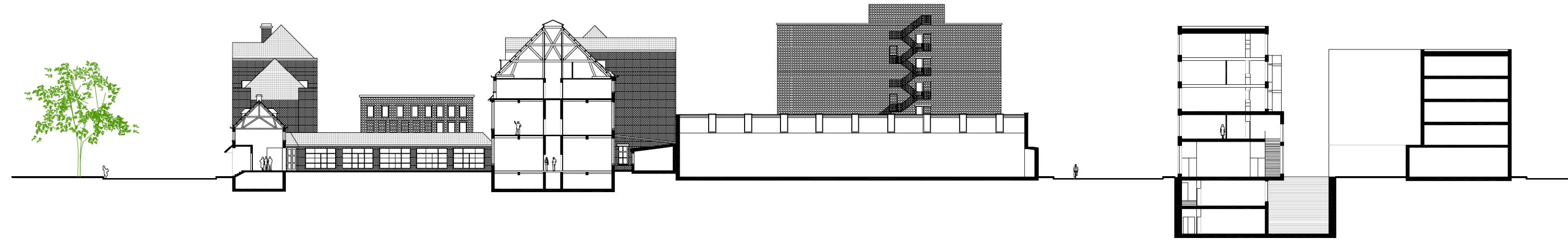
gevelzicht Engelse koer SISA 1:500

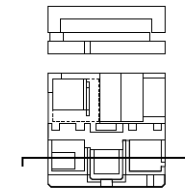
sneede 1:500

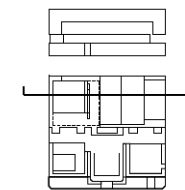
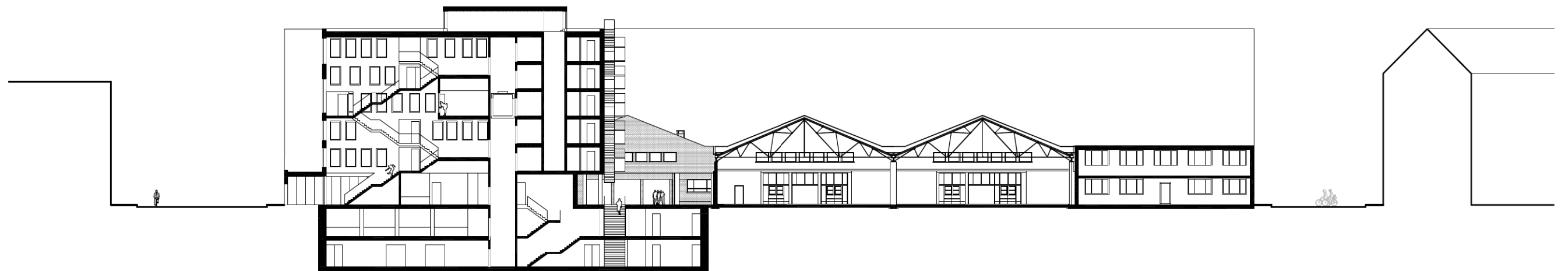
snede 1:500

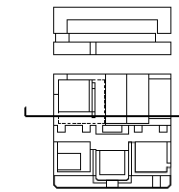
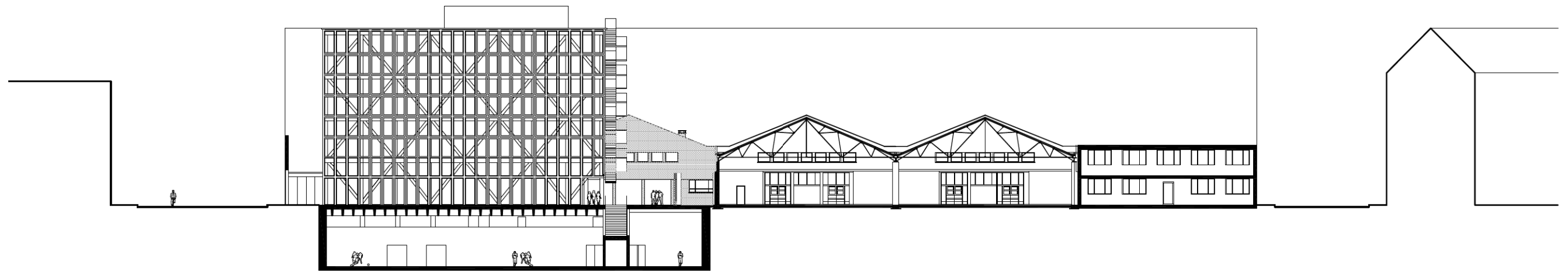
snede 1:500

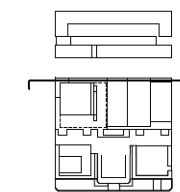
snede 1:500

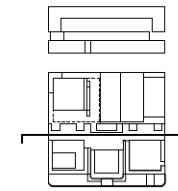
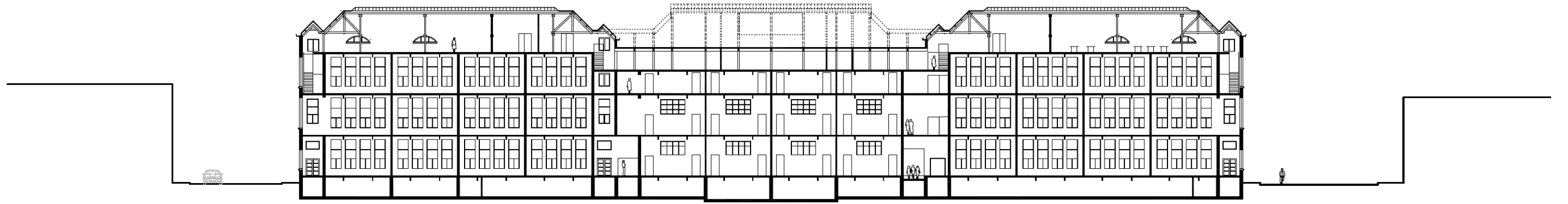
snede 1:500

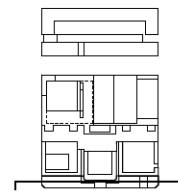
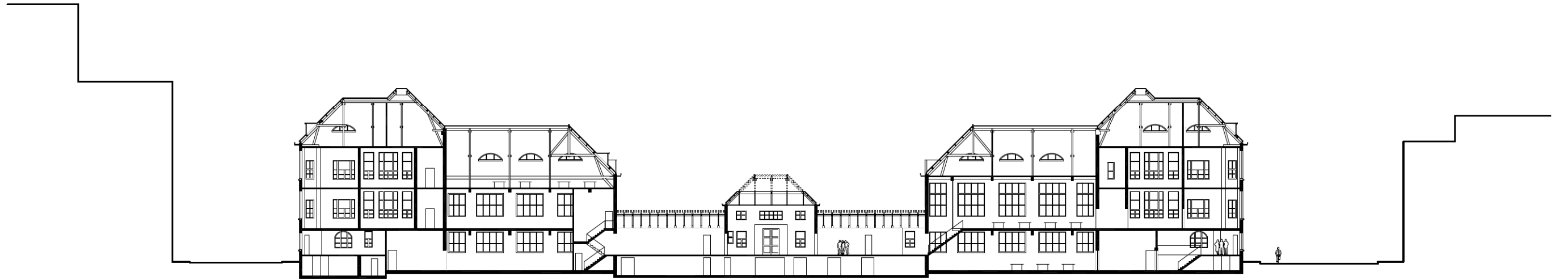
snede 1:500

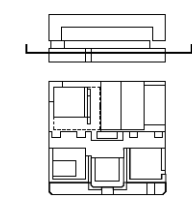
snede 1:500

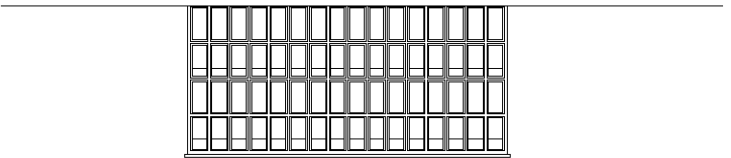
snede 1:500

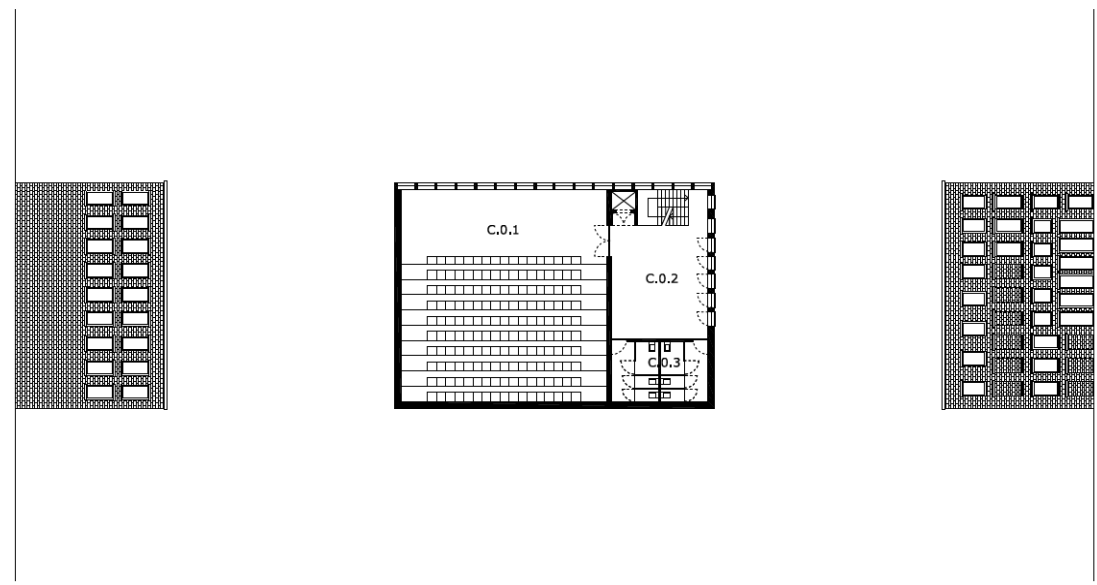
snede 1:500

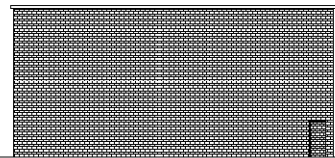
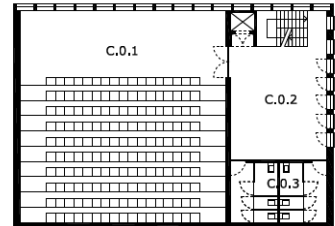
oost

noord

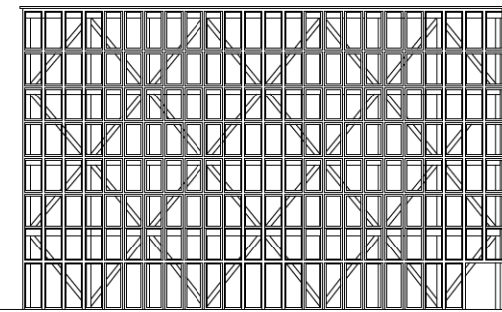
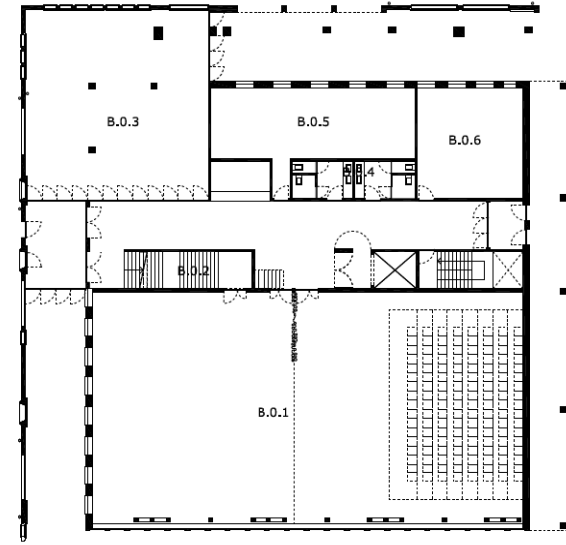
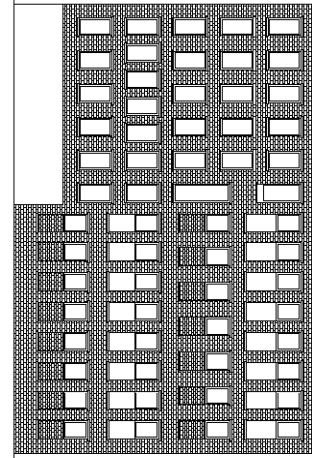
zuid

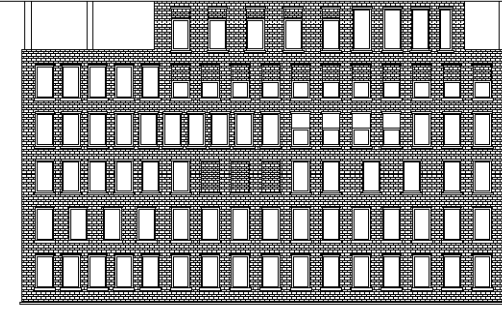
west

facade auditorium SISA

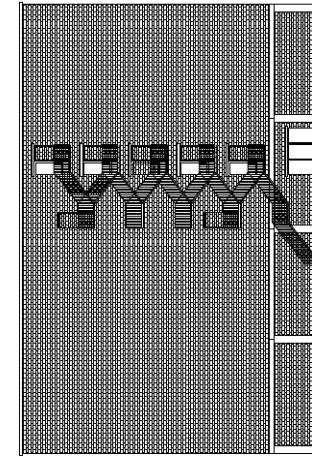
noord

west

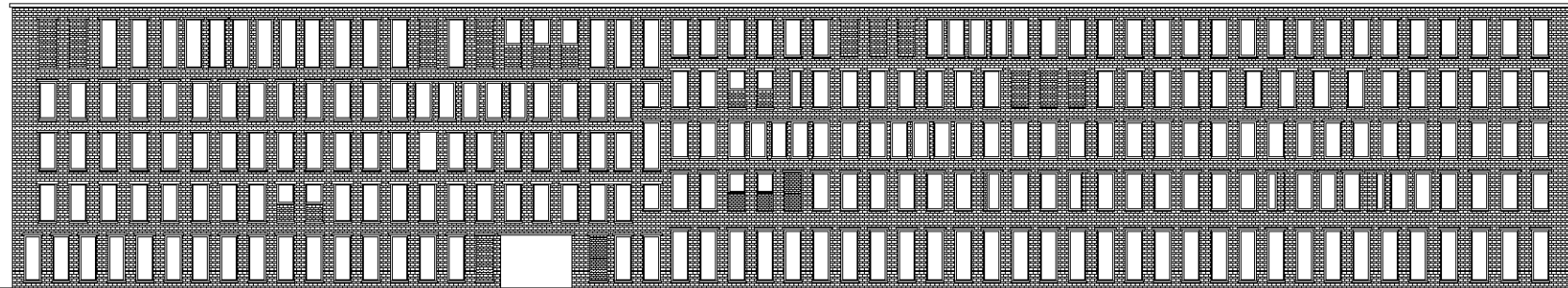
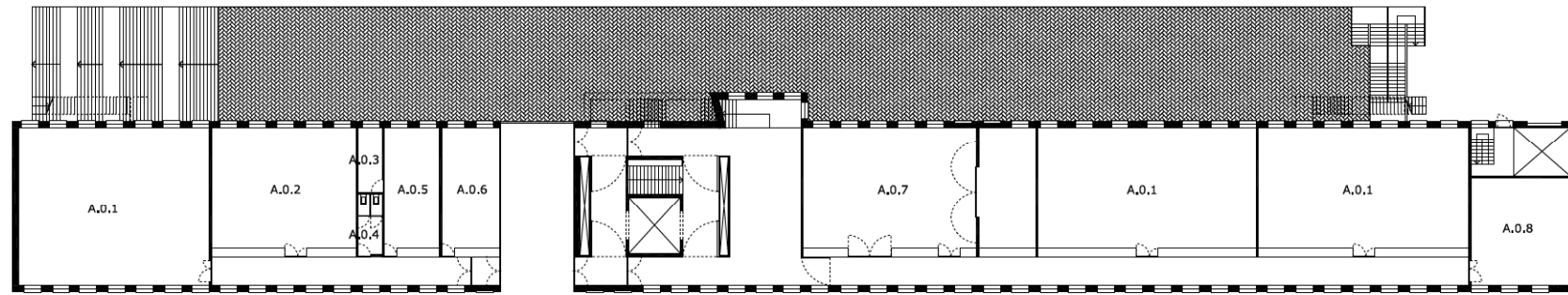
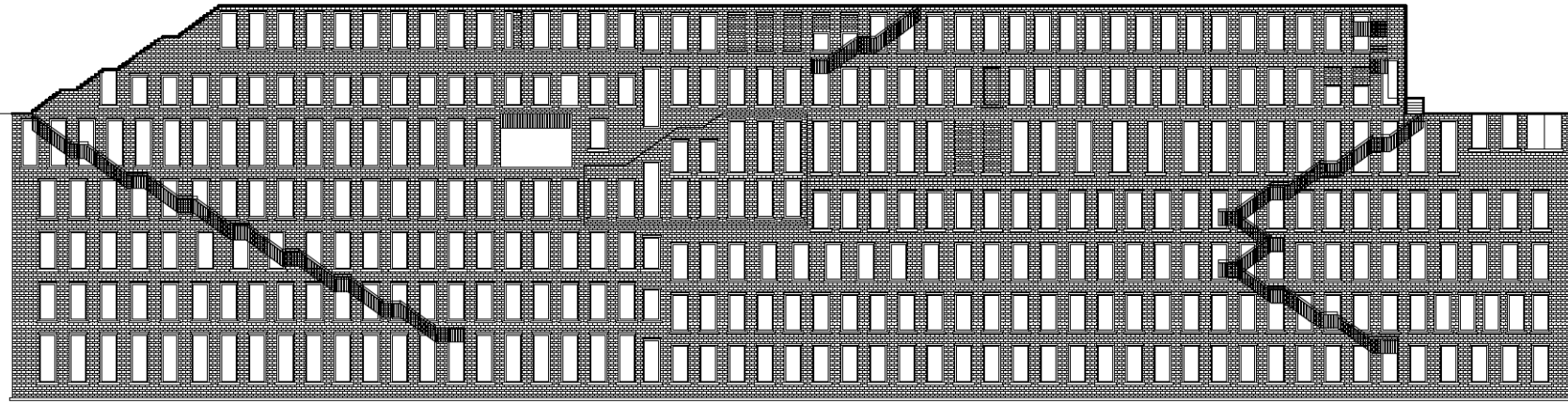

oost

zuid

1500

north

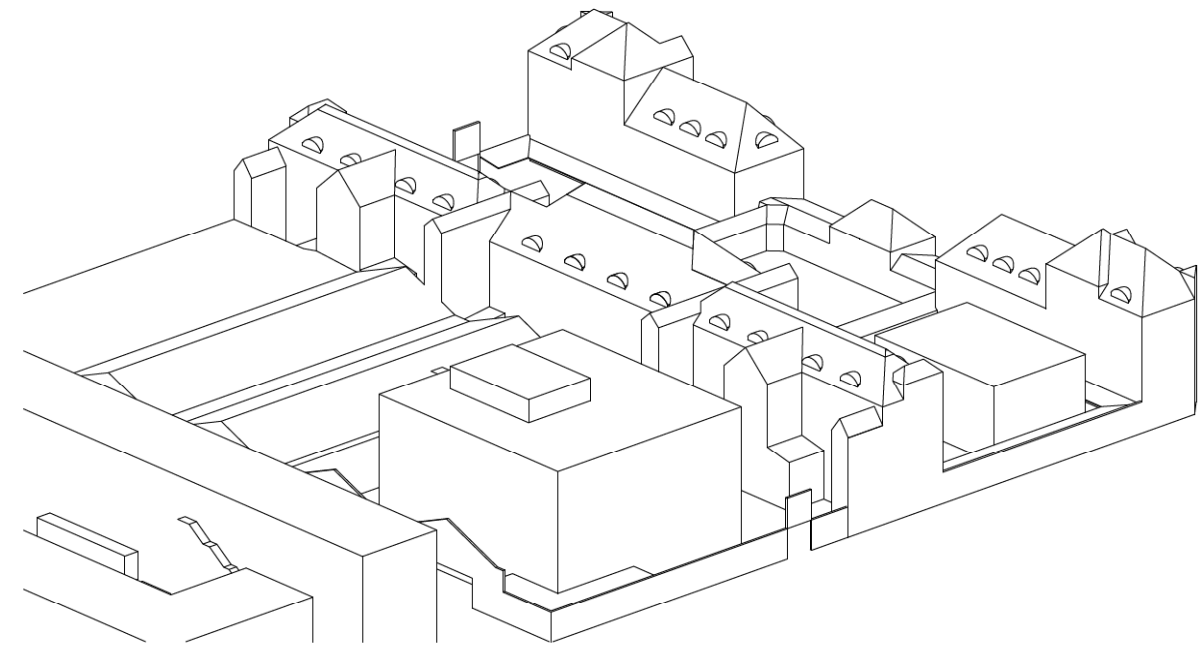
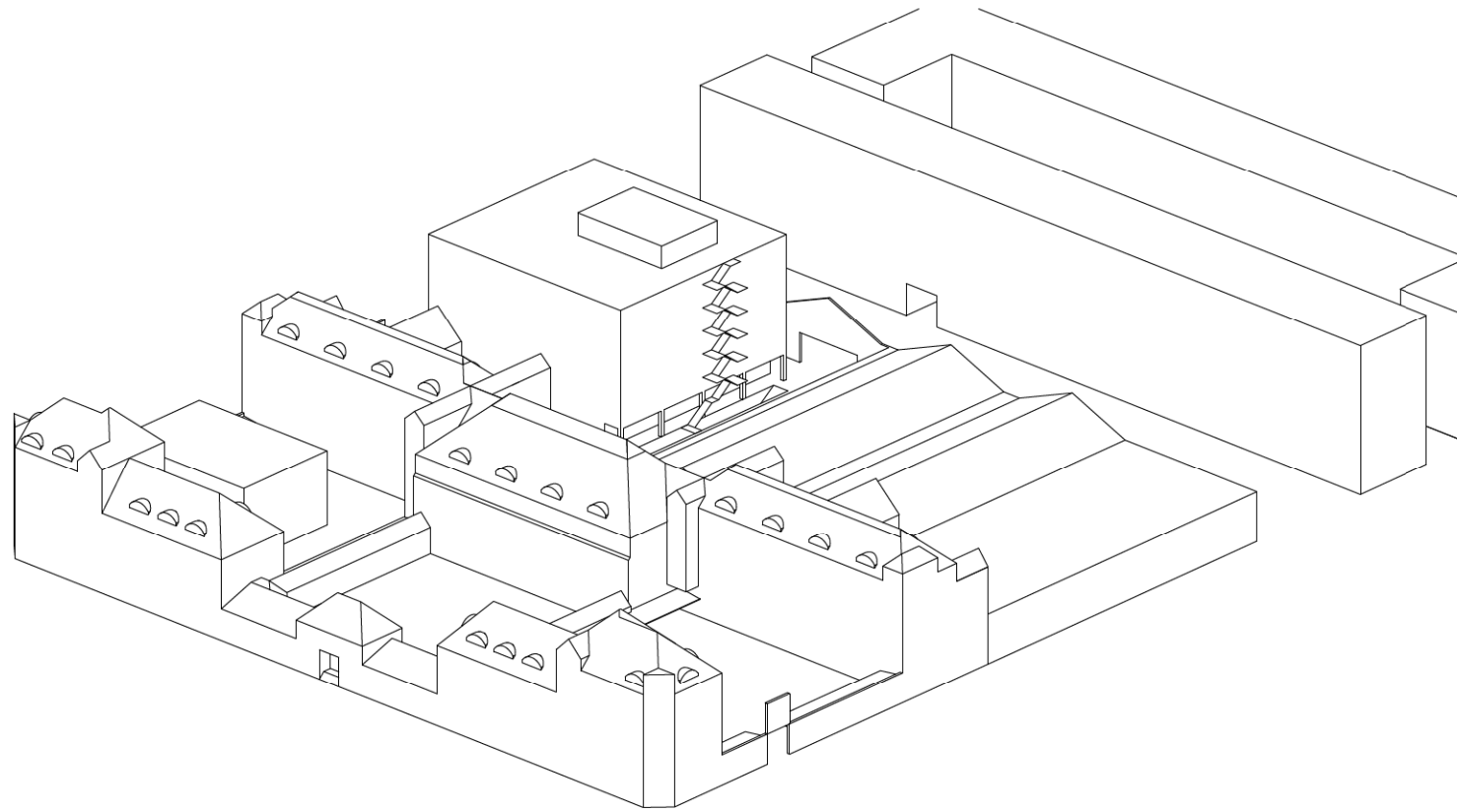
oost

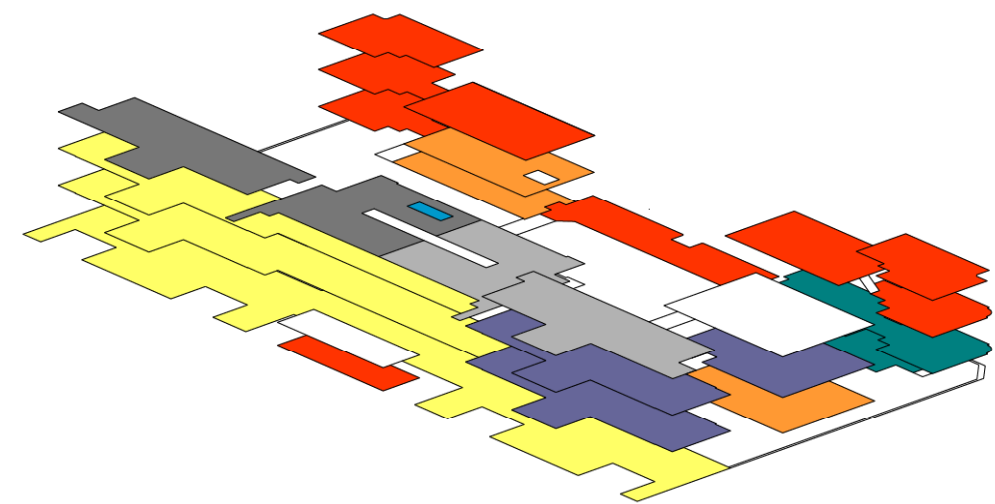
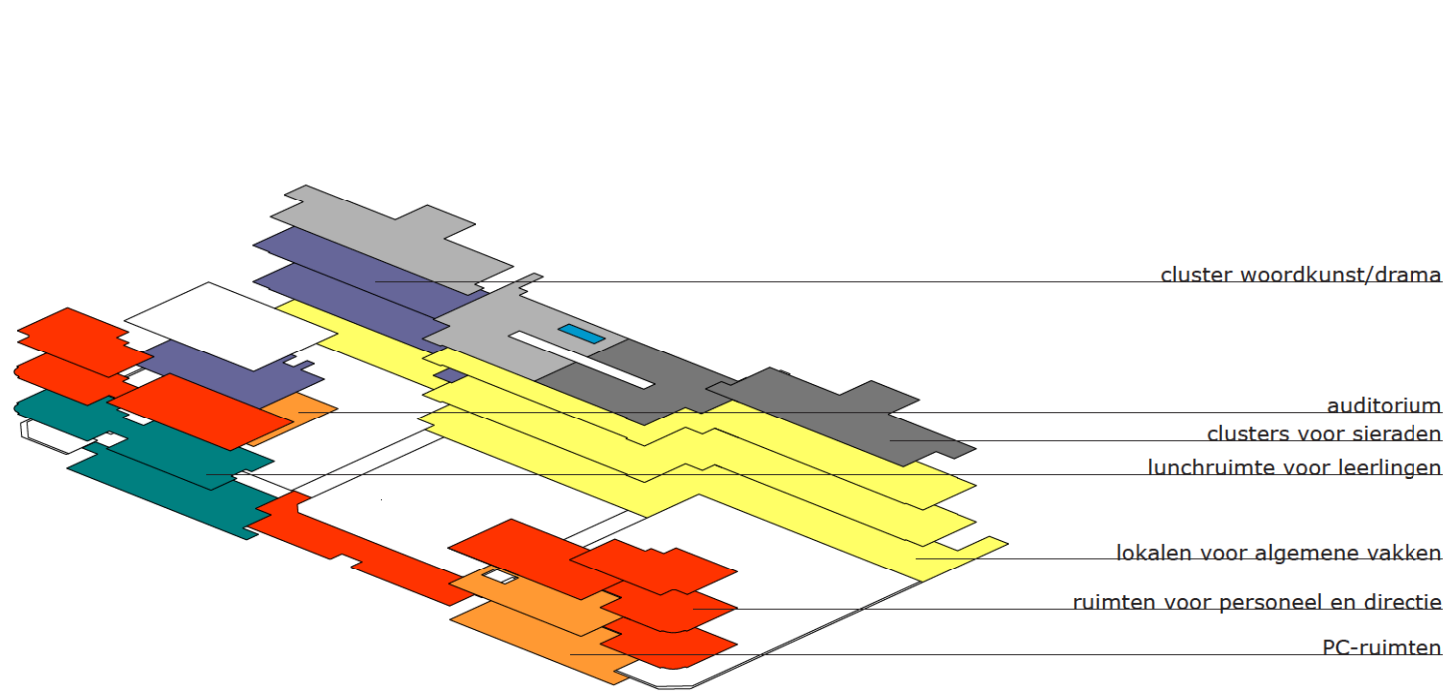
west

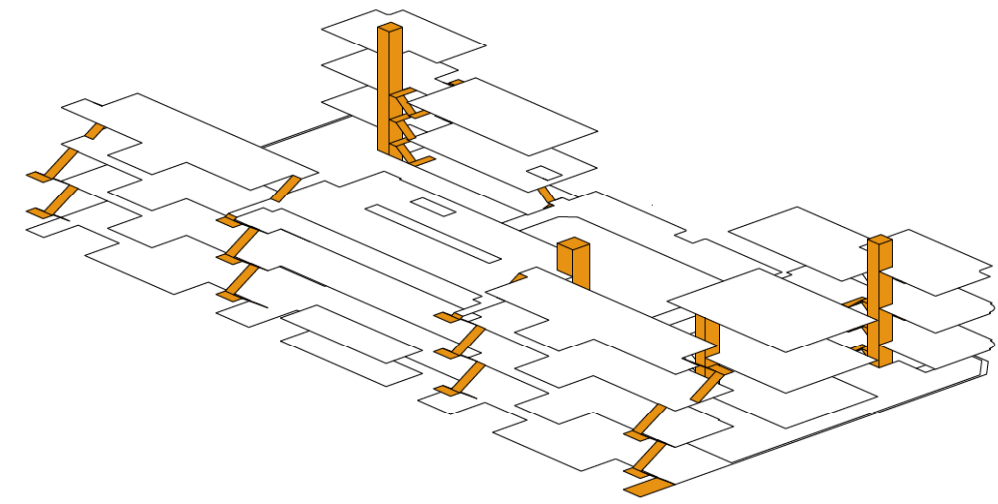
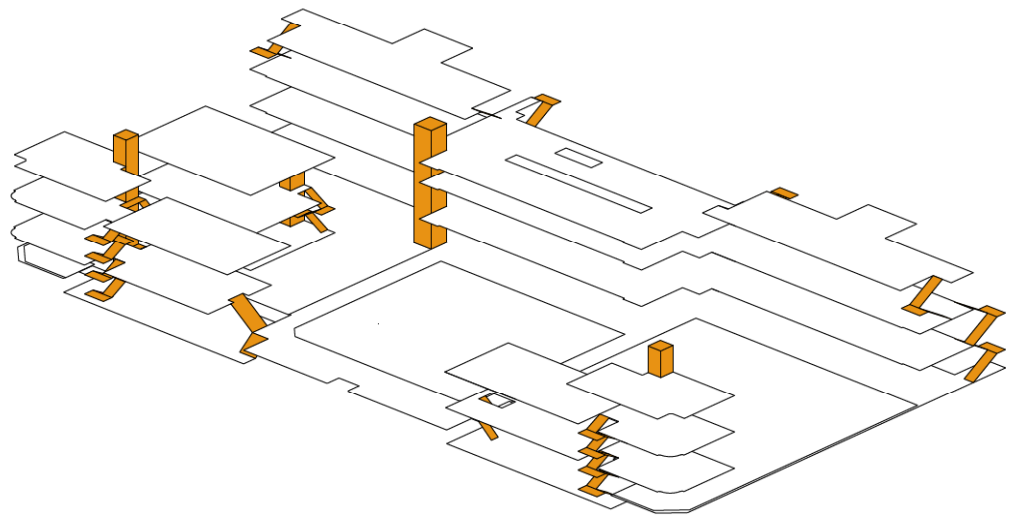
facade nieuw SISA

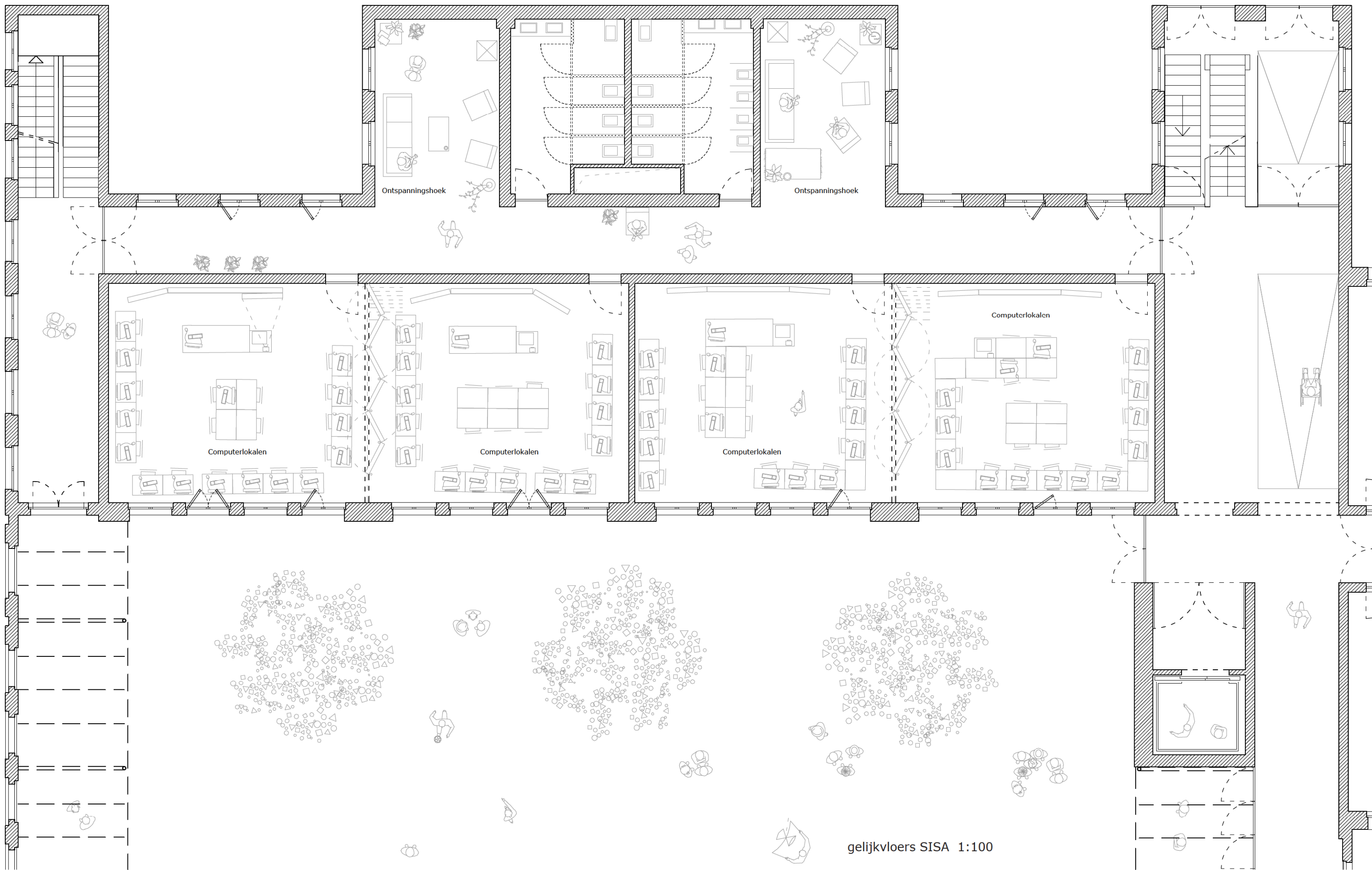
van averbeke

Ontspanningshoek

Ontspanningshoek

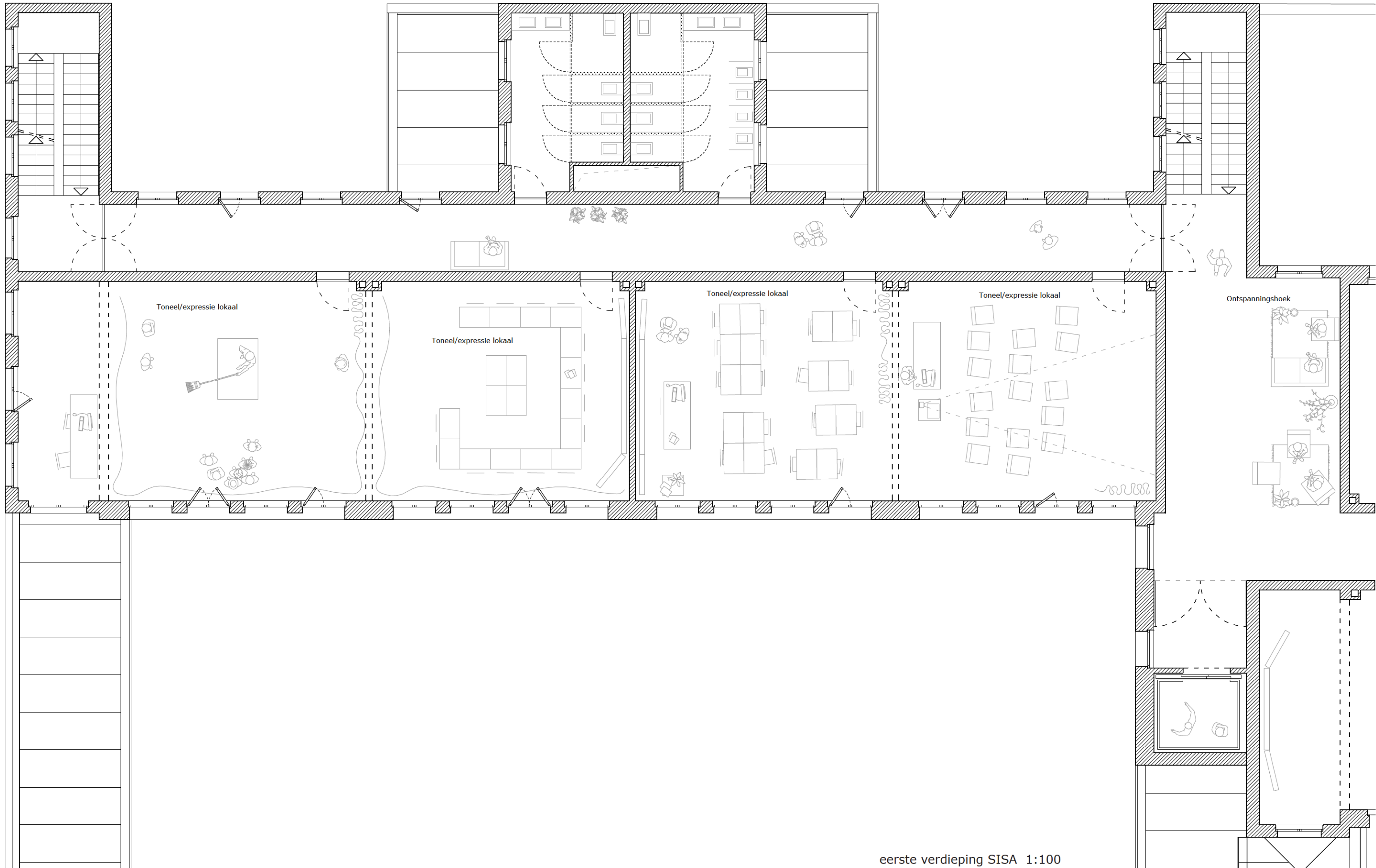
Computerlokalen

Computerlokalen

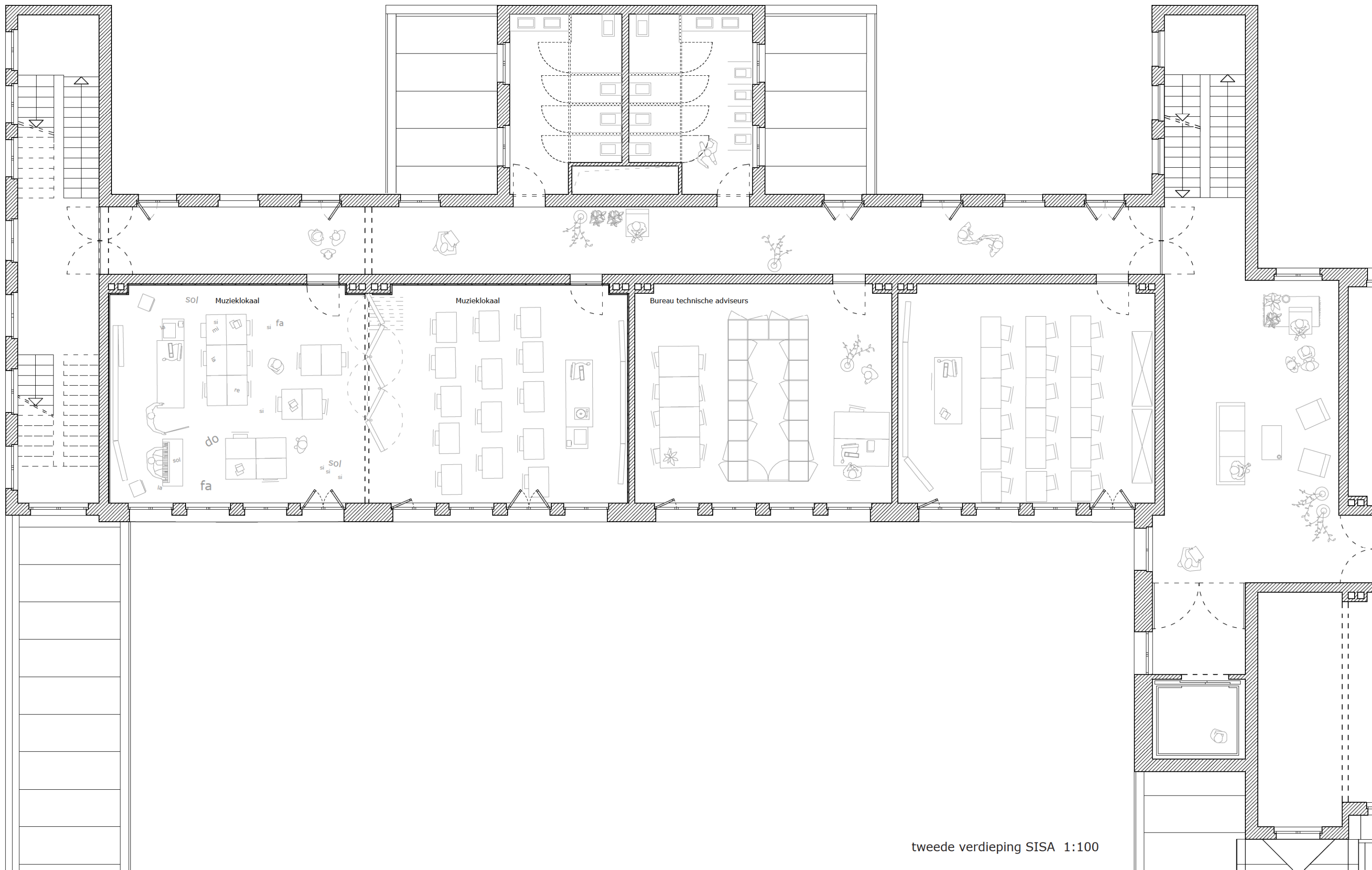
Computerlokalen

Computerlokalen

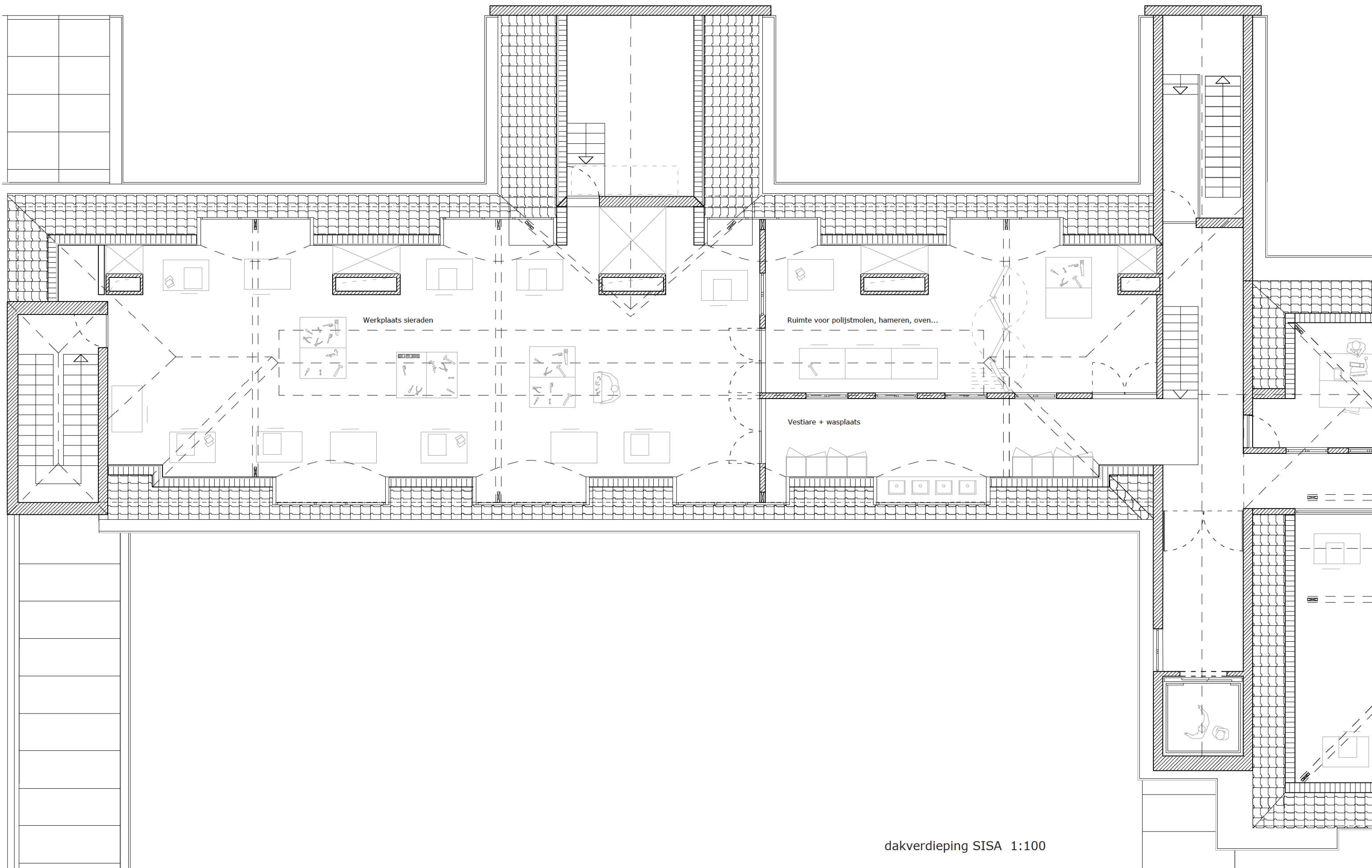
gelijkvloers SISA 1:100

eerste verdieping SISA 1:100

tweede verdieping SISA 1:100

Werkplaats sieraden

Ruimte voor polijstmolen, hameren, oven...

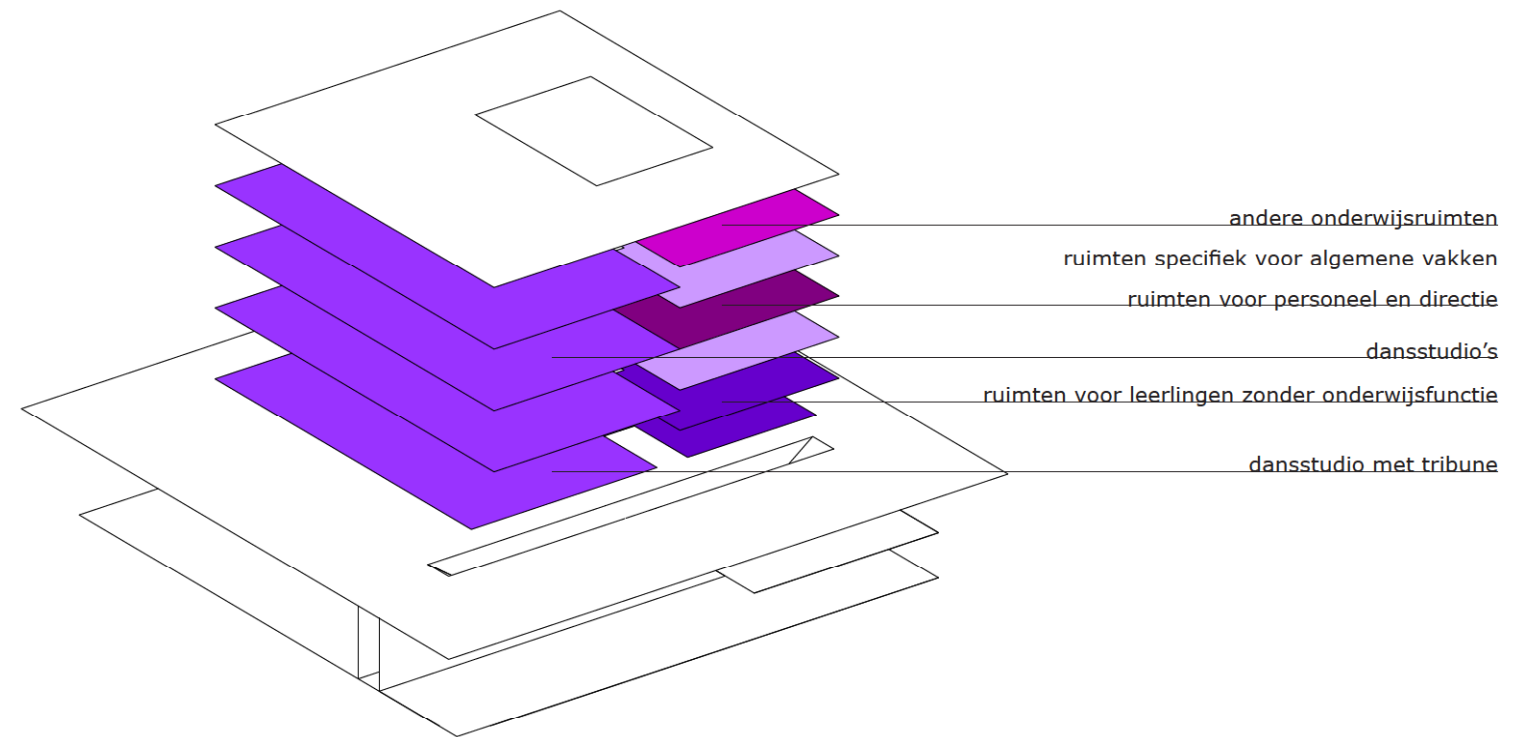
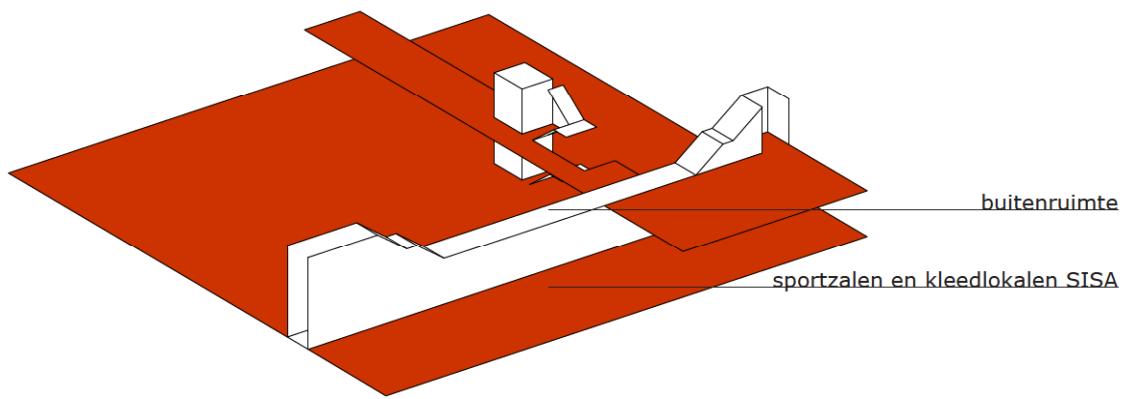
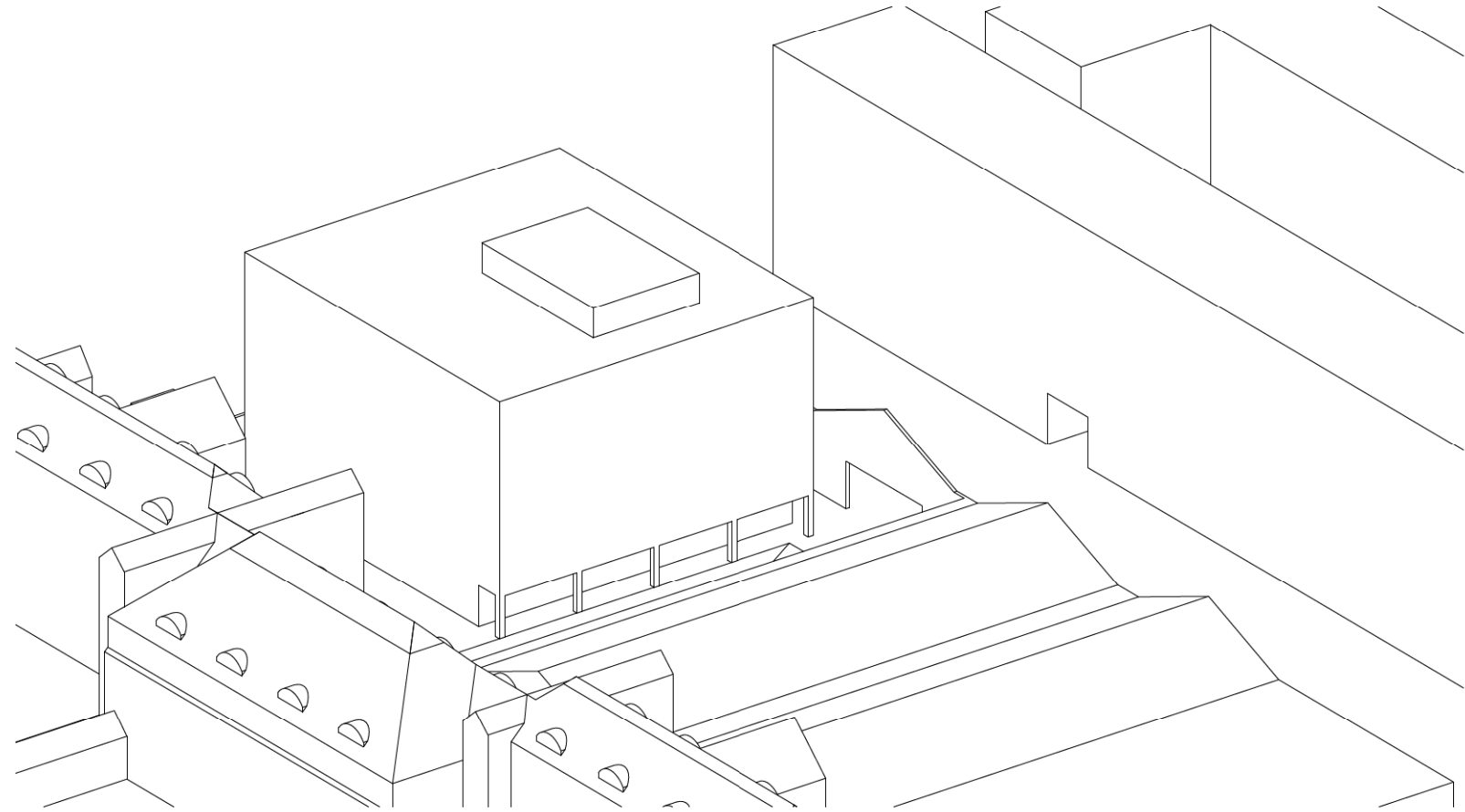
Vestiaire + wasplaats

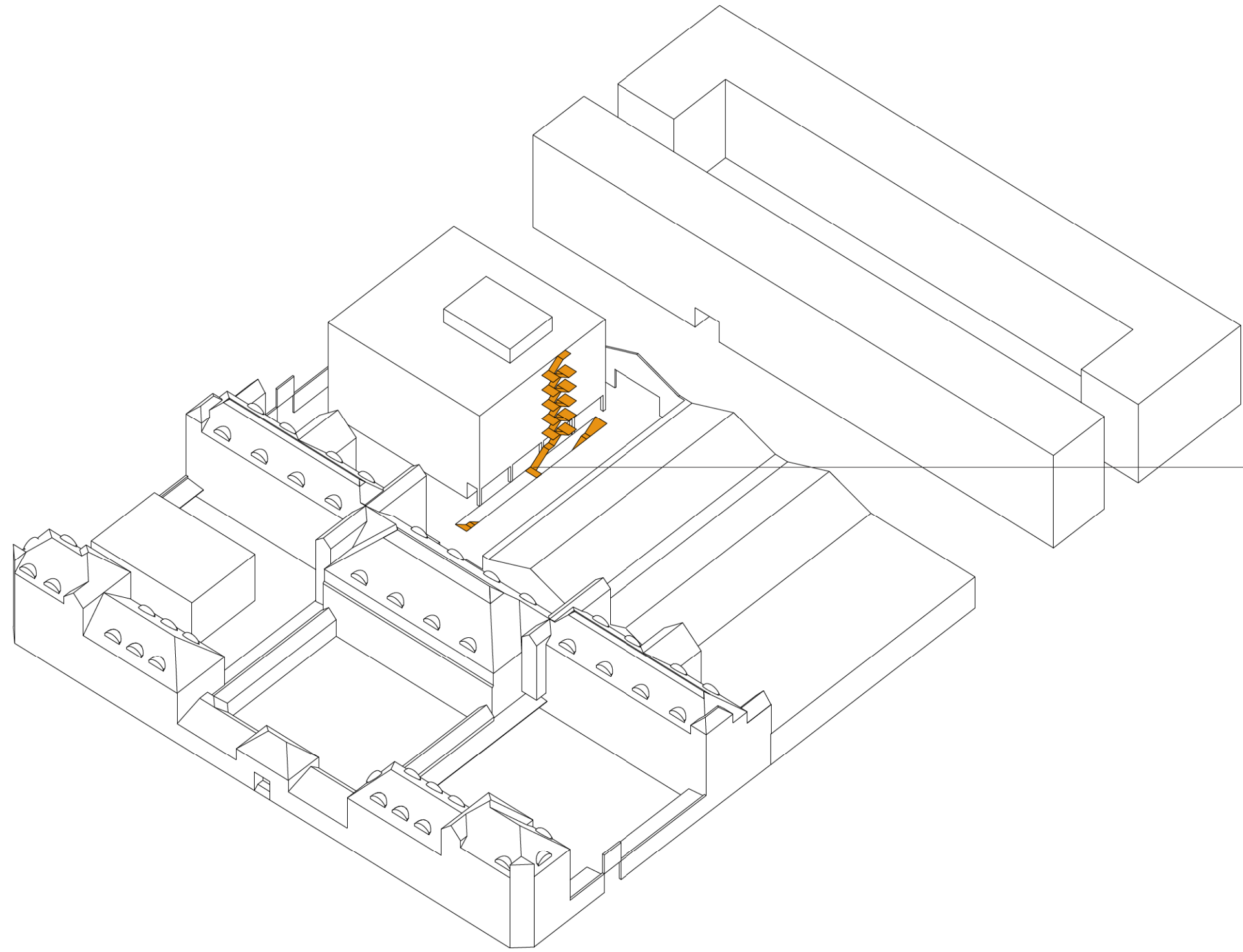

axenometrie SISA 1:100

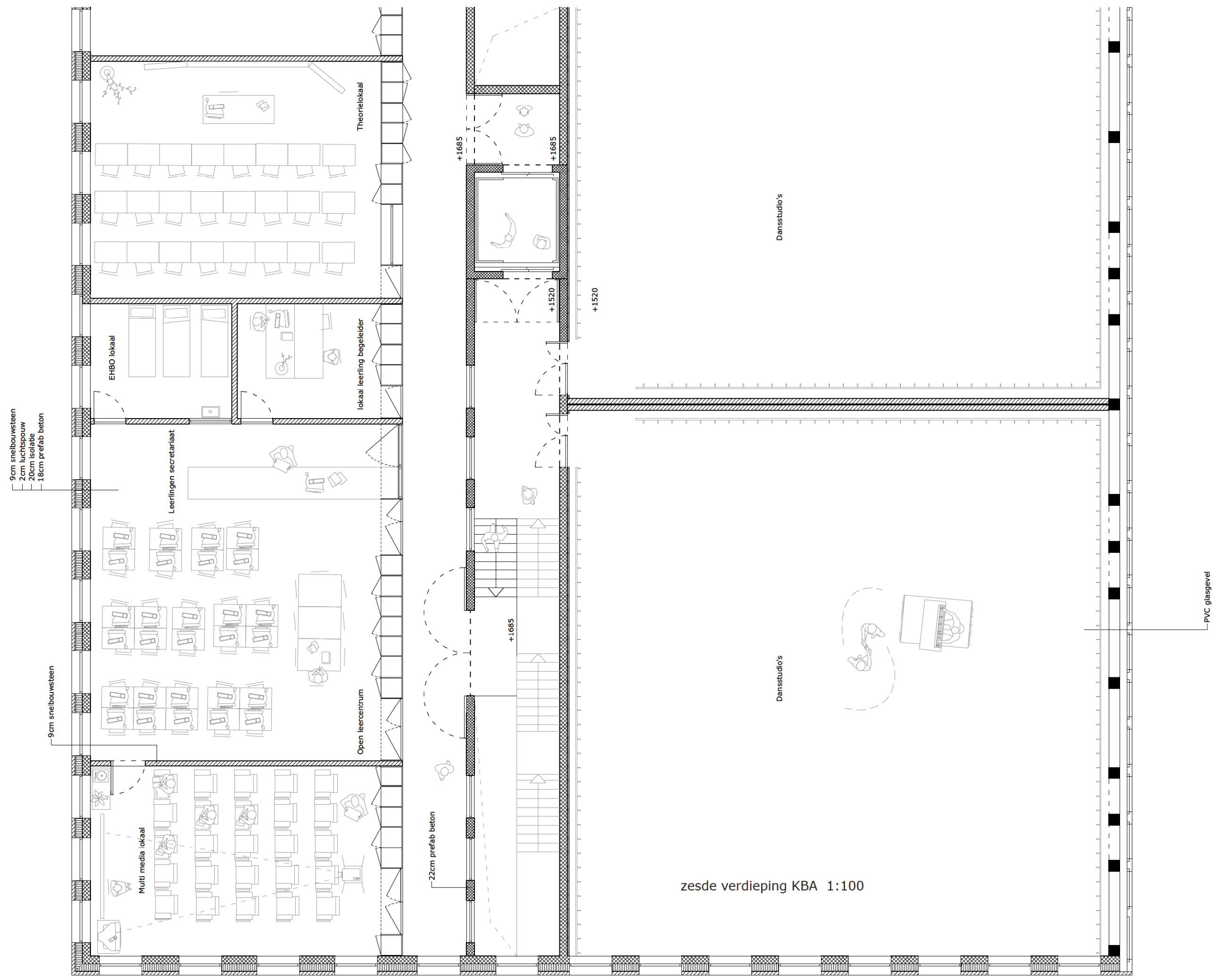
CAD-loads
DOOS

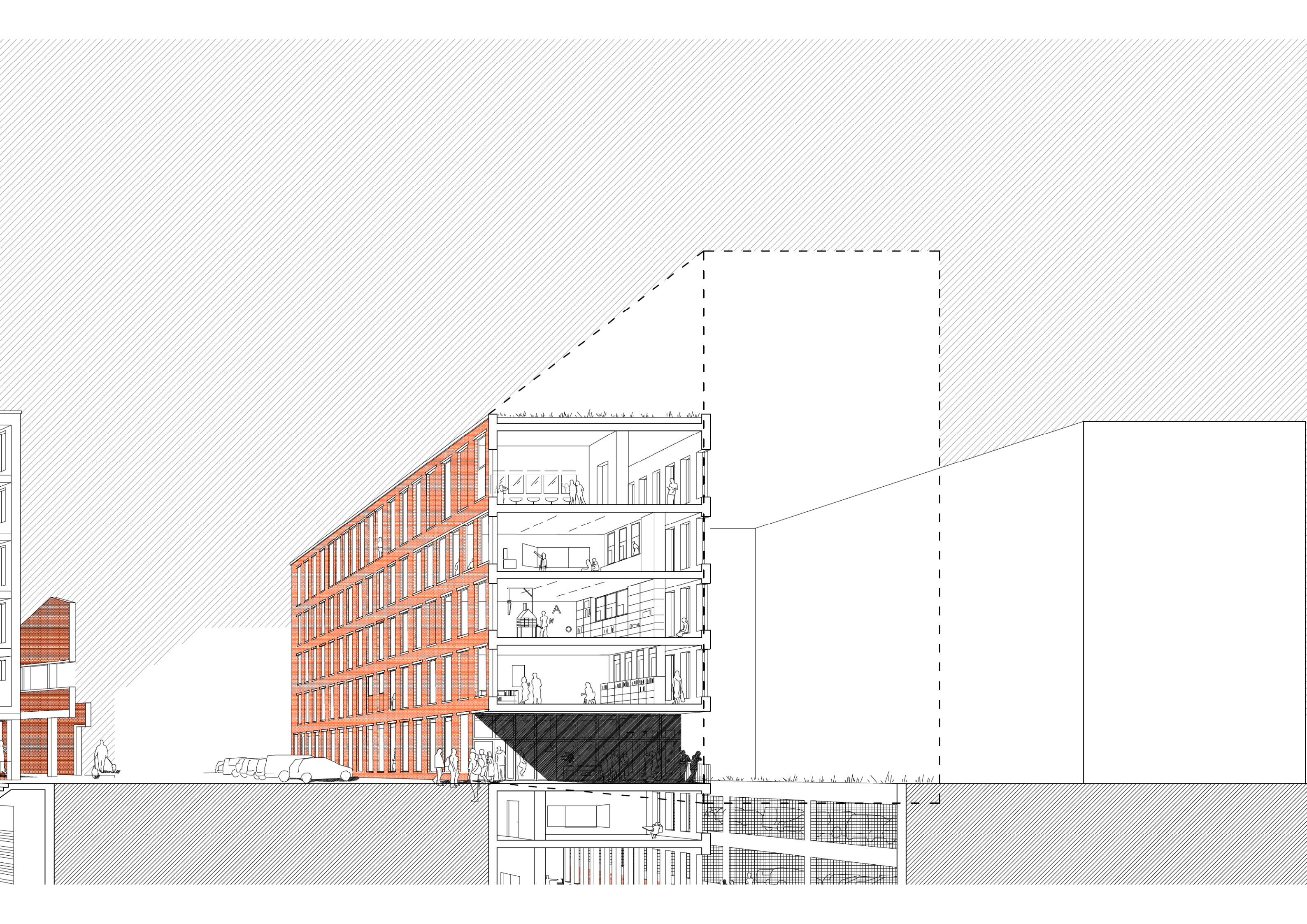

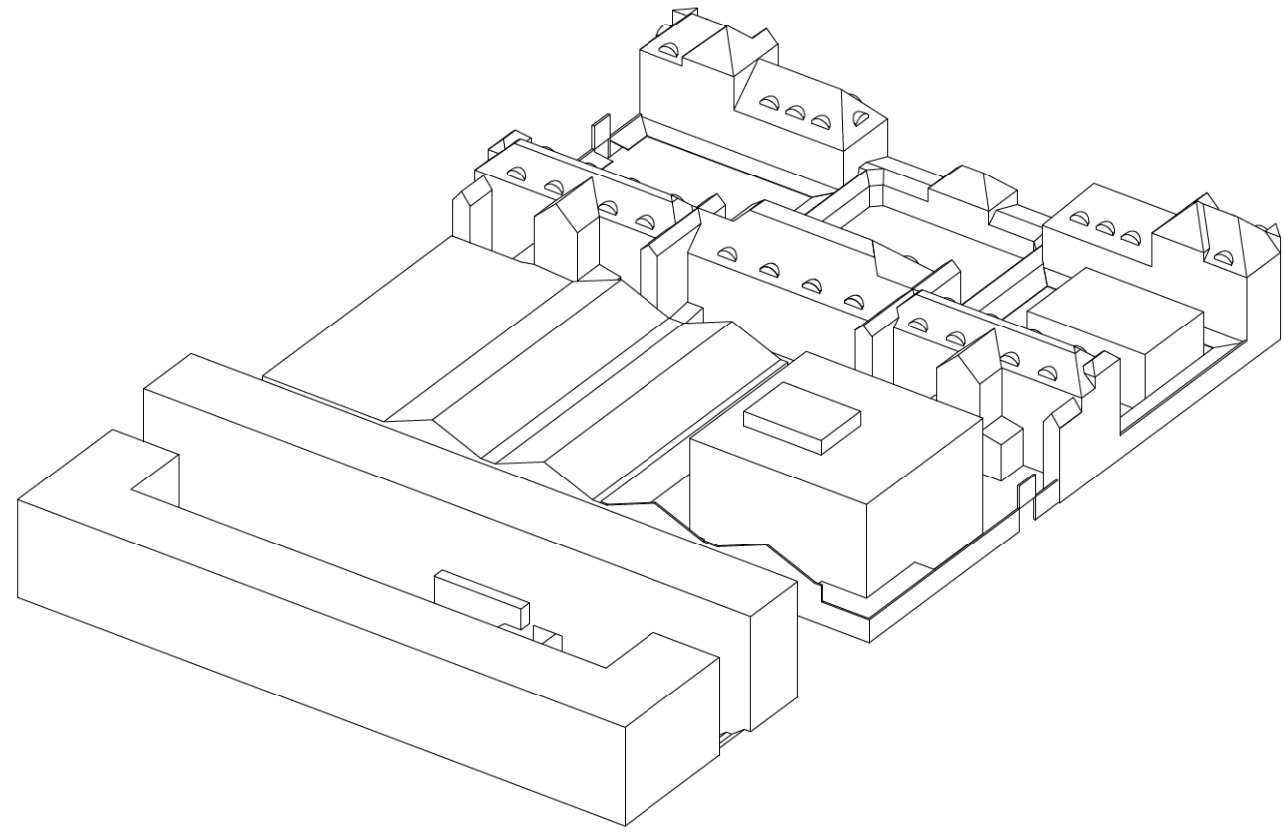

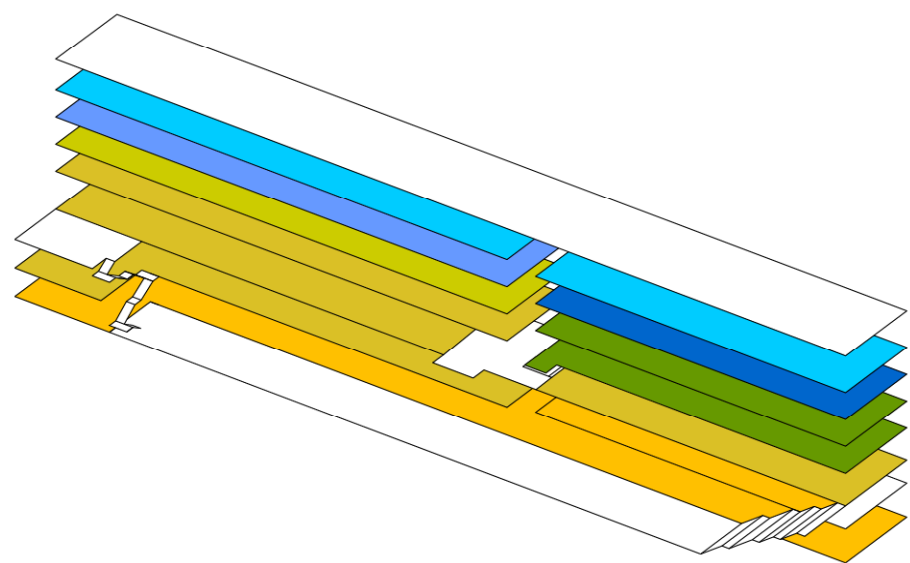
noodtrappenhuizen

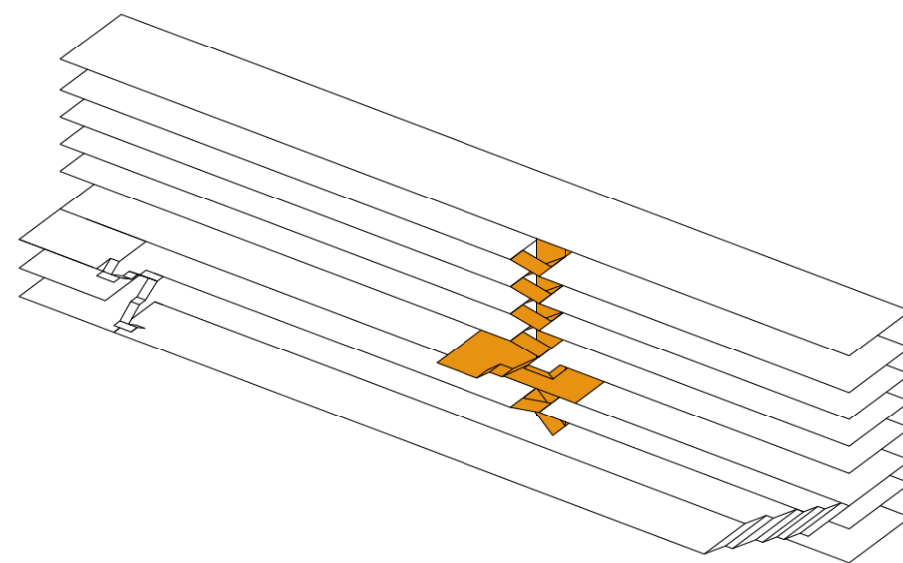
SCHIJF

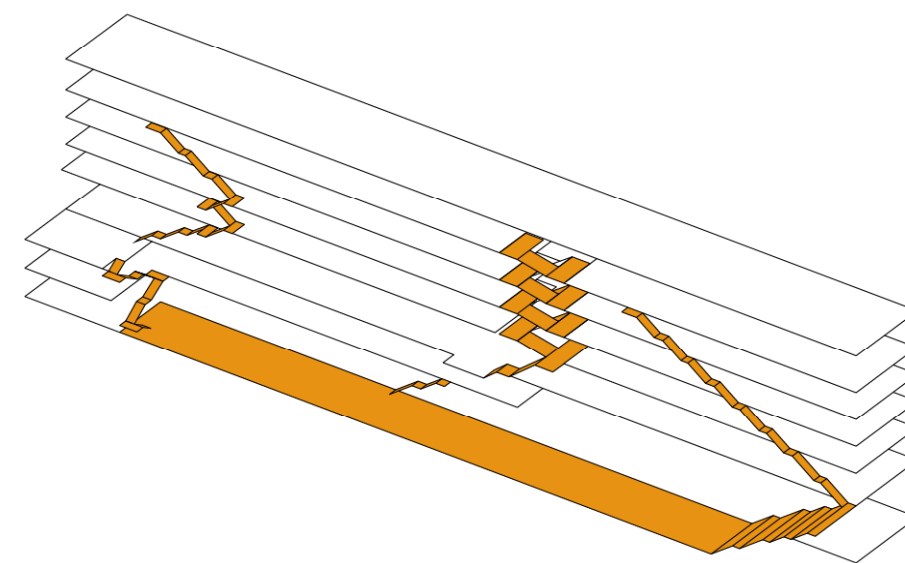

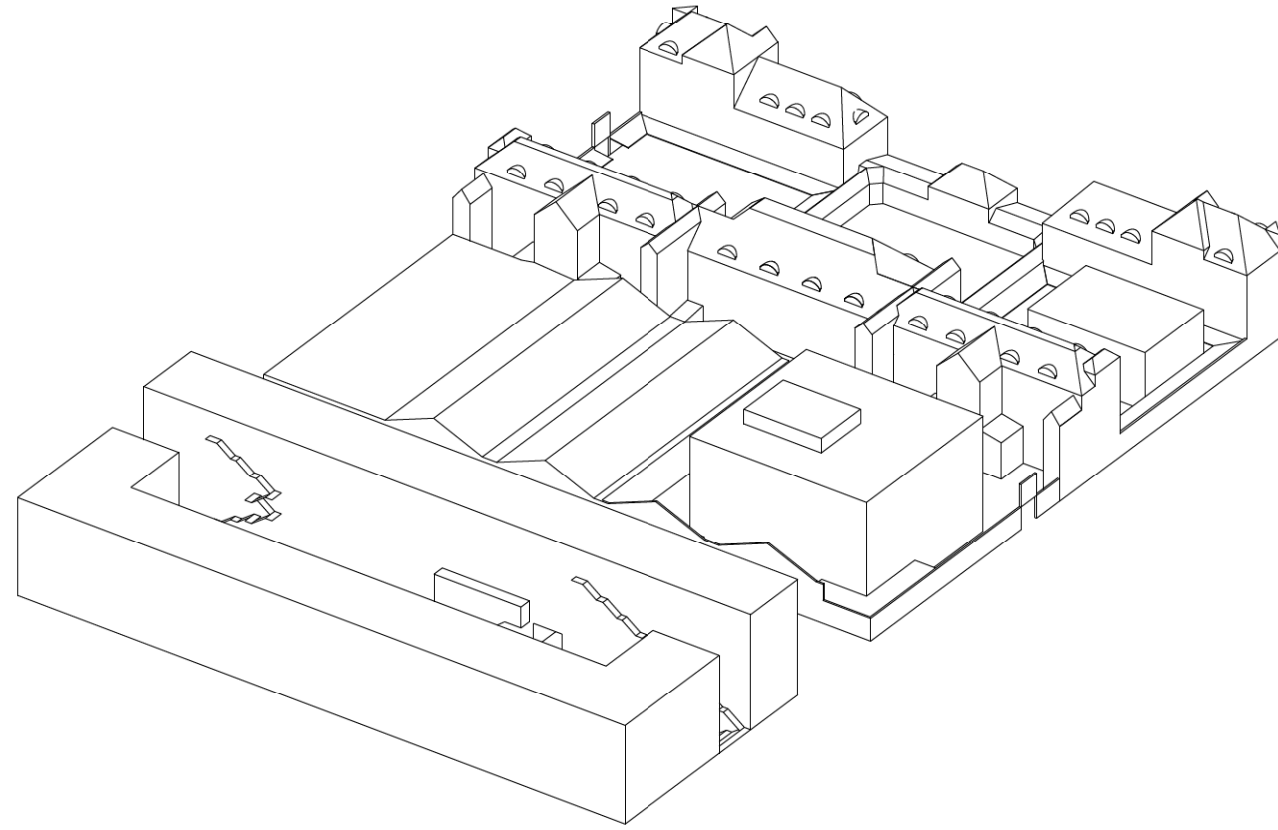
globale functie verdeling van de clusters van SISA

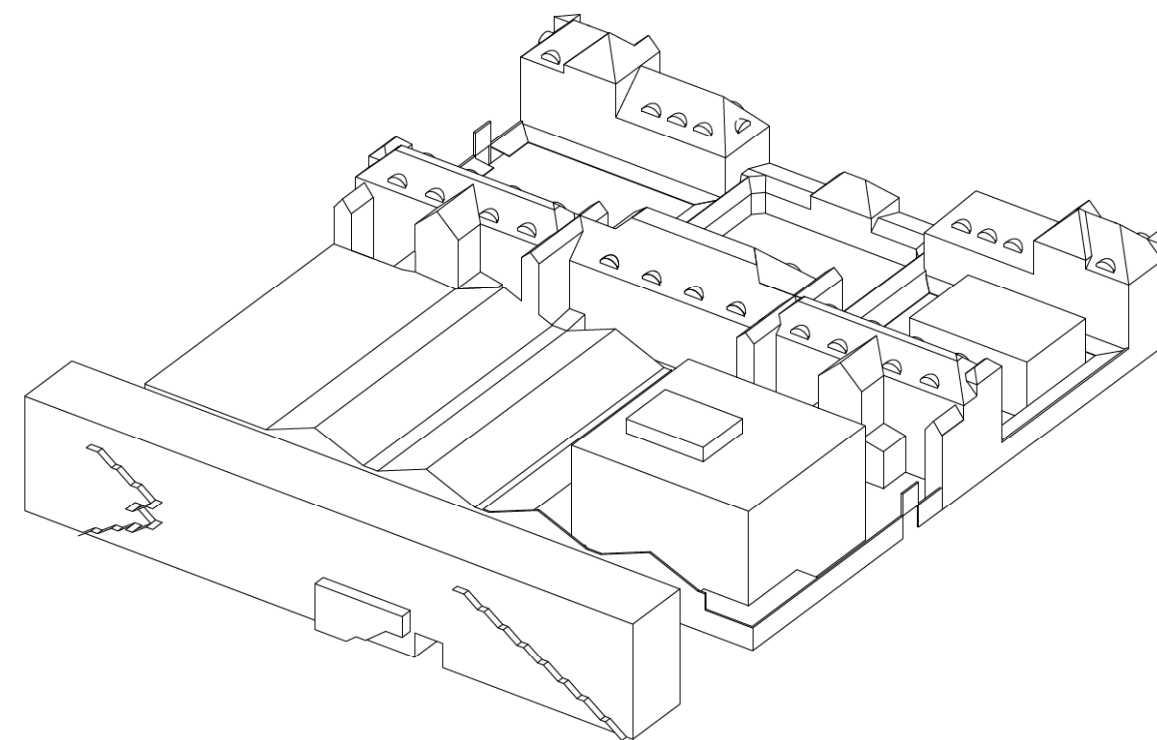
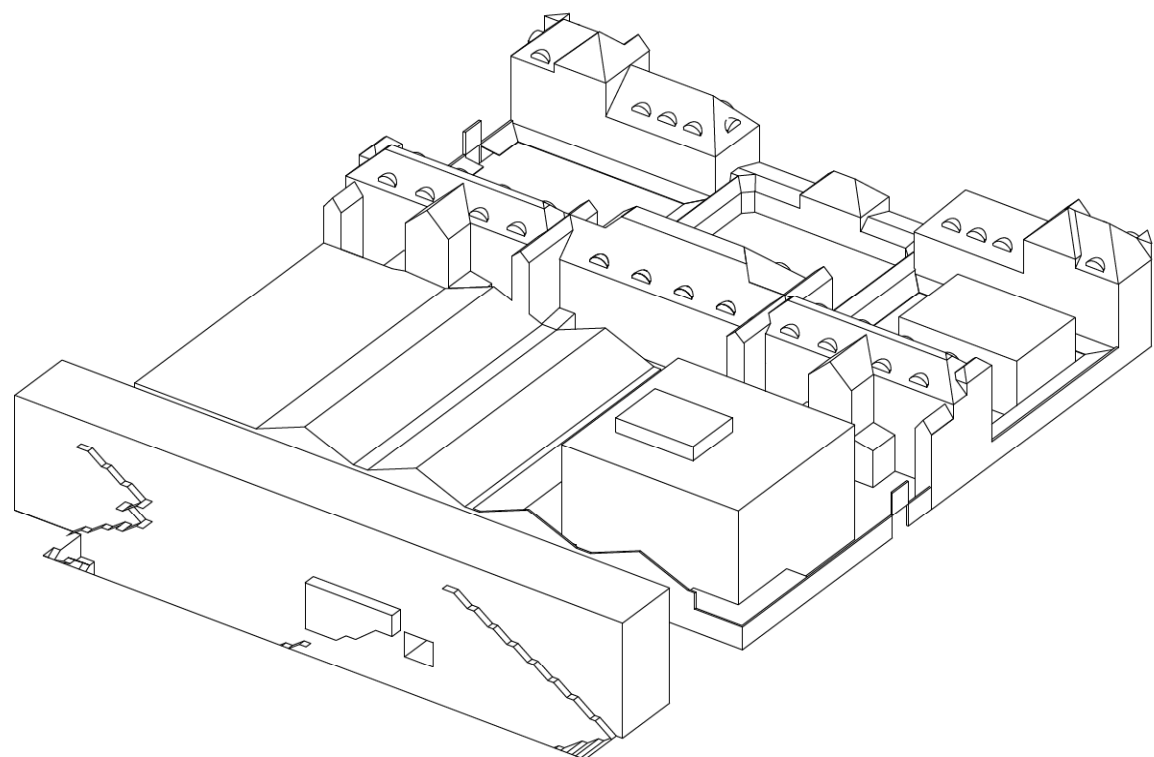

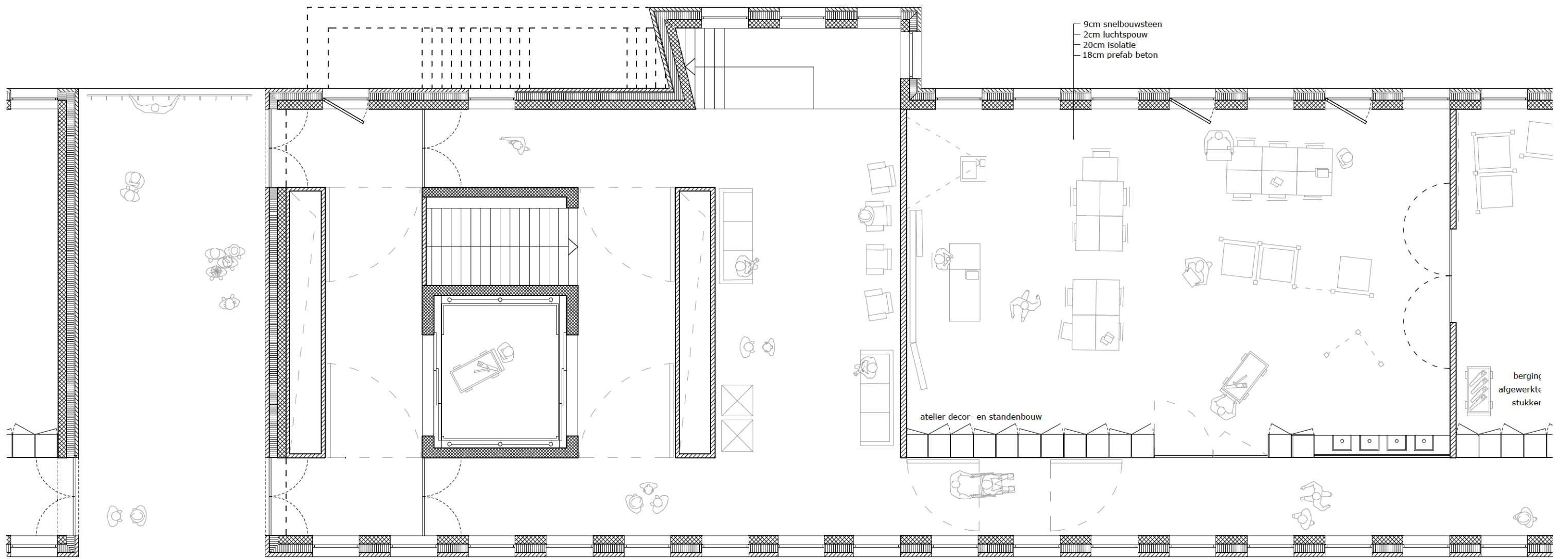
hoofdtrappenhuis

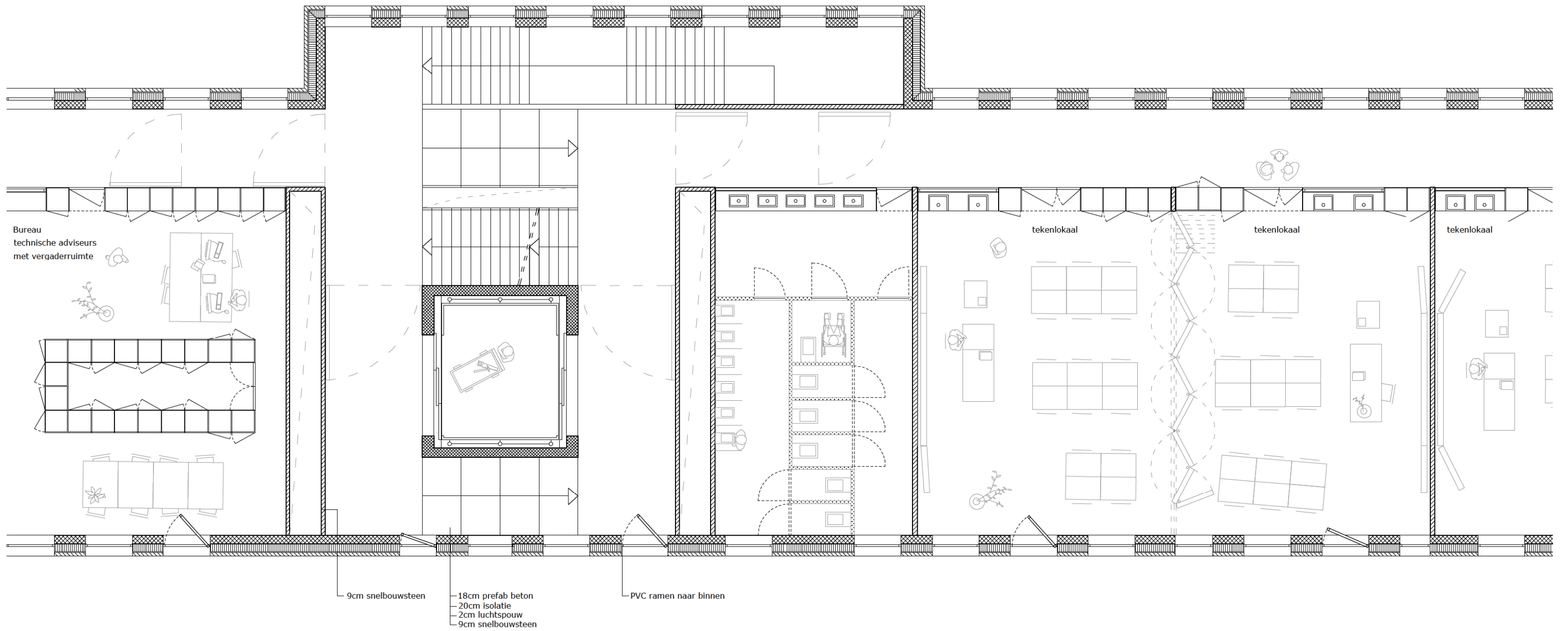
noodtrappen

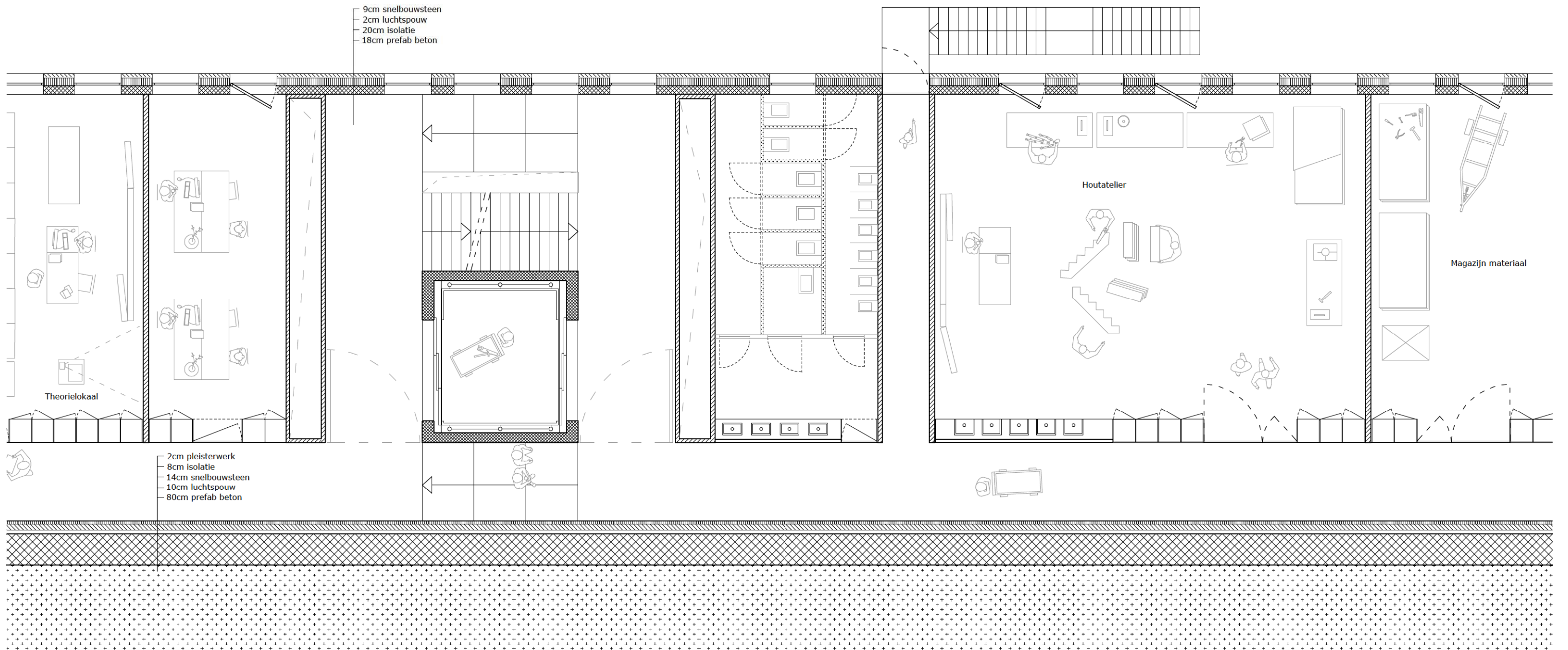

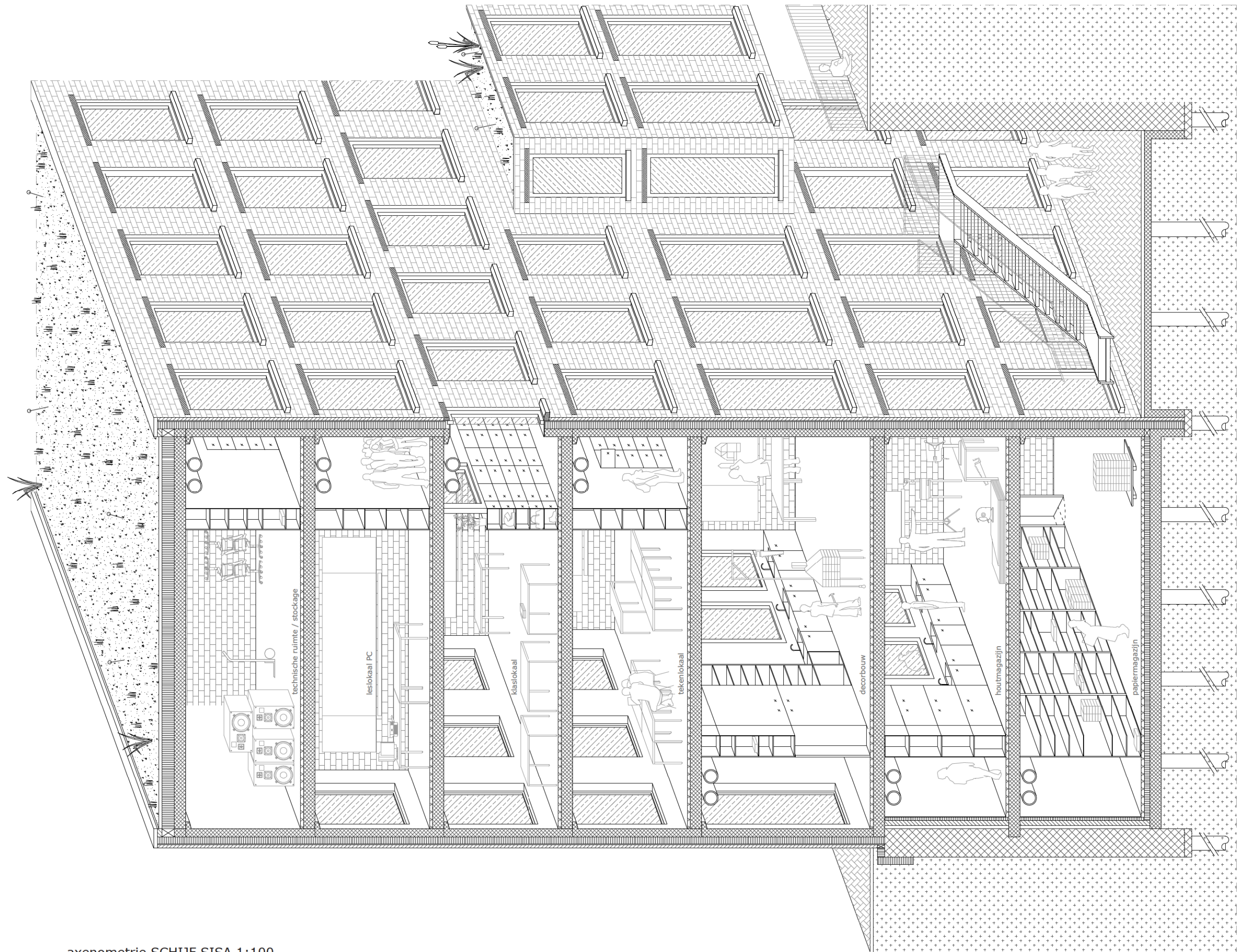
gelijkvloers SCHIJF SISA 1:100

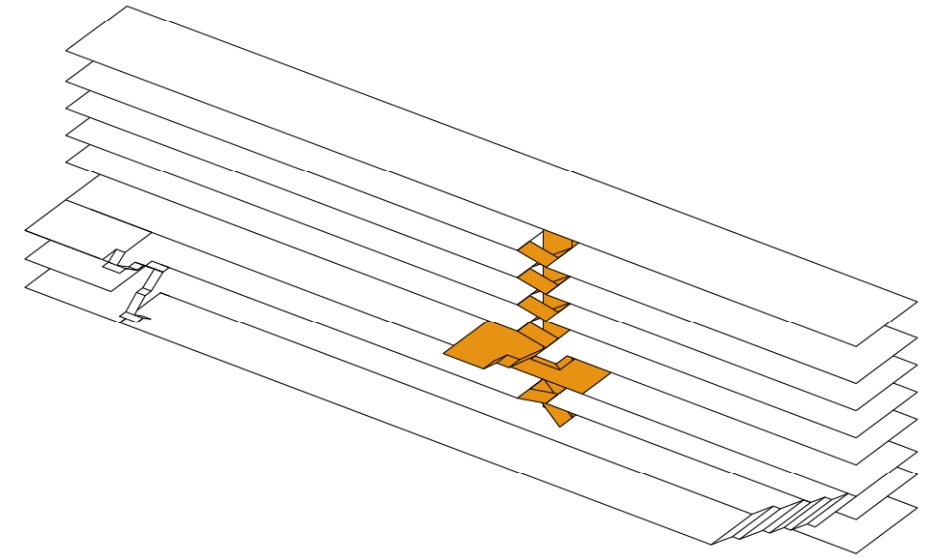
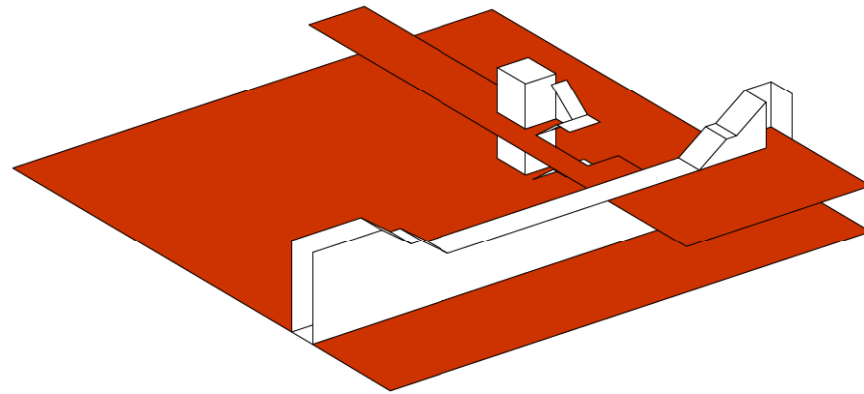
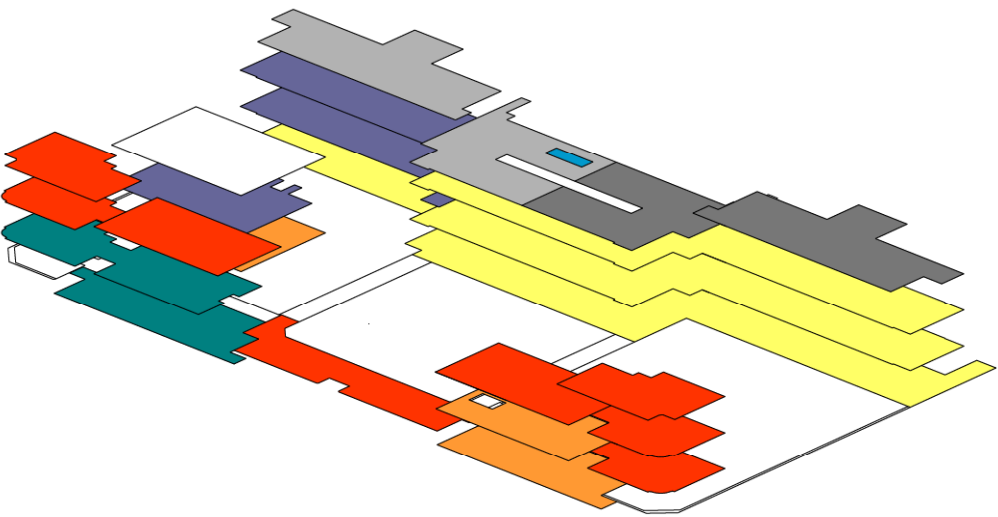
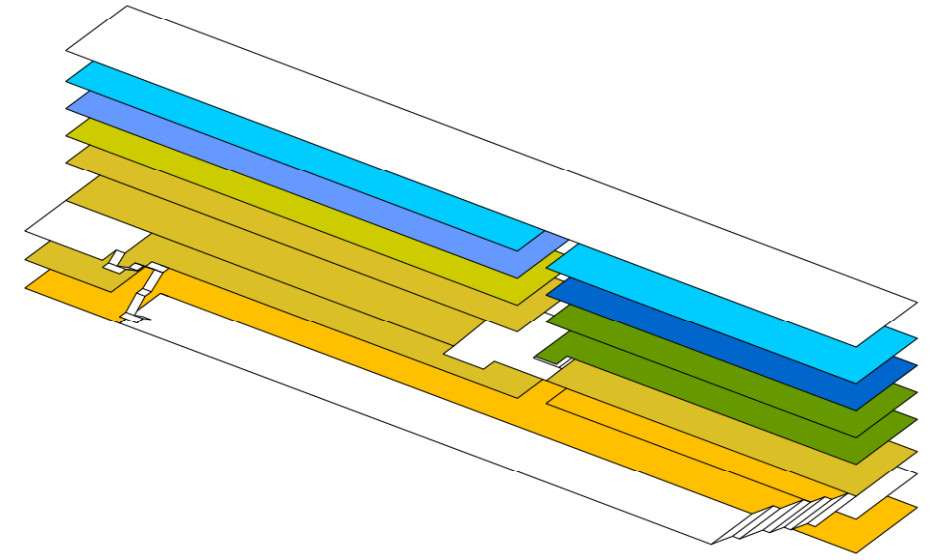
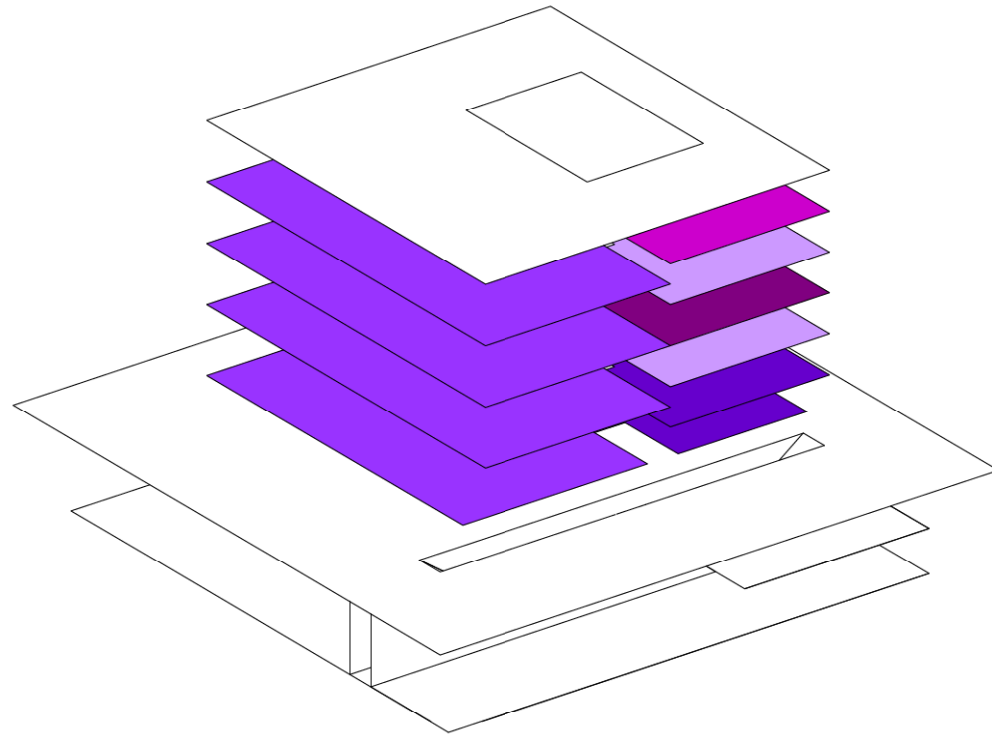
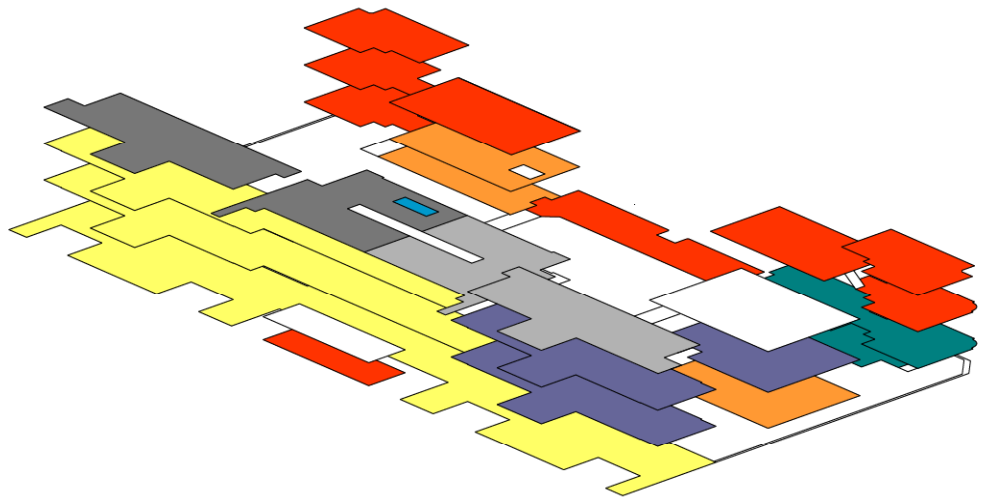
eerste verdieping SCHIJF SISA 1:100

eerste verdieping ondergronds SCHIJF SISA 1:100

axenometrie SCHIJF SISA 1:100

Maquette

